

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Fourteenth Day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday the 29th August, 1983

The House met at Half-past-Eight of the Clock.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Depositing of Surplus Funds of Large Temples In State Treasuries
121—

*1656 Q.—Sri K. P. Reddaiah (Vuyyuru):—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether any proposal to deposit the surplus funds of large temples in the State Treasuries as it is done in the case of Tirumala Tirupathi Devasthanam funds;

(b) if so, whether the Government will extend the same method to Wakf Board surplus funds and surplus funds of Christian Missionaries also as is done in the case of surplus funds of Hindu Temples; and

(c) if not, the reasons?

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు):—

(ఎ) లేదండీ.

(బి,సి) ఈ ప్రశ్నలు ఉత్పన్నం కావు.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు (ఉదయగిరి):—అధ్యక్షా, టి.టి.డి యొక్క మిగులు నిధులను ప్రభుత్వ ఖజానాలో జమ చేయమని చెప్పిన మాట వాస్తవమా అంటే లేదన్నారు. అంటే ఆ నిధులు వారి బ్యాంకులలో ఉన్నాయా లేక ప్రభుత్వ ఖజానాలో ఉన్నాయా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:—ఇదివరకు పెడ్యూల్ట్ బ్యాంకులకు సంబంధించిన వివరాలు కొన్ని ఉన్నాయి. వాటిలో ఆ నిధులు పెట్టుబడి పెట్టవచ్చునని ఇదివరకు ఉంది. దానిని సవరించడం జరిగింది. 109 నియమానికి “ఏదైనా ప్రభుత్వ ప్రెజిడెంట్ వడ్డీ డిపాజిట్ క్రింద ఉంచడానికి” అనే మాటలు చేర్చి ప్రభుత్వ ప్రెజిడెంట్ ఆ మొత్తాన్ని చేర్చవలసిందిగా అప్పుడు చెప్పడం

*Astrisk with before the name indicates confirmation by the Member.

(1)

జరిగింది. ఆ విషయం ఇప్పుడు కోర్టు విచారణలో ఉంది. కోర్టు నిర్ణయం తరువాత ఒక నిశ్చితాభిప్రాయానికి వ్రోగుతాం రాగడని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం (గుంటూరు-?) :—టి.టి.డి.కి సంబంధించి ఒక వద్దతి పెట్టారు. ఈ నిధులు ఫలానా చోట డిపాజిట్ చేయాలనే గైడ్ లైన్స్ ఏమైనా ఉన్నాయా? ఎందుకంటే ఈ నాన్-పెడ్యూల్డ్ బ్యాంకులలో నిధులు వివరీతంగా కలెక్ట్ చేసి, డిపాజిట్ చేస్తున్నారు. తద్వారా ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నారు. దేవాలయ నిధులు ఇష్టం వచ్చిన బ్యాంకులలో డిపాజిట్ చేసి, వారి కొడుకులకు, బంధువులకు ఉద్యోగాలు ఇస్తున్నారు. ఎవరి అనుమతి లేకుండా ఏడున్నర లక్షలు వేసి, నాలుగున్నర లక్షలు కాజేసిన సంఘటన గుంటూరులో వెలుగులోకి వచ్చింది. గైడ్ లైన్స్ ఏమైనా ఉన్నాయా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—టి.టి.డి. చట్టం 18-5-1979 నుండి అమలులోకి వచ్చింది. దీని క్రింద నియమావళి కూడా జారీ అయింది. దీనిలో 109వ నియమం క్రింది టి.టి.డి. వెంటనే ఖర్చు చేయవలసిన ఆవసరంలేని ప్రైవేటుకు, ఈ క్రింది సెక్యూరిటీలలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి పీలు కల్పిస్తుంది :

1. కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్రామిసరీ నోట్లు, డిబెన్చర్లు, స్టాకు లేదా ఇతర సెక్యూరిటీలు.
2. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రామిసరీ నోట్లు, డిబెన్చర్లు, స్టాకు లేదా ఇతర సెక్యూరిటీలు.
3. కంపెనీల స్టాకు, డిబెన్చర్లు లేదా షేర్స్ రూపంలో ఉంచడానికి వాటికి వడ్డీ గ్యారంటీ కేంద్రం లేదా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గ్యారంటీ ఇవ్వాలి.
4. భారత రిజర్వ్ బ్యాంక్ నిర్వచించిన ఏదైనా పెడ్యూల్డ్ బ్యాంకు, రిమాసాలకు మించకుండా ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ లో ఉంచాలి.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :—తిరువతి నిధుల గురించి కాదు. మిదేవాలయాల నిధులు ఫలానా బ్యాంకులో పెట్టాలనే గైడ్ లైన్స్ ఏమి ఉన్నాయా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—టి.టి.డి. మీద మాత్రం అడగండి.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :—ఇది రెలవెంట్ క్వశ్చన్. ప్రశ్నలోనే ఉంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—పిటికి కూడా గైడ్ లైన్స్ ఉన్నాయి. 1986 చట్టంలోని 94వ నియమావళి ప్రకారం, ధర్మాదాయ, మత సంస్థలకు లేదా దేవాలయాలకు చెందిన నిధులు ఈ క్రింది వాటికి వినియోగించుకోవాలి :

ఎ. అప్పులు తీర్చుగలిగి, అవసరం ఉన్న మత, ధర్మాదాయ సంస్థలకు రుణం లేదా ప్రామిసరీ నోట్ల ద్వారా ఇవ్వడం.

వి. ప్రభుత్వ రంగంలో చట్టబద్ధమైన సంస్థలకు ముదాలు ఇవ్వడం. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గ్యారంటీ ఉండాలి.

సి. రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వాలు గ్యారంటీ ఇచ్చిన ప్రభుత్వ యామాన్య సంస్థలకు అప్పులు ఇవ్వడం.

డి. రాష్ట్ర లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వాలకు ప్యామినరీ నోట్లు, డిబెన్చర్లు లేదా ఇతర సెక్యూరిటీలలో ఉంచడం.

ఇ. కంపెనీలలో స్టాకు, డిబెన్చర్లు లేదా షేర్స్ రూపంలో పెట్టడం. దీనికి వడ్డీ గ్యారంటీ రాష్ట్రం లేదా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వాలి.

ఎఫ్. 1984లో భారత రిజర్వ్ బ్యాంక్ చట్టంలో నిర్దుష్టపరచబడిన ఏ షెడ్యూల్డ్ బ్యాంకులో అయినా ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ చేయడం.

జి. పోస్ట్ ఆఫీసు సేవింగ్స్ బ్యాంకులలో ఉంచడం.

హెచ్. నేషనల్ సేవింగ్స్ సర్టిఫికేట్స్ పొందడం.

వీటిలో పెట్టవచ్చునని చట్టం చేయబడింది.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ (నరసంపేట):—కోట్లాది రూపాయలు డెడ్ కాపిటల్ గా పెట్టి ఉంచడం ద్వారా కానీ వ్యాపార బ్యాంకులు దీని నుంచి లాభం పొందడం లేదని కానీ శ్రేయస్కరం కాదు. కనుక ప్రజాహిత. కార్యక్రమాలకు ఈ నిధులు కేటాయించడానికి వీలుగా అవకాశం కల్పిస్తూ, ప్రభుత్వం దేవాలయాలకు వడ్డీ గ్యారంటీనిస్తూ ఏమైనా మార్పులు తెవడ నిక పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—ఇప్పుడు చేసినదే కోర్టులో ఉంది. దాని సుయం అలోచిస్తాము. ఈనాడు బ్యాంకులలో డెడ్ క్యాపిటల్ గా ఉండడం అనే పజల నుంచి వచ్చిన సొమ్ము ప్రజాహిత కార్యక్రమాలకే ఉపయోగపడేట్లుగా కేసి, వడ్డీతోనూ ప్రభుత్వం తిరుపతి దేవస్థానానికి ఇస్తుందని చెప్పి, ఈ జి.ఎస్.ఎం. మెండు మెంటు చేయడం జరిగింది. అది సుప్రీం కోర్టులో ఉంది. నిర్ణయం కలిగిన సరువాత పరిశీలిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. లక్ష్మారెడ్డి (జనగాం):—వక్స్ బోర్డు, క్రిస్టియన్ మిషనరీ నిధులను దే రకంగా ఉపయోగించేట్లు చేస్తారా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—కోర్టు డెసిషన్ వచ్చిన సరువాత, ఏ కంగా చేయడానికి వీలయితే అట్లా చేస్తారు. అతరువాత అడగండి.

శ్రీ కె. లక్ష్మారెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారిని చెప్పనివ్వండి. ఇది రెంవెన్యూ కోర్టు. ప్రశ్నలోనే ఉంది.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—అధ్యక్షులవారు అనుమతించ లేదు, రైగా రెవెన్యూ కాదని వదలి పెట్టబడింది. స్పీకర్ అనుమతిపై చెబుతాను.

శ్రీ కె. లక్ష్మారెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు సిద్ధంగా ఉన్నారు. వారిని చెప్పనివ్వండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— రెలవెంట్ కాదు.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్) :—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్, వక్స్ బోర్డు ప్యాపర్లీలకు చెందిన ప్రశ్న టి. టి. డి.కి సంబంధించిన విషయం కోర్టు వెళ్ళింది. కోర్టు తీర్పు వచ్చిన తరువాత, వక్స్ బోర్డు, క్రిస్టియన్ మిషనరీలకు సంబంధించిన నిధులకు కూడా వర్తిస్తుందా అని అడిగితే అభ్యంతరం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—క్రిస్టియన్ మిషనరీల విషయంలో వాటి ఆశయాలకు అనుగుణంగా ఆ నిధులు వినియోగించుకోవడం జరుగుతోంది. దానికి సంబంధించి ప్రభుత్వానికి అధికార నియంత్రం లేదని తెలియజేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—తరువాతి ప్రశ్న.

శ్రీ కె.పి.రెడ్డయ్య :—నేను ప్రశ్న వేళాను. నాకు అవకాశం ఇవ్వాలి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు వేసిన ప్రశ్నకు ఆన్సర్ కవరయింది. కనుక తిరిగి చెప్పవలసిన పని లేదు. ప్రశ్న వేసినప్పుడు మీరు లేరు. సారీ.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రవేనా రెడ్డి (మలక్ పేట) :—ప్రశ్నకు సమాధానం కాదు. సప్లిమెంటరీ అవగడానికై నా అవకాశం ఇవ్వాలి కదా?

శ్రీ కె.పి.రెడ్డయ్య :—క్రిస్టియన్ మిషనరీలకు ఫారిన్ కంట్రీస్ నుండి చాలా ఎయిడ్ వస్తుంది. అరబ్ కంట్రీస్ నుంచి ఎక్కువ వస్తుంది. వీటిపై ఏదైనా కంట్రోలింగ్ టెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమయినా చర్య తీసుకుంటుందా? ఇటువంటి సదుపాయాలు వేరే విషయాలకు డ్రైవర్స్ చేస్తే, ఏమైనా చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

Removing of Gold and Ornaments Belonging To Panchala

Narasimha swamy Temple of Nellore from Bank Lockers

122-

*652 Q.—Sri A.Ram Narayana Reddy (Nellore).—Will the Chief Minister be pleased to state

(a) whether Government are aware that huge quantity of gold and costly ornaments belonging to Sri Panchala narasimha Swamy temple of Nellore district has been removed from the bank lockers two years ago;

(b) when the matter was brought to the notice of the Police authorities;

(c) the reasons for such abnormal delay and the action taken against the Chairman of Trust Board for the delay; and

(d) the quantum of lost property recovered till now and the persons involved in the said theft and misappropriation?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:—

(ఎ) అవునండీ.

(బి. సి) 28-12-1981 వ తేదీన రావూరు పోలీసు స్టేషనులో 64/81 క్రిం నెలూరులో ఒక ఫిర్యాదు నమోదు అయింది. స్టేషన్ ఇన్చార్జి అధికారి నెలూరులోని దేవాలయ కాళ అసిస్టెంట్ కమిషనరును లాకర్లు పగులగొట్టి ఆభరణాలను సరిచూచు కోవలసిందిగా కోరారు. ఆఫీసరం 5-2-82న తేదీన పంచాయతీదార్ నమూనాలో లాకర్లను పగులగొట్టగా అందులో వెండి, బంగారు ఆభరణాలు తేవు. 20-2-1982వ తేదీన నిందితుడైన కార్యనిర్వాహణాధికారిని అరెస్టుచేయడం జరిగింది. విచారణ సందర్భంలో వెండి, బంగారు ఆభరణాలు దేవాలయ ధర్మకర్తల మండలి అధ్యక్షుని ఇంటిలో వుంచినట్లు తెలిసింది ఆ అధ్యక్షుని మీద నేరారోపణలు సిద్ధమవుతున్నాయి.

(డి) ఈ దుర్ఘటనలో మాజీ కార్యనిర్వాహణాధికారి అయిన శ్రీ ఐ. రాజగోపాలరెడ్డి, ధర్మకర్తల మండలి అధ్యక్షుడైన శ్రీ రాఘవేంద్రరావు దారి పాత్ర వుంది ఇప్పటి వరకూ రూ. 20,000/- విలువైన వెండి, బంగారు ఆభరణాలు పట్టుకొని వాటిని వెంకటగిరిలోని జు:పియల్ మొట్టి తరగతి మెజిస్ట్రేటువాడి కోర్టులో దాఖలు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణ రెడ్డి:—అద్యక్షా, ఆఫీసర్లకు సమాధానం ఇస్తూ, అవునని అన్నారు. పోలీసులకు ఈ సమాచారం ఏ తేదీన అందినది? 28-12-81న రావూరు పోలీసు స్టేషనులో కేసు నమోదు అయిందన్నారు. ఈ సగలు పోయిన సమాచారం ఎప్పుడు అందింది? దానికి దీనికి గల మధ్య జాప్యం అధికారుల వలన జరిగిందా? పోలీసులకు చర్య తీసుకోవడం ఆలస్యం చేసిందా? పోలీసులకు పిటిషన్ కానీ రిపోర్టు కానీ ఎప్పుడు అందింది?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:— కొన్ని అవకతవకలు జరిగినట్లు కాళ దృష్టికి రాగా నెలూరు అసిస్టెంట్ కమిషనరు, నెలూరు ఇన్స్పెక్టరు, తిరుపతి డిప్యూటీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, నెలూరు అసలపు అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు (దేవాలయ కాళ) వెళ్ళి, 14-2-81 న పెనుగిరి దేవాలయాన్ని తనిఖీ చేసి, లోపాల నివేదికను గుంటూరులోని డిప్యూటీ కమిషనరుకు పంపారు. ఆయన ఇ.వో. మీద 11 అశి యోగాలు చేసి, అవి విచారణ జరిగే వరకూ సస్పెండు చేస్తూ, 12-2-81న ఉత్తరువులు జారీ చేశారు. ఆయన స్థానే వచ్చిన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరుకు 15-3-81న కొన్ని పాత రికార్డులను మాత్రం అప్పగించి, వెండి, బంగారు మొదలైన విలువైన వస్తువులను స్వాధీనం చేయకుండా వెళ్ళిపోయాడు. అయితే వస్సెన్స్ అనంతరం ఆ ఇ.వో.ను గండవరంలోని కాళేశ్వర, వెణుగోపాల, అంజనేయ దేవాలయాలకు బదిలీ చేశారు. గుంటూరు డిప్యూటీ కమిషనరు పంపిన మరొక నివేదిక అందిన తరువాత అవసరమైతే పోలీసు న్యాయవాదితో సంప్రదించి, పరిశీలించి ఆ అధికారిని తిరిగి పస్పెండ్ చేయవలసిందిగా కోరారు.

ప్రభుత్వ న్యాయవాదిని సంప్రదించిన తరువాత అతడి మీద వచ్చిన అభియోగాలు విచారణ జరిగే వరకూ, సస్పెండ్ చేయవలసిందిగా ఉత్తర్వులు జారీ చేయడం జరిగింది. ఆ కార్యనిర్వాహణాధికారి మీద నాలుగు రకాలుగా 49 అభియోగాలు రాగా, ఆయన వాటిని 12-8-1981 న తీసుకున్నారు. తదుపరి నోటీసులు జారీ కాకుండానే కాక, పరారీ అయినాడు. పెద్ద మెత్తంలో సుమారు రూ. 8 లక్షలు దుర్వినియోగం చేసినట్లుగా డెవ్లప్మెంట్ కమిషనరు విచారణలో తేలింది. ఐ.పి.సి. 409 సెక్షన్ క్రింద క్రిమినల్ ఫిర్యాదును 28-12-1981న రావూరు పోలీసు స్టేషన్లో దాఖలు చేయగా, 64/1 నేరంగా నమోదు చేయబడింది. అయినను అరెస్టు చేయనందున కేసు విచారణ కుంటు పడినట్లు 27-2-82నెల్లూరు పోలీసు సూపరింటెండెంటుకు, పోలీసు డైరెక్టర్ జనరల్ కు, కమిషనర్ లేఖ ద్వారా తెలియజేశారు. ఈ విషయం 22.8.82న ప్రభుత్వానికి తెలిపారు. కేసును తిరిగి డెవ్లప్మెంట్ కమిషనర్ కు అప్పగించాలని 11-10-1982 వ తేదీన పోలీసు డైరెక్టర్ జనరల్ ను కోరడమయినది. నిందితుడైన ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరును సందర్శించి 22.2.1983న అరెస్టు చేశారని, ఆయనను జ్యూడిషియల్ కస్టడికి పంపారనీ, పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ జనరల్ 4.8.1983 న తన లేఖలో తెలియజేశారు. 22.2.1983 కోర్టుకు హాజరు పెట్టారు.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు:—అధ్యక్షా, ఇది చాలా తీవ్రమయిన విషయం. దాదాపు రెండు కిలోల బంగారం, దేవుడి నగలు పోయిన విషయం. స్పష్టంగా ఫిర్యాదు ఎప్పుడు అందింది అని అడిగితే ముఖ్యమంత్రి గారు సరిగ్గా జవాబు చెప్పలేదు. 1981లో దర్యాప్తు ప్రారంభించారు. రెండు కిలోల బంగారం పోవడంలో కారణమైన ప్రధాన ఖాద్యుడిని 83లో పోలీసు డిపార్టుమెంటు అరెస్టు చేసిందంటే, పోలీస్ డిపార్టుమెంటు, దేవాదాయ కాలనలు పని చేస్తున్నాయేనా? పోలీసు డిపార్టుమెంటు దేవాదాయ కాలనలో గల ఉన్నతాధికారుల సహకారం లేకుండా, నిందితుడు తప్పించుకు తిరిగే అవకాశం ఉందా? మొత్తం విషయమీద రిపోర్టు ఎప్పుడు వచ్చింది? ఎవరు చేయవలసిన పని వారు చేశారా లేదా అనే విషయాల గురించి, తిరిగి ఉన్నత స్థాయిలో విచారణకు ముఖ్యమంత్రిగారు ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తారా? పోయిన సొమ్ము అధ్యక్షుడి ఇంటిలో పట్టుబడిందని అన్నారు. వారిపై తీసుకున్న చర్య ఏమిటి? ఆ ఇద్దరి ఆస్తులను అటాచ్ మెంట్ కొనసం దేవస్థానం వారు తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—ఇల్లు సర్ది చేయడం జరిగింది. 25 వేల రూపాయలు ఖరీదు గల ఆభరణాలను రికవర్ చేశారు. దీని విషయంలో విచారణ జరపవలసిన అవసరం వుందని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. తప్పకుండా విచారణ జరిపిస్తాను. ఒకసారి సస్పెండ్ చేసిన తరువాత ఇంకో చోటకు బదిలీ చేయడం జరిగింది. He was again nominated as Member of the Trust Board and elected as Chairman.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :—ముఖ్యమంత్రిగారు చర్య తీసుకుంటూ దెప్పినందుకు కృతజ్ఞత తెలియజేస్తున్నాను. దేవాదాయ నగలు పోయినప్పుడు వున్న

బోర్డు అధ్యక్షునే తిరిగి ఆ పాలకవర్గ అధ్యక్షునిగా నియమించిన మాట వాస్తవమేనా ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ ఎ. రామనారాయణరెడ్డి :—పోయిన నగలు ఆయన ఇంట్లో వున్నాయనేది రిపోర్టులో తేలినదా ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—అది ఇన్వెస్టిగేట్ ప్రశ్న.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—బోర్డు అధ్యక్షుని మీద అభియోగం మోపబడినప్పుడు అదే అధ్యక్షుడు కొనసాగుతున్నారా అని వారు అడిగారు. అది రిపోర్ట్ ప్రశ్న.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—విచారణ జరిపేంతవరకు అందులో వున్న అవకతవకలు తెలియవు. విచారణ జరిపిస్తాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—వేసిన తాళం వేసినట్లే వున్నా ఏడుగురు బిడ్డల తల్లి అయిన సామెత మాదిరిగా ఈ వ్యవహారం వుంది. కొంత దొరికింది కనుక అధ్యక్షుని, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్ అస్థులను జప్తు చేశారా ?

Sri N. T. Rama Rao :—He was again nominated as Member of the Trust Board and elected as Chairman. That is the position. వారు ఎన్నుకుంటున్నారు, వారే తీసేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి (కల్వకుర్తి) :—మీరు వారిని చామినేట్ చేశారు కనుక ఆయనను అధ్యక్షునిగా ఎన్నుకొనటానికి అస్కారం ఏర్పడింది. ఎంక్వయిరీ పెండింగ్ లో వున్నప్పుడు ఈ కమిటీని సూపర్ సీడ్ చేస్తారా ? విచారణ జరిపి వారి మీద తేను పెట్టేంత వరకూ వారి పేరు మీద వున్న ఆస్తులను ఇతరాల పేరు బదిలీ చేసే ప్రమాదం వుంది కనుక దానిని ఎట్టాచ్ చేయడానికి తర్యలు తీసుకుంటారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—తగు విధమైన చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—తగు విధం అంటే అర్థం చెప్పండి.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్యనాయుడు :—వారిని తిరిగి ఎన్నుకున్నారని ముఖ్య మంత్రిగారు చెప్పారు. ఎందుకు ఎన్నుకున్నారంటే—what the Chief Minister says is that he was renomidatnd as Member of the Trust Board and then he was elected at Chairmah. We want an answer on a specific question. వారినే తిరిగి చేశారు కాబట్టి ఆయన చేతుల్లో దేవస్థానం వుంది. విచారణ పూర్తి అయ్యేంత వరకూ ఆ బోర్డును సూపర్ సీడ్ చేసి చిరస్థులను ఎట్టాచ్ చేస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :—లిగల్ గా ఏమి చేయాలో లా పెక్రటరీ గారితో సంప్రదించి ఎలా చేయటానికి వీలు వుంటే అలా తప్పక చేస్తాను. అటు వంటి వారిని కమించటం జరగదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రికల్) :— ఆయనను తిరిగి నామినేట్ చేయడం దొంగకు తాళం చేసి ఇచ్చినట్లు అయింది.....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— లిగల్ గా ఏమి చేయాలో అది చేస్తామని చెప్పారు కదా.

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— లిగల్ గా అవసరమైతే తప్పకుండా సస్పెండ్ చేస్తాను.

(ప్రశ్న 128 పోస్ట్ పోస్ట్)

Construction of Barrage Across Godavari River

124—

*417—(N) Q.—Sarasri Girajala Venkataswami Naidu (Kadiam) and Metla Sathyaharayana Rao (Amalapuram)— Will the Minister for Works be pleased to state :

(a) the reason for the slow pace of progress in the construction of the barrage across the Godavari river and the time by which it will be completed;

(b) whether the Government are aware of the loss being caused by the slow progress in the construction;

(c) the steps being taken in this regard; and

(d) the amount spent till this day and the amount proposed to be spent ?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—

(ఎ) అనలు మొదట అనుకొన్నట్లు ఆ బ్యారేజీ పనిని 1979లోనే పూర్తి చేయవలసి ఉంది. అయితే 1975లో ప్రపంచ బ్యాంకు 45 మిలియను డాలర్లు (రూ. 38 కోట్లు రుణ సహాయం చేసేంతవరకు ప్రారంభ దశలో ఇబ్బందులవల్ల నిర్మాణం పని కుంటుపడింది. 1978లో ధవళేశ్వరం అనకట్టకు గండిపడటంవల్ల కొన్ని సాంకేతిక కారణాలకు తోడు పునాదులలో మట్టి పేరుకుపోవడం వల్ల బ్యారేజీ పనిలో ఆలస్యం జరిగింది. కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నప్పటికీ గోదావరి డెల్టాలోని 10.2 లక్షల ఎకరాల ఆయకట్టును కాపాడేందుకు ఇప్పుడున్న అనకట్టను (అస్థిరంగా ఉన్నవాటిని) తొలగించాలనే ప్రధాన లక్ష్యం వరకు బ్యారేజీ పనిని పూర్తి చేయడం జరిగింది. గోదావరి నాలుగు పాయలపై రాకపోకల సౌకర్యం కలిగించడానికి బిలుగా రోడ్డు వంతెనను ఏర్పాటు చేసే పని, గ్రాంటీపని చురుకుగా జరుగుతున్నది. ఆ పనులు 1984 నాటికి పూర్తి చేయాలని సంకల్పించారు.

(బి) ప్రభుత్వం ఈ పనిని పూర్తి చేయాలని చాలా ఆతురతతో ఉన్నది. 1984, జూలై నాటికి ఈ నిర్మాణం పనిని అన్ని విధాలా పూర్తి చేయడానికీ అనవరతమైన చర్యలన్నీ తీసుకొన్నది.

(సి) ఈ నిర్మాణానికి అవసరమైన నిధులను బడ్జెటులో ఏర్పాటుచేశారు. జరుగుతున్న పనితీరును జాగ్రత్తగా పర్యవేక్షిస్తున్నారు.

(డి) 1983, జూలై నెలాఖరు వరకు రూ. 65 08 కోట్లు ఖర్చు అయింది. రోడ్డు వంతెన నిర్మాణంతో సహా, బ్యారేజీ పనికి సుమారు రూ. 8 కోట్లు ఖర్చు చేయదలచారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవ రెడ్డి :—టోటల్ ఎస్టిమేషన్ ఎంత? ఇప్పటికి ఖర్చు అయినది ఎంత? అలస్థం అయినందువల్ల ఎంత ఎస్టిమేషన్ పెరిగింది?

శ్రీ నల్లప రెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—1989 లో 26.5 కోట్ల రూపాయలు. ఎక్స్క్లూడింగ్ ట్రాన్స్ బ్యారేజ్ వర్క్ ఈనాటికి 73.09 కోట్లకు పెరిగింది. 65 08 ఖర్చు అయినది, ఇప్పుడు 4 కోట్లు ఇచ్చాము. ఏప్రిల్ లో 4 కోట్లు ఇస్తే జూలై నాటికి పూర్తి అవుతుందని నమ్మకం.

శ్రీ జి. వెంకటస్వామి నాయుడు :—గతంలో రోడ్ కమ్ బ్యారేజ్ ప్రారంభించారు. రోడ్డు పూర్తి కాకపోవడం వల్ల బాబర్ల య, పిచ్చిర లంక, గ్రామాల నుండి ధవళేశ్వరంకు వెళ్ళటానికి అవకాశం లేకుండా వుంది. పరదలలో ఆ లంకలలోనే వుండవలసివస్తున్నది. ఈ రోడ్డు ఎప్పటికి పూర్తి చేస్తారు?

శ్రీ నల్లప రెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—రోడ్ నిర్మాణం కార్యక్రమం జరుగుతున్నది. 84 జూలై నాటికి రోడ్డు పని పూర్తి చేయాలనే ఆభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి వుంది.

శ్రీ ఎమ్. సత్యనారాయణ :—షట్టర్స్ కార్యక్రమం పూర్తి అయిందా? లేకపోతే ఎప్పటికి పూర్తి అవుతుంది? దానివల్ల నీటి అశుగుల మట్టం పెరుగుతుందా?

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—175 గేట్లు పూర్తి చేయడం జరిగింది. ఎడిపినల్ స్టోరేజ్ 2.3 టి. ఎమ్. సి. కి పెరుగుతుంది.

శ్రీ బి. నమ్మయ్య (పరకాల) :—ఈ పని నిర్మాణం మందగోడిగా సాగటానికి ప్రపంచ బ్యాంకు నుండి రావలసిన 36 కోట్లు రాకపోవడం ఒక కారణం అని చెప్పారు. ఇప్పటికి అయినా వచ్చిందా? అందుకు ఈ ప్రభుత్వం ఏమి ప్రయత్నాలు చేసింది?

శ్రీ నల్లప రెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :—75 వరకూ మందగోడిగా జరిగింది. 75 లో 45 మిలియన్ డాలర్స్ అంటే 36 కోట్లు సుంజారు చేశారు. అప్పటి నుండి చురుకుగా జరిగింది. మెయిన్ బ్యారేజీని నేషనల్ ప్రధానమంత్రి డెడికేట్ చేశారు. రోడ్లు పని, చిల్లర పనులు జూలై కి పూర్తి చేస్తాము.

శ్రీ ఎమ్. సత్యనారాయణ :— బ్యారేజ్ పని 1984 జూలై కి పూర్తి అవుతుందని చెప్పినందుకు సంతోషం, ఈ లోగా ఇప్పుడున్న కాలువలు వెడల్పు

చేయడం, గట్టు ఎత్తు పెంచడం వంటి పనులు పూర్తి చేయవలసిందిగా మంత్రిలు ఆదేశం ఇస్తారా ?

(శ్రీ) నల్లవరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి :— దాని క్రింద ఎడిపిసల్ ఆయక్టు 12500 ఎకరాలు వస్తుందని అన్నారు. ఏలేరు రిజర్వాయరు క్రింద 42 వేల ఎకరాలు రావా-ని కోరిక, ఎడిపిసల్ ఆయక్టుకు నీటి సరఫరా కార్యక్రమం చేపట్టటం జరుగుతుంది.

Strength of A.P. State Staff Working at Balamela Dam

125—

* 415-(V)-Q.—Kum. Katragadda Prasuna (Sanatnagar), Srⁱ Indrasena Reddy:—Will the Minister for Works be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the staff ratio between Andhra Pradesh and Orissa shall be 50 : 50 according to the agreement at Balamela Dam, which is a joint venture of our Government and Orissa Government ;

(b) if so, the percentage of staff belonging to Andhra Pradesh ;

(c) whether the rules applicable to the employees in Andhra Pradesh are made applicable to the staff working there ; and

(d) if not, the steps taken by the Government ?

అర్థికశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు) :—

(ఎ) అవునండీ. అది ఒప్పందంలో భాగం కాదు కాని స్థాయి సంఘం నిర్ణయం.

(బి) (i) గెజిటెడ్ సిబ్బంది. — ఎవరూ లేరు.

(ii) నాన్ గెజిటెడు, మినిస్టీరియలు సిబ్బంది — 38 శాతం.

(iii) వర్కు చార్జిడు సిబ్బంది — 48 శాతం.

(సి) అవునండీ. ఏకెన్సీ ప్రాంతంలోని ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వోద్యోగులకు అనుమతించే చెడు వాతావరణ భత్యం మినహా.

(డి) ఒరిస్సా సిబ్బందికి అనుమతిస్తున్నట్లుగా చెడు వాతావరణ భత్యం బలిమెల డ్యాం ప్రాజెక్టులో పనిచేస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ సిబ్బందికి కూడా అనుమతించాలని ఒరిస్సా ప్రభుత్వ నీటి పారుదల శాఖను మన ప్రభుత్వం కోరింది. ఈ విషయమై పరిశీలన జరుగుతున్నది.

(శ్రీ) ఇంద్ర సేన రెడ్డి :— ఉద్యోగులు 50:50 వుండాలనేది స్థాయి సంఘం నిర్ణయం అయినా దానిని పాటించవలసిన అవసరం వున్నారా లేదా? ఇప్పుడున్న 130 ఉద్యోగులను ధపాలు ధపాలుగా మూడు సార్లు మూర్తు చేసి తిరిగి వారికి ఏ

ఉద్యోగం ఇవ్వకుండా వున్నారు. అటువంటివారిని వేరే ఉద్యోగంలో నియమించడానికి చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకున్నదా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— స్థాయిసంఘం అనేది కంట్రాక్టు బోర్డు. 1982 లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రులు సంతకంపెట్టారు, బిజినెస్ ట్రేడింగ్ ఏర్పాటు చేసినది. 50:50 షేరింగ్ మీన్స్ స్టాఫ్ వుండాలని ఆరోజు నిర్ణయించుకోవడం జరిగింది. అది పై లెవెల్లో జరిగకుండా ఈ లెవెల్ లోనే జరిగింది. వర్క్ ఛార్జ్ డ్ ఉద్యోగులను మనం పెట్టుకోవడం జరిగింది. కొంతమందిని తీసేసి పంపిస్తున్నారని అన్నారు. అదే నిజం అయితే తప్పక తెలుసుకుంటాను.

కుమారి కె. ప్రసూన :— స్థాయి సంఘం ఒప్పందం ప్రకారం ఎవరైతే వదలి విరమణ చేశారో వారిని ఇతర ఉద్యోగాలలో భర్తీ చేయడానికి మన ప్రభుత్వం ఇంతవరకూ ఏమీ చర్య తీసుకోలేదు. మన ఉద్యోగాల శాతం తగ్గిపోతున్నది. ఆ ఉద్యోగాలను మన ప్రభుత్వం భర్తీ చేస్తుందా? బలిమెల డ్యామ్ కు సంబంధించిన మన ప్రభుత్వానికి ఒరిస్సా ప్రభుత్వం కొన్ని కోట్ల రూపాయలు చెల్లించవలసివుంది. దానిని మన ప్రభుత్వం రాబట్టలేదా? మూడవది, పదిహేను సంవత్సరాల నుండి అక్కడే పని చేస్తున్నవారు వున్నారు. ఎల్ల కాలం వారిని అక్కడే కష్టపెట్టకుండా బ్రాన్స్ ఫర్ చేయడానికి చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— 50:50 శర్తుంటు ఉద్యోగులు వుండాలని ఒప్పందం చేసుకుని తరువాత మన సంఖ్య తగ్గిపోతున్నది. బకాయిల గురించి కూడా అడిగారు. మన ఎనర్జీ సెక్రటరీగారిని అక్కడకు వచ్చి మాట్లాడండి. స్టాఫ్, బకాయిల విషయం తేల్చుకోవాలి అని ఆ ఎనర్జీ సెక్రటరీగారు తెటర్ ప్రాజెక్టు. ఎన్నటి సమావేశాల వల్ల ఇప్పుడు రాలేసిన మన సెక్రటరీగారు చెప్పారు. ఎన్నటి సమావేశాలు అయిన తరువాత మన ఆఫీసర్స్ ను పంపి వెటిల్ చేయించటానికి ప్రయత్నిస్తాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనాచెడ్డి :— ఉద్యోగాలు పోయిన వారి నుండి ఏమైనా విజ్ఞాపన పత్రాలు వచ్చాయా? కొందరు కోర్టుకు వెళ్ళి ఆర్డరు తెచ్చుకున్నారు. అటువంటివారికి తప్ప మిగిలిన వారికి ఉద్యోగాలు ఇవ్వలేదు, అది వాస్తవమా?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— బలిమెల డ్యామ్ సెక్రటరీ ఒరిస్సావారు. అలా ఇక్కడ వున్నవారిని త్రొసివేయటానికి సాకులేదు. ఉద్యోగం నుండి తీసివేయబడి నిరాశ్రయులుగా వున్నవారి విషయంలో చర్యలు తీసుకుంటాను.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర రావు :— రెండు సంవత్సరాలుగా గెజిటెడ్ కేడర్ లో ఎవరూ లేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. భాస్కరరావు :— ఒకసారి వారు చైర్మన్, మరొకసారి మన చైర్ మన్ వుంటారు. ప్రస్తుతం బోర్డు సెక్రటరీ ఒరిస్సావారు వున్నారు. వారి ఆధీనంలో వుంది.

**Appointment of retired S. E. as Special Officer for Telugu
Ganga Project**

126—

*1494 Q.—Sarvasri D. L. Ravindra Reddy (Mydukuru), Y. S. Rajasekhara Reddy Pulivendla and K. Nagarjuna Reddy (Kumbum);—Will the Minister for Works be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Sri Sivarama Krishnaiah, a retired Superintending Engineer was appointed as Special Officer for Telugu Ganga Project on special scale and with special powers equivalent to Chief Engineer cadre;

(b) whether it is also a fact that he was involved in a cement misappropriation during his tenure as S. E. at Anantapur;

(c) whether it is also a fact that his pension papers are pending due to enquiry; and

(d) if so, the grounds on which he was appointed as Special Officer?

ప్రజా నిర్మాణాల శాఖమంత్రి (శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి):—

(ఎ) పదవీ విరమణ చేసిన సూపర్వైజర్లు ఇంజనీర్లు శ్రీ కె. శివరామ కృష్ణయ్యగారిని తెరిగి ఉద్యోగంలోకి తీసుకుని తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకు ప్రత్యేక విధి నిర్వహణ అధికారిగా నియమించారు.

ఈ పదవి హోదా, వాద్యతలు నీటిపారుదల శాఖలోని చీఫ్ ఇంజనీరు పదవికి సమానంగా ఉంటాయి. ఆయన గ్రాట్యుటీలో పింఛనుకు సమానమైన మొత్తం పింఛను పైకంపాను అఖరుపారి తీసుకున్న జీతం పొందడానికి అర్హుడు. ఆయనకు ప్రత్యేక జీతపు స్కేలు ఏదీ ఇవ్వలేదు.

(బి, సి) మైలవరం డాముకు సంబంధించిన స్పిల్ వే కాంక్రీటుపనిని నాలుగు భాగాలుగా విభజించి కంట్రాక్టర్లకు ఇచ్చిన విషయంలోనే ఆయనపై శాఖీయ విచారణ పెండింగులో ఉంది. కానీ సీమెంటు దుర్వినియోగం విషయంలో ఏ విధమైన విచారణ పెండింగులో లేదు. ఆ అధికారి యొక్క పదవీ విరమణ పింఛనును మరణ, పదవీ విరమణ గ్రాట్యుటీని తదుపరి ఉత్తరాలు వచ్చేవరకు నిలిపి ఉంచవలసిందిగా అకౌంటెంటు జనరలును కోరడమైంది.

(డి) రాయలసీమ ప్రాంతం విషయంలోను ఆ ప్రాంతపు నీటిపారుదల విభాగం విషయంలోను ఆ అధికారికి గల ప్రత్యేక పరిజ్ఞానాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, ఆయనను తెలుగుగంగ ప్రాజెక్టుకు ప్రత్యేక విధి నిర్వహణ అధికారిగా నియమించడం జరిగింది.

9-10 a m.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి:—వారిపైన డిపార్ట్ మెంటల్ ఎంక్వయిరి పెండింగులో ఉండగా వారి పెన్షను, గ్రాట్యుటీని నిలిపి ఉంచవలసిందిగా

అక్కంబెంటు జనరలును కోరినప్పటికీ అలాగ క్లవుడ్ లో ఉన్నటువంటి వ్యక్తికి తిరిగి ఉద్యోగం ఇవ్వడమే కాకుండా చీఫ్ ఇంజనీరు రాంకుకు ప్రమోట్ చేయడం జరిగింది. దానికి బలమైన కారణాలేమిటి? It is not an example of outright favouritism. Is it not a case of double promotion in the case of an erring official?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఆయనకు జీతపు స్కేలు పెంచలేదు. ఆయన ఎస్.ఇ. గా రిటైర్ అయినప్పటికీ ఆయనయొక్క లాస్ట్ పే డ్రాఫ్ ఎంక ఉండో అంతవరకే ఇస్తున్నాము. పెన్షను కాని గ్రాంటుటే కాని రాదు. ఆ స్కేలువరకే పరిమితం అవుతుంది. ఆయనకు అపారమైనటువంటి శక్తి సామర్థ్యాలు ఉన్నాయి. ఆయన బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:—ఆయన బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి, మల్టీ స్పెండర్డు జీనియస్ అనే పదజాలం వాడడమేమిటి? I think there is a need to exercise restraint over your command of vocabulary. ఆయన మీద బహుముఖమైన ఆరోపణలు ఉన్నాయి. అటువంటివ్వుడు బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి ఎలాగ అవుతాడు?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:—ఆయనకు రాయలసీమ జిల్లాలో నీటిపారుదల విషయాలలో పత్యేకమైన అనుభవం, పరిజ్ఞానం ఉంది. ఆయన రాయలసీమ ఇరిగేషను డిపార్టుమెంటు గురించి ఒక మాస్టరు ప్లాను కూడా తయారు చేసినటువంటి వ్యక్తి. ఆయన చీఫ్ ఇంజనీరు నాగార్జునసాగర్ రామమోహన్ కన్నా సీనియర్. తెలుగు గంగ ప్రాజెక్టు అమలు చేయడంలో స్థానికంగా ఉన్న పరిస్థితుల్నింటిని తెలుసుకున్నటువంటి వ్యక్తి కనక ఆయన ఉంటే బాగుంటుందని అనుకున్నాము. ఆయనపై ఇప్పుడు ఎంక్యూయిరి ఆఫీసరుగా రిటైర్లు ఐ ఎ ఎస్ ఆఫీసరు శ్రీ ఎమ్. ఆర్. పాయ్ గారిని వేసాము. ఆయనను వేయడంలో ఈ ప్రభుత్వయొక్క చిత్తశుద్ధి మీకు తెలుస్తుంది. ఆ ఎంక్యూయిరిలో ఆయన చాటికి పాల్పడ్డాడని తేలితే చర్య తీసుకొనడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. పూర్వ అయితే కాని గిల్టి అని అవడానికి వీలు లేదు. ఆరోపణలు రుజువు అయితే చర్య తీసుకొనడానికి సిద్ధంగా ఉంటామని మనవి చేస్తున్నాము.

Sri S. Jaipal Reddy :— Every retired employee would be a senior to those who are in service. ఇప్పుడు ఆయన ఎస్.ఇ గా రిటైర్ అయితే మీరు చీఫ్ ఇంజనీరు రాంకు ఇచ్చారు. ఆ విధంగా ఇవ్వడానికి గల కారణం లేమిటి? ఆయన బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి ఎలాగ అవుతాడు అవినీతి కోవిదుడు అవుతాడు కాని. అవన్నీ మనం నిర్ణయింపడానికి కొన్ని స్టాండర్సు ఉండాలి. ఆ స్టాండర్సు ఏమిటి?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— ఆయన జీతాన్ని పెంచలేదు.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—ఆయన రాంకు ఏమిటి?

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఆయనకు చీఫ్ ఇంజనీరు హోదా ఇచ్చాము. చీఫ్ ఇంజనీరు బాధ్యతలు ఇచ్చాము. కాని స్కేలు మాత్రం పెంచలేదు. ఎస్.ఇగా లాస్ట్ పే ఎంత డ్రాచెసారో అంత ఇచ్చాము. అక్కడున్న టువంటి పరిస్థితులు అవగాహన చెసుకున్న వ్యక్తి కనుక ఆయన సర్వీసెస్ అవ్వడం అనుకొని రిఎంప్లాయి చేసాము. ఎగ్జిమెంటు పీరియడు రెండు సంవత్సరాలు. రెండు సంవత్సరాలు ఇచ్చాము.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి :—మంత్రిగారికి ఆవకాశం ఇస్తే 20 సంవత్సరాలు ఇచ్చేట్లుగా ఉంది. Does the Minister realise that the Deputy Secretary in his department draws more salary than he as Minister. It is not the salary which is important. It is the rank and powers that are important. When the rank and powers of a C.E. has been bestowed on him how is the salary relevant.

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—ఆయన డిజిగేషను చీఫ్ ఇంజనీరు కాదు, ఆఫీసరు ఆన్ స్పెషల్ డ్యూటీ, ఆయనకు చీఫ్ ఇంజనీరు బాధ్యతలు ఉంటాయి.

శ్రీ కె. బాపిరాజు (కైకభూరు) :— ఆ ఎసిఇ గారి సమర్థత గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. సిమెంటు కుంభకో ల గురించి మాకు తెలియదు కాని సమర్థతలా మాత్రం నూటికి నూరు పాళ్లు నేను కూడా ఏకీభవిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకయ్య నాయుడు :— వారు ఎస్.ఇ గా ఉన్నప్పుడు వారిపైన ఆరోపణలు చేయబడ్డాయని మంత్రిగారు తెలియజేశారు. వారిపైన ఎవరు ఎప్పుడు ఆరోపణ చేశారు ? ఇంతవరకు ప్రభుత్వం తీసుకున్నటువంటి చర్య ఏమిటి? శ్రీ ఎమ్. ఆర్. పాయ్గారిని ఎంక్వయిరికి నియమించామని అంటున్నారు. అనుకోండి. When the complaint was made to Government? when was the preliminary enquiry ordered? will the Minister enlighten the House?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—వారిపైన సిమెంటు ఆరోపణలు ఏమీ లేవు. ఒకవర్కును నాలుగు భాగాలుగా స్ప్లిట్ చేసి తెండర్లు విలిచారని ఆరోపణ. దీనిపైన శ్రీ ఎన్. వి. ఎన్. కృష్ణ, చీఫ్ ఇంజనీరు, ఇన్వెస్టిగేషనును ఎంక్వయిరి ఆఫీసరుగా 10-5-1982న అప్పాయింటు చేయడం జరిగింది. ఆయన రిటైర్ అయి పోయారు. తరువాత ఆ ఇన్వెస్టిగేషనుకు వచ్చిన చీఫ్ ఇంజనీరును 5-2-83 న ఎంక్వయిరి ఆఫీసరుగా అప్పాయింటు చేయడం జరిగింది. ఆయన రిటైర్ అయి పోయారు. ఈ ప్రభుత్వం చిత్రకుద్దితో ఉన్నదని నిరూపించడానికి శ్రీ ఎమ్. ఆర్. పాయ్ రిటైర్లు 8.ఎ.ఎస్. ఆఫీసరును 2-7-1983న ఎంక్వయిరి ఆఫీసరుగా నియమించడం జరిగినది. రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత దానిని లేప్ చేసుకొని ఎటువంటి చర్య తీసుకొనడానికైతే వా ఈ ప్రభుత్వం వెనుకంజ వేయదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రభావతమ్మ (రాజంపేట) :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ వారి మీద ఆరోపణలు లేవని అన్నారు. వెన్నా అహోబిలం

జ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరులో వారిమీద సిమెంటు ఆరోపణలు ఉన్న మాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— అటువంటి ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీమతి కె. పద్మావతి :— ఉన్నాయని నేను చెబుతున్నాను. వారి మీద ఈ ఆరోపణలు ఉన్నాయనే సంగతి తెలిసిన తరువాత వారిని అప్పాయింట్లు చేసారా? లేకపోతే ఈ క్వశ్చన్ చేసిన తరువాత అప్పాయింట్లు చేసారా ?

మిస్టరు డెప్యూటీ స్పీకరు :— సిమెంటు ఆరోపణలు లేవని అన్నతరువాత ఉన్నాయని మీరు అంటే ఎలాగ ?

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి :— సిమెంటు ఆరోపణ ఉన్నా లేకపోయినా ఆ వర్కు స్పీటర్ చేసి కాంట్రాక్టర్లు ఫేవర్ చేసాడని చేసిన ఆరోపణ ప్రభుత్వానికి తెలుసా ?

శ్రీ నల్లపు రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— ఆరోపణలు ఉన్నంత మాత్రాన అవి రుజువు అయినట్లు కాదు, రుజువు అయితే ఉన్నాయి. నేవలం ఆరోపణలు ఉండడంవల్ల ఆ వ్యక్తి సర్వీస్ నేను వినియోగించుకోవడాదని ఎక్కడా లేదు. వారికి సిమెంటు కుంభకోణాలలో ఎక్కడా నా సంబంధం ఉన్నట్లు ప్రభుత్వం దృష్టికి రాలేదు. వర్కును స్పీటర్ చేసారని ఆరోపణ వచ్చింది. ఆయన అది సదుద్దేశంతో చేసారా లేక దురుద్దేశంతో చేసారా అనేది విచారించడానికి ఎంక్వయరీ ఆఫీసరును పేసామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. రాజురెడ్డి (హుజూరాబాద్) :— వర్కును 4 భాగాలుగా విభజించారని ఆరోపణ ఉంది. వారిమీద ఎంక్వయరీ పేసాను. స్పీటర్ చేయకముందు దాని ఎస్టిమేటు ఎంత ? స్పీటర్ చేసిన తరువాత ఎస్టిమేటు ఏమైనా పెరిగిందా ? దానివల్ల ప్రభుత్వానికి ఏమైనా నష్టం వచ్చిందా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— అది మైలవరం వ్యవహారం. దానికి వేరే ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర రావు :— ఒక వ్యక్తి సర్వీసులో ఉండగా అక్రమాలకు పాల్పడినట్లు ఆరోపణలు వచ్చాయి ఎంక్వయరీ ఆఫీసరును నియమించారు. పెన్షను చెల్లించకుండా, గ్రాంటులీ చెల్లించకుండా ఉత్తర్వులు పేసారు. ఆ వ్యక్తి సంబంధించిన వ్యవహారాలు విచారణలో ఉండగా ఆయన ప్రజ్ఞాశాలి అని ఆయనను తిరిగి ప్రత్యేకాధికారిగా అప్పాయింట్లు చేయడానికి గల కారణాలు మేము అర్థం చేసుకోలేక పోతున్నాము. ప్రస్తుతం సర్వీసులో ఉన్న ఇంజనీర్లలో ఇటువంటి దురుద్దేశాలు ఎవరూ లేరా ? రాయలసీమ డెవలప్ మెంటుకు సంబంధించి ఇరిగేషను సోర్సెస్ డెవలప్ చేసుకొనడానికి సాంకేతిక నైపుణ్యం ఉన్నటువంటి వారు ఎవరూ లేరా ? శివరామకృష్ణయ్యగారు తప్ప ఎవరూ లేరని ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నదా ?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— అనుభవజ్ఞులైన చీఫ్ ఇంజనీర్లు ఒకే సారి రిటైర్ అయినారు. వీరైతే రాయలసీమలో ఉన్నటువంటి ఇరిగేషను సిస్టము పూర్తిగా అవగాహన చేసుకున్న వ్యక్తి. రాయలసీమ గురించి మాస్టరు ప్లాను తయారుచేసినటువంటి వ్యక్తి. అందుకోసం రాయలసీమలో ఎక్కువ కాలం పనిచేసినటువంటి వ్యక్తి. ఏ ఊరికి ఎట్లాగ నీరు పోవాలని తెలిసిన వ్యక్తి కనుక ప్రత్యేక పరిస్థితులలో కిరిని రిఎంప్లాయి చేయడం జరిగింది. వారిమీద ఆరోపణలు రుజువు అయితే ప్రభుత్వం తప్పకుండా కఠినమైన చర్యలు తీసుకొంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. సి. రెడ్డయ్య:— ఆయన బహుముఖ ప్రజ్ఞాకాలి అని మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు. ఒప్పుకున్నాము, బాగానే ఉంది, ఏ ప్రోజెక్టులో అయినా అవుట్ సైడ్ ఎచ్చివ్ మెంటు ఏమైనా ఉన్నాయో రికార్డేగా. శ్రీశైలంలో కావర్ డాము కట్టేప్పుడు డివాటరింగు ప్రోజెక్టువస్తే శ్రీ రాజారావుగారు సాల్వ చేసారు. అప్పుడు జర్మన్లు కూడా మెచ్చుకున్నారు. 10 సంవత్సరాల క్రితం యూనివర్సిటీలో కాపీ కొట్టాడని ఒక ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీసరును సస్పెండు చేస్తారా? వీరికి ఇక్కడ ఆరోపణలు ఉన్నా ప్రమోషను ఇస్తారా? మీ పాలసీ ఏమిటి?

శ్రీ జి. బుచ్చయ్య చౌదరి (రాజమండ్రి):— పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు. ఈ ప్రశ్న ఇవరామకృష్ణయ్యగారికి సంబంధించింది. ఎప్పుడో పరీక్షలో కాఫీ కొట్టిన వారిని సస్పెండు చేసారని అడిగితే ఎలాగా?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— వ్యక్తిగతంగా శ్రీ ఇవరామకృష్ణయ్య గారికి ఫేవర్ చూపింది చేయాలని లేదు. ఆయన మీద ఆరోపణలు రుజువు అయితే కఠినమైన చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను. ఆయన యొక్క ఎచ్చివ్ మెంటు చాలా ఉన్నాయి. తుంగభద్ర హైలెవల్ కెనాల్ లో బ్రహ్మాండమైన కార్యక్రమాలు చేబట్టి నిర్విఘ్నంగా నిర్వహించిన వ్యక్తి. రాయల సీమ డ్రిడ్జింగా తెలిసిన వ్యక్తి. ఈ ప్రోజెక్టు అన్ని విధాలా అర్థుడని, వేసాము. అనుభవం ఉన్న చీఫ్ ఇంజనీర్లు అందరూ ఒకేసారి రిటైర్ కావడంవల్ల వారిని వేసాము.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి:— పాయింటు ఆఫ్ క్లారిఫికేషను. అనుభవం ఉన్న చీఫ్ ఇంజనీర్లు రిటైర్ అయినారు కనుక రిటైర్ అయిన ఎన్.ఇ. ని అప్పాయింటు చేసారు. చీఫ్ ఇంజనీర్లలో రిటైర్ అయిన వారిని ఎందుకు వేసుకోలేదు?

శ్రీ నల్లపురెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి:— ఆయన ఆ ప్రాంతంలో ఎక్కువ కాలం పని చేసిన వ్యక్తి అని, రాయలసీమకు మాస్టరు ప్లాను తయారుచేసిన వ్యక్తి అని, ఆ ప్రాంత అవసరాలను అవగాహన చేసుకున్న వ్యక్తి అని-వారి సర్విసెస్ ఉపయోగించు వాలని చేసాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి:— అదృష్టా, ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటులో ఎంతోమంది అవకతవకలు చేసారని ఆరోపణలు వస్తే వారిలో కొంతమందిని సస్పెండు చేసారు. వారు గిల్లి అని పూర్వ

అయ్యేవరకు వారిమీద ఉన్న సస్పెన్షను అర్ధర్పు తీసివేసి వారిని తిరిగి ఉద్యోగాల్లో తీసుకుంటారా?

(శ్రీ నల్లపూరెడ్డి శ్రీనిధామూర్తి రెడ్డి:—అది వేరే ఉద్యోగాలకు సంబంధించిన విషయం. వారిమీద ఎంక్వయరీలు వేసి ఉన్నాయి. సస్పెన్షనలో ఉన్నవారిని వెంటనే రీఇన్ స్టేట్ చేయడం కష్టం. ఎంక్వయరీలు తొందరగా పూర్తి చేయాలని ఆదేశించడం జరిగింది. ఎంక్వయరీ రిపోర్టు వచ్చిన వెంటనే వాటి మెరిట్సును బట్టి యాక్షను తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

(శ్రీ ఎన్. ఇంద్రశేఖరరెడ్డి:—ప్రభుత్వం అందరిని సమానంగా చూస్తుందా లేదా? వాకి ఇష్టం ఉన్నటువంటివారికి ఒక రకంగాను, ఇష్టం లేనటువంటి వారికి మరొక విధంగాను చూస్తుందా?

(No Answer)

Irregularities in Departmental Test Conducted by A.P.S.R.T.C.

127—

*1151 - Sri Vasantha Nageswara Rao (Nandigama):— Will the Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are irregularities in Departmental test (1980-81) conducted by the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation ;

(b) whether it is also a fact that the then Chief Vigilance & Security Officer, Sri Sadasiva Rao, I.P. S. found out the irregularities and brought them to the notice of the management and the Government ; and

(c) if so, the action taken by the management and the Government in this regard?

రవాణాశాఖమంత్రి (శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ):— (ఎ) అవునండీ.

(బి) అప్పటి ప్రధాన నిఘా, భద్రతాధికారి శ్రీ కె. సదాశివరావు, ఐ. పి. ఎస్. ఈ అవతవకలను దర్యాప్తు చేసి నివేదిక యాజమాన్యానికి సమర్పించారు. ప్రభుత్వానికి కాదు.

(సి) యాజమాన్యం ఎట్టి చర్య తీసుకోలేదు. ఈ విషయం యంతకు ముందు ప్రభుత్వ దృష్టికి రాలేదు.

(శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—ఈ ప్రశ్నకు అవును అన్నారు. చర్య 9-30 a.m. యేమిటంటే చర్య తీసుకోబడలేదని అన్నారు. ఈ పరీక్షలు యెప్పుడు జరిగినాయి ? అందులో యెంతమంది పాస్ అయినారు ? ఇందులో 3 మార్కులు 5 మార్కులు వచ్చిన వారికి 35 మార్కులు 45 మార్కులు వేసి వారికి ఉద్యోగాలు యిచ్చిన మాట వాస్తవమేనా ? దానికి బాధ్యులు యెవరు ? దానిపైన యీ నిఘా అధికారి చర్య తీసుకోగానే 24 గంటలలో నిఘా అధికారిని అక్కడ నుంచి ట్రాన్స్ ఫర్ చేసిన మాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ:— ఆ నిఘా అధికారిని అక్కడ నుంచి బదిలీ చేసే విషయం వాస్తవమే. అందులో మొత్తం 1262 ఏండ్ల అభ్యర్థులు కూర్చున్నారు. పోస్టులు 350. ఈ మాన్యులు చేస్తుంటే సరిగ్గా నంగతి కూడా రిపోర్టులో ఉంది. అతని మాత్రం ట్రాన్స్ఫర్ చేసిన మాట కూడా వాస్తవమే.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— ఇప్పుడు అగోపాలు ఉండడం, ప్రభుత్వం దానిని గమనించడం ఆయనను ట్రాన్స్ఫర్ చేయడం జరిగిందని వారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. అయితే, నేను రెండు స్పెసిఫిక్ క్వశ్చన్స్ వేస్తున్నాను. అ సదాశివరావుగారి యొక్క నివేదికను హవుస్ ముందు పెడతారా? రెండవది యిప్పటికయినా ఆ నివేదిక ఆధారంగా యెన్ని రోజులుగా అవసరమయిన చర్యలు తీసుకుంటారో పోషి యిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ:— ఈ ప్రభుత్వ దృష్టికి నిన్ననే వచ్చింది కనుక సాధ్యమయినంత తొందరతో అది తప్పకుండా తీసుకుంటాము.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— హవుస్ లో పెడతారా అని అడుగుతున్నారు.

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ:— చర్య తీసుకుంటాము. హవుస్ లో పెడతాము.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్:— ఈ హవుస్ లో పెట్టడం, సాధ్యమయినంత తొందరతో అంతే యీ శాసన సభ సమావేశం జరిగే లోగా చర్య తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ:— రిజల్టు రాదు. కాని యాక్షన్ జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి:— ఇప్పుడు అవకతవకలు జరిగినాయని మంత్రిగారు ఒప్పుకున్నారు. what is the nature of the irregularities committed? what were the urgent reasons that prompted the then Government to transfer the official who made an enquiry Report on that?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ:— అవకతవకలు ఉన్న అసెంబ్లీ పేపర్లు తెప్పించుకొని యిక్కడ హెడ్ ఆఫీసులో మార్పులు చేశారు. అందులో అసలు ఎల్లిబిటి లేనివారికి ఎల్లిబిటి కల్పించబడింది. ఉన్నవారికి లేకుండా చేయబడింది. ఇది వాస్తవమే. పోతే యాక్షన్ గురించి

శ్రీ ఎస్. జయపాల్ రెడ్డి:— సదాశివరావుగారు యీ అవకతవకలను కనిపెట్టి నివేదిక సమర్పించారు. వారికి రివార్డ్ యిచ్చే బదులు శిక్ష వేసినారు. 24 గంటలలో యెందుకు ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు ?

శ్రీ ఎస్. సత్యనారాయణ:— అవన్నీ కూడా తేలుతాయి. అ నాటి జనరల్ మేనేజరుగారు ఆ రిపోర్టు చూసి యీ విషయాన్ని లేవనెత్తలే బాగుండదు. ఎంబాసింగ్ ఉంటుంది కనుక దానిని క్లౌడ్ చేస్తానన్నారు. ఇప్పుడు ఆ విషయాలన్నీ ముద్దుగా

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :— ఆ సెలక్షన్ కమిటీ చైర్మన్ యెవరు? యీ హెడ్ ఆఫీసు ఫైలు తెప్పించుకొన్నది యెవరు? ఇంక రక్త చేసింది యెవరు? ఈ అవకతవకలకు యెవరు బాధ్యులని సదాశివరావుగారు ఓపేర్టు యిచ్చినారు.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— అవన్నీ నేను పెడతాను కదా.

శ్రీ ఎం. వెంకట్రాయయ్య :— సదాశివరావుగారి యొక్క ఎంక్వయిరీ డిఫైల్ట్ రిపోర్టు హవుస్ లో పెట్టబోతున్నారా అని యొక్కడ స్పష్టంగా క్వశ్చన్ మీ ముందు వేయబడి ఉంది. అందుకు కావలసిన స్ప్లిమెంటరీస్ కు జవాబు చెప్పడానికి మంత్రిగారు తయారు కావాలి.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— సెలక్షన్ కమిటీలో చీఫ్ పర్సనల్ మేనేజర్, చీఫ్ ట్రాఫిక్ మేనేజర్ మరియు చీఫ్ అకౌంట్స్ ఆఫీసరు ఉన్నారు.

Sri M. Venkaiah Naidu :— Sir, who were the Officers, responsible for this? అప్పటి ఆఫీసర్లు పేరు చెప్పాలి కాని. చీఫ్ ట్రాఫిక్ మేనేజర్ అంటే యిప్పుడున్న ట్రాఫిక్ మేనేజరా? చీఫ్ ట్రాఫిక్ మేనేజరు ఆనాటికి ఈనాటికి యెవరో చెప్పండి?

Sri S. Satyanarayana :— Sri M. V. Ramanaiah Chief Personal Manager; Sri G. Seshagiri Rao, Chief Traffic Manager and Joint General Manager; Sri K. S. Kameswara Rao, Chief Accounts Officer and Sri Jiar, Chief Controller of Stores.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :— వీరంతా హెడ్ ఆఫీస్ ది డిపార్టుమెంటు. If they were the Members Of the Selection Committee, who-else were there in the Head Office, to call for the files and tamper with those files? వీరే హెడ్ ఆఫీస్ ది డిపార్టుమెంటు కదా. వీరే ఆ కమిటీకి సభ్యులుగా ఉన్న సన్నివేశంలో యే అధికారంతో హెడ్ ఆఫీసులో నుంచి ఫైల్స్ తెప్పించుకొని టేంపర్ చేశారు?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— ఇది చూడు రిజియన్స్ లో జరిగిన పరీక్షలు. అది 18 మార్చి నాటికి జరిగింది. అయితే 18 మార్చి నాడు మీరిప్పుడే ఫైనల్ లెట్ చేయకండి అని ఒక లెటర్స్ మెనేజ్ యొక్కడ నుంచి హెడ్ ఆఫీస్ కు పోయింది. రెండవసారి మరల 28న కూడ లెటర్స్ వంపించినారు.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :— మీ హెడ్ ఆఫీసు అంటే యెవరు? Head Office cannot be faceless. it cannot be anonymous. Somebody should be there.

Sri S. Satyanarayana :— Sir, another Telex Message was sent by the Chief Personal Manager...

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఆ ఫైలు తెప్పించుకొన్నది యెవ్వరన్నప్పుడు హెడ్ ఆఫీసు నుంచి పోయింది అంటే యేమిటి? ఆ హెడ్ ఆఫీస్ లో ఆ ఫైలు సంబంధి వ్రాసింది యెవరు?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— చీఫ్ పర్సనల్ మేనేజరు నుంచి పోయింది. అయిన యెమన్నారంటే Another Telex message was sent. by Chief

Personal Manager that as per the orders of the then Minister for Transport-cum-Chairman of the A.P.S.R.T.C., all the valued answer books should be decoded and sent to the Recruitment Training Officer, at Hyderabad."

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇప్పుడు అసలు విషయం బయటకు వచ్చింది.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :— ఇప్పుడు సభ్యులు యీ ప్రశ్న చేశారు. 1980-81లో చేసింది కాబట్టి we cannot blame this Minister to be responsible for this action. కాని నేను అనేది యేమిటంటే మంత్రిగారు యంత తీవ్రమైన యిరెక్టులాంటి జరిగింది, అప్పుడు జి. ఎం. లేక యెవరో దానిని క్లోజ్ చేయమన్నప్పుడు when he is coming to the House, he must read it and then come to some conclusion నేను యీ యాక్షన్ తీసుకున్నాను అని హావుస్ కు చెప్పవలసింది పోయి

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— నేను చెప్పినాను.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :— ఏ చర్య తీసుకుంటున్నారు? ఎంక్వయిరీ యింకా కంటిన్యూయింగ్ గా ఉంటే మనము చేయగలిగింది యేమీ లేదు. Enquiry must be completed Enquiry is over. Report was submitted. The General Manager wanted the case should be dropped. Now, by way of a Question, it has come upto the Minister. మినిస్టరుగారు వెంటనే దాని మీద యిప్పటికే ప్రాన్స్ ఫర్ ఉండవలసింది..... as to what action he proposed to be justified or even according to the regulations of R.T.C.... ప్రకారం ఏ చర్య తీసుకోవాలనే విషయాన్ని the Minister should have recorded on the file itself.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— ఆయన అఫీసరును అక్కడనుంచి వెంటనే తప్పించడం జరిగింది. ఆయన డెయిరీ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషన్ కు పోయారు. ట్రాన్స్ ఫర్ చేసిన తర్వాత అక్కడ నుంచి రిపోర్టు వచ్చింది. వాటి విషయంలో యెట్లా....

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఈ విషయంలో ఎవరయితే, సదాశివరావు గారు ఎంక్వయిరీ చేశారో వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినారు. ఎందుచేతనంటే ఉన్న విషయం బయటకు వస్తుందని వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేసినారు. వారు ఆ విధంగా యెందుకు చేశారు?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— అప్పుడు ఉన్నటువంటి యాజమాన్యం చేసింది. తర్వాత యిప్పుడు యీ పేషర్లు కూడా ధర్మ మహామాత్ర దగ్గర ఉన్నాయి. ఆ పరిశీలన జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ఎందుకు చేసినారో యీ విషయం చెప్పమనండి ఎవరయితే కల్పిట్ అని చెప్పినారో వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేస్తారా? తప్ప యెవరిమీద ఆయితే ఉందో వారిమీద చేయాలి కదా.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :—అదుకనే మన మరల విచారణ చేస్తున్నాము.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు :—అసలు విషయం ఎం.ఏ. ఎం.ఎస్ సి. చదివిన పిల్లలు తప్పినారు. అసలు లోపల తెల్ల కాగితాలు ఉన్నాయి. 3 మార్కులు వచ్చిన వారికి 35, 40 45 మార్కులు అని పేపి పాస్ చేసిన మాట వాస్తవమేనా? అది సదాశివరావుగారు కనుగొన్నందుకు వీరిని 24 గంటలలో ట్రాన్స్ఫర్ చేశారు. అది చేసిన వారికి ప్రొమోషన్ ఇచ్చి అటువంటిది చేస్తున్నారు. అప్పుడు దీనికి చర్య తీసుకోకపోతే యెప్పుడు తీసుకొంటారు? అని సవి మొత్తం అందోళన జరుపుతూ ఉంటే ఎ.సి.బి. ఎంక్వయిరీ చేస్తారా? కమిటీ వేస్తారా? బాధ్యులైన వారిని సస్పెండు చేస్తారా అనే విషయాన్ని మంత్రిగారు చెప్పాలి.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— 29 మార్కులు కలిపినట్లుంది. ఈ కేసును 9-40 a. m. ఎ.సి.బి. కి పంపాలా లేక ఏదయినా కమిటీకి పంపాలా? ఏదేనైతే కఠినంగా వుంటుందో ఆలోచించవలసి వుంది.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :— ఇప్పుడు సదాశివరావు గారు విజిలెన్స్ ఆఫీసరుగా వుండి, ఇన్వెస్టిగాటివ్ మీద రిపోర్టు చేశారు. మొత్తము ఆ రిపోర్టు పైన చర్య తీసుకోనేబదులు, అతనిపై చర్య తీసుకొని 24 గంటలలో బదిలీ చేశారని మంత్రిగారు జప్తుకున్నారు. ఆ నాడు ఆర్.టి.సి. కి మినిస్టర్ కమ్ చైర్మన్ గా ఎవరన్నారు? సదాశివరావును 24 గంటలలో మార్పించిన అధికారి ఎవరు? ఆ నాడు ఈ వ్యవహారము ఎవరి అర్ధరుపై బదిలీ చేశారు?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— ఆనాటి మినిస్టర్ కమ్ చైర్మన్ గా పున్న వారు వెంగల్ రెడ్డి గారు. అభ్యర్థులు దాదాపు 22 మంది ప్రైదరాబాదుకు చెందిన వారు, 15 మంది కడపకు చెందినవారు, 18 మంది విజయనగరమునకు చెందినవారు. వీరిందరు ఆ విధంగా సస్పెండ్ చేయిన వారిలో వున్నారు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— జయపాల్ రెడ్డి గారు ఏమి చెప్పారో ఫోలో కండి.

శ్రీ ఎన్. జయపాల్ రెడ్డి :— సదాశివరావు గారు ఇన్వెస్టిగాటివ్ మీద రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ రిపోర్టుపైన చర్య తీసుకోనే బదులు, రిపోర్టు ఇచ్చిన వ్యక్తిపై, నిజాయితీగా వ్యవహరించిన వ్యక్తిపై 24 గంటలలో చర్యతీసుకొని బదిలీ చేశారు. ఆ బదిలీని ఎవరు చేశారు? ఆ బదిలీ అర్ధరుపై ఎవరు పైన్ చేశారు? Who initiated the proposals for instant transfer?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— రిపోర్టు ఇచ్చిన తరువాత బదిలీ కారేదు.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— ఆ నాడు మొట్టమొదటిసారిగా, ఈ సమస్య మీద ఈ కాసన సభలో మా సి.పి.ఎం. తరపున కాసన సభ్యురాలు శ్రీమతి మల్లు స్వరాజ్యం గారు ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఆర్.టి.సి. డిమాండ్స్ పైన అప్పుడు మంత్రి గారు వెంటనే చర్య తీసుకొంటామని అన్నారు కూడా. అది అంకా పోయింది. ఆ నాడు చేరాలు కనుగొనాలని విచారణ జరుపుతున్న

సదాశివ: వు గారు జనరల్ మేనే రుగా వున్న వ్యక్తివైన కూడా నేరారోపణలు రుజువు అయినట్లు చెప్పిన విషయం వాస్తవమా? అనాడు పాలకవత్తము తప్పను కప్పించుకుంటూ వచ్చారు. అది వాస్తవమా? ఇప్పుడయినా ఏ తేదీలోపల చర్య తీసుకొంటారు? తీసుకొన్న చర్యకు సంబంధించిన రిపోర్టును హాన్ ముందు ఈ సేషన్ లోపల పెడతారా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ:- మెదటి ప్రశ్న వాస్తవము. ఇప్పుడు తీసుకొనే చర్య, ఈ రిపోర్టుపైన సమగ్రంగా సమాచారాన్ని తెప్పించుకొని, త్వరలో పరిశీలనచేసి ఈ సెషన్ లోపలనే సభ ముందు పెడతాను.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:- ఇర్రెగలారిటీస్ వాస్తవమా అంటే వాస్తవమని అన్నారు. 24 గంటలలో బదిలీ చేశారా అంటే అవునని అన్నారు. అవి నీతిని పారదోలే ఈ ప్రభుత్వము, బాధ్యులైన అధికారులపైన చర్య తీసుకొనే దానికి సిద్ధంగా వుందా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ:- ఈ ప్రభుత్వము చర్య తీసుకొనే దానికి సిద్ధంగా వుంది. అనుమానము వుండక్కరలేదు.

శ్రీ వి. నాగేశ్వరరావు:- సదాశివరావుగారి రిపోర్టు చీఫ్ సెక్రటరీకి, మిగిలిన సంబంధిత డిపార్టుమెంటులకు పంపడం జరిగింది. ఈనాటి వరకు చర్య లేదు. ప్రభుత్వానికి గాని, అధికారులకు గాని నిమ్మకు నీరెత్తిపట్లుగా కూడా లేదు. ఈవాటి వరకు కూడా ఎందుకు చర్య తీసుకోలేదు? బలవంతమైన వ్యక్తుల హస్తాలువున్న విషయం వాస్తవమా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ:- ఈ విషయాన్ని నా దృష్టికి తెచ్చినందుకు నిజంగా నాగేశ్వరరావు గారికి థ్యాంక్స్ చెబుతున్నాను. మొట్టమొదట చర్య తీసుకొనే దానికి ఈ ప్రభుత్వము సిద్ధంగా వుంది. అయితే దీనిని ఎ. సి. బి. కి యివ్వాలా లేక ధర్మమహామాత్రకు అప్పజెప్పాలా ఏ విధంగా చేస్తే కట్టుదిట్టంగా వుంటుందో ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను ..

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:- ఎ.సి.బి. కి యివ్వాలా లేక మరొకరికి యివ్వాలా అనేది కాదు. మొదట ప్రమోషన్ అయిన వారిని సస్పెండు చేయండి. విచారణలో నేరారోపణలున్నట్లు రుజువు అయినా కూడా ప్రమోషన్ లో ఎందుకు వుంచారు? వారిని సస్పెండు చేయడం కూడా ప్రభుత్వానికి ఎందుకు కష్టము వచ్చింది.

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ:- ఆ విషయం అవసరమనుకుంటే తప్పకుండా చేస్తుంది.

మిష్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:- వాస్తవము తెలిసిన తరువాత వారిని సస్పెండు చేయడంలో కష్టమేమని అంటున్నారు?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— మాకేమీ అజ్ఞేష్ లేదు.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు : వారు ఎంక్వయిరీ రిపోర్టు ఇచ్చారు. దాని ప్రకారం విజిలెన్స్ ఆఫీసు He is the only Vigilance Officer who had found some irregularities or misuse of power. చప్పటికే వారు బ్యాండ్ పై న వారిపైన చర్య తీసుకొని వుండవలసింది. అందరినీ సస్పెండు చేయటానికి గాని, లేదా అవసరము మేరకు చర్య తీసుకోవడానికి గాని, మంత్రిగారు ఏ చర్య తీసు కొంటారు? తీసుకున్న చర్యను తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సత్యనారాయణ :— తప్పకుండా తెలియజేస్తాను.

REMOVAL OF THE PRESIDENT OF HANUMAKONDA SAMITHI
FROM THE POST

128—

*416 - (J) - Q.—Sarvasri G. Mohan Reddy (Nalgonda), V. Abbaiah (Burgampahad) D. K. Samarasimha Reddy (Gadwal) and K. Mrutyunjyayam (Karimnagar) :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact on 19-10-1981, when the jeep driver was on leave; the President of Hanumakonda Samithi, took out the Jeep on personal work driving it by himself, and involved it in an accident killing two women ; and

(b) if so, the steps taken by the Government to remove the said President who abused his powers?

పంచాయతీ రాజ్ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కరణం రామచంద్ర రావు) :—

(ఎ) హనుమకొండ పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు ఇంజనీరింగు సూపర్ వైజరుతోపాటు 8-10-81న లాడెల్ల గ్రామాన్ని సందర్శించి దామెరలో ఆ రాత్రి బస్ చేశారు. 9-10-81 అధ్యక్షుడు దామెరలో ఉండిపోవలసివచ్చింది. ఉదయం సుమారు 10 గంటలకు పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు జీపును హనుమ కొండకు తీసుకుని వెళ్లి దాన్ని సమితి కార్యాలయంలో ఉంచవలసిందిగా డ్రైవింగు లైసెన్సు ఉన్న ఒక ప్రైవేటు వ్యక్తిని అడగారు. హనుమకొండకు వెళ్లేటప్పుడు ఆ జీపు రవాణా సంస్థ బస్సుతో ప్రమాదానికి గురి అయినది. దానిలో ఇద్దరు మహిళలు మృతి చెందారు.

(బి) ఈ కేసును స్థానిక పోలీసులు దర్యాప్తు జరుపుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— ప్రశ్నలో రెండవ భాగములో అడిగినట్లు 9-50 a. m తన అధికారాలను దుర్వినియోగ పరచిన అధ్యక్షుణ్ణి తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంది? ఆ హనుమకొండ పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుణ్ణి తొల గించడానికి ఏమి చర్య ప్రభుత్వంవారు తీసుకున్నారు అంటే పోలీసువారు

యాక్షన్ తీసుకుంటున్నారని సమాధానంలో చదివారు. ఆ సమితి అధ్యక్షుని మీద దై రెడ్డు యాక్షన్ తీసుకోకుండా కేసు ఎందుకు కాలయాపన చేస్తున్నారు?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :— తై సెన్సు ఉన్న స్ట్రక్చర్ జీపుకు నడుపుతున్నారు కాని సమితి అధ్యక్షుడు జీపు నడపడంలేదు. అధికార దుర్వినియోగం జరిగినపుడు తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము.

Payment Of Award to The Village Panchayat For Unanimous Election of Members

129—

*1750 Q.— Sri Jalagam Prasada Rao (Sathupally) :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that an award of Rs 5,000 will be paid to the Village Panchayats for which the Members are elected unanimously;

(b) whether it is also a fact that the Korlagudem Village Panchayat in Kalluru Samithi, Sattupalli taluk of Khammam district had elected its members unanimously in the Panchayat election held in 1981;

(c) if so, whether the award of Rs.5,000 has been sanctioned to the above Panchayat Samithi ;

(d) if not; the reasons therefor ;

(e) whether the Government are aware of the fact that the award of Rs.5,000 was sanctioned to Kallurugudem Panchayat Samithi instead of Korlagudem in Kalluru Samithi area of Khammam district ;

(f) if so, whether the Kallurugudem Panchayat Samithi was eligible for such award ; and

(g) if not, action proposed to be taken against those responsible for the said acts?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు :—

(ఎ) లేదండీ. 1981వ సంవత్సరంలో గ్రామ పంచాయితీలకు జరిగిన సాధారణ ఎన్నికలలో సభ్యులను, సర్పంచులను ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకున్న గ్రామ పంచాయితీలకే రూ 5,000 అవార్డును చెల్లించడం జరిగింది.

(బి) అవునండీ.

(సి) అవునండీ.

(డి) ఈ పోల్డ్ ఉత్పన్నం కాదు.

(ఇ) లేదండీ. ఖమ్మంజిల్లాలో కల్లూరుగూడెం అనే పంచాయితీ సమితి లేదు. ఏమైనప్పటికీ, కొల్లగూడెం గ్రామ పంచాయితీకి అవార్డుగా మంజూరు చేసిన రూ. 5,000 లను పొరపాటున కల్లూరుగూడెం గ్రామ పంచాయితీ సర్పంచికి చేయడం జరిగింది. దానిని ఇటీవలే సవరించడమైంది.

(ఎఫ్) లేదండి.

(జి) కాధ్యులైన వారి పై తగిన చర్య తీసుకోవలసిందిగా ఖమ్మం జిల్లా కలెక్టరును కోరడమైంది.

శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు:—మంత్రిగారి సమాధానంలో ఖమ్మం జిల్లాలో కల్లూరుగూడెం అనే పంచాయతీ సమితి లేదన్నారు. తరువాత పొరపాటున యిచ్చిన 5000 రూపాయలు సర్దుబాటు చేసిన మాట వాస్తవమే అన్నారు. ఈ తప్పునకు కాధ్యులైన వారి మీద యంతవరకూ చర్య తీసుకోకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—కల్లూరుగూడెం పంచాయతీ సమితి ఉంది. ఆర్డరుని అయితే కార్లగూడెం గ్రామపంచాయతీకి ఏకగ్రీవంగా అప్యకుడు ఎన్నికైనారు కాబట్టి 5000 రూపాయలు యివ్వమని 20-10-1981 న కలెక్టరు ఆర్డరుని యిచ్చారు. పొరపాటున అక్కడ ఎస్.టి.ఓ కల్లూరుగూడెం పంచాయతీ సమితి ఖాతాలో జమ చేసారు. తరువాత వెంటనే ఆ తప్పును సరిచేయవలసిందిగా ఆదేశాలు యిచ్చి ఆ డబ్బు సరైన పంచాయతీకి యివ్వడం జరిగింది. అందుకు కాధ్యులైన వారిమీద యాక్షన్ తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు:—అది స్టేట్ ప్రైవేట్ అఫీసరు తప్పు కాదు. చెక్కు వ్రాసేది ఎస్.టి.ఓ. కాదు. పంచాయతీ అఫీసరు, కలెక్టరుగారు కలసి ఆ చెక్కు మీద సంతకం పెడతారు. డి.పి.ఓ గారి తెటరుమీద ఆ విధంగా చెక్కు వ్రా చేయడం జరిగింది. కాబట్టి ఆ డి.పి.ఓ మీద యాక్షన్ తీసుకుంటారా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—పరిశీలన చేసి డి.పి.ఓ మీద యాక్షన్ తీసు కోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—ఎన్నికైన పంచాయతీ సమితిలో ఉన్న హరిజనులు, గిరిజనులు ఎవరైనా పంచాయతీ సమితి ప్రసిడెంట్లుగా నెలకొని కాబడితే వారికి అనరోరియంగా నెలకు 100 నుండి 200 రూపాయలు యివ్వడానికి నిర్ణయం వెంగళరావుగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు జరిగింది. ఆ అనరోరియం సమితి డబ్బునుంచి యివ్వాలా లేక ప్రభుత్వం ఏమైనా రిఎంబర్స్ మెంటు చేసే ఆలోచన ఉందా? ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికలు జరిగిన అన్ని సమితిలకు 5000 రూపాయలు పారితోషికం జమచేయబడిందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—1981 సంవత్సరంలో పంచాయతీల ఎన్నికలలో 8,358 గ్రామ పంచాయతీలలో యువానిమిష్ గా ఎన్నికలు జరిగి వాటికి 5 వేల రూపాయలు జమచేయడం జరిగింది. ఎస్.టి. ఎస్.సి. వర్గం చు లకు యిచ్చే అనరోరియం గవర్న మెంటునుంచి కాకుండా గ్రామపంచాయతీల ఫండ్స్ నుంచే తీసుకునేట్లు ఆదేశాలు ఉన్నాయి.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు:—గ్రామ పంచాయతీలు ఎలక్టినిటీ బిల్లులు కూడా కట్టుకోవడానికి కూడా డబ్బు లేదు. అటువంటి పరిస్థితులతో యీ ఎస్.టి., ఎస్.సి. వర్గం చులకు డబ్బు ఏ విధంగా ప్రతి నెలా అనరోరియం యివ్వగలుగుతాయి?

అందువల్ల ప్రభుత్వం ఎస్.సి.ఎస్.టి. సర్వంచలకై నా సరోరియం రీఎంబర్స్ చేసే ఆలోచన చేస్తుందా?

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు:—సభ్యులు చేసిన మాచనను ప్రభుత్వం పరిశీలన చేస్తుంది.

Development of Nagarjunasagar as Tourist Attraction Centre

130—

*1423 Q.—Dr. Y.S. Rajasekhara Reddy :—Will the Minister for Tourism be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government planned to develop Nagarjunasagar area as tourist attraction centre;

(b) the extent of amount allocated to the project ;and

(c) the stage at which it stands now?

శ్రీ నల్లప రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— (ఎ.) అవునండీ. నాగార్జున సాగరు ప్రాజెక్టు ప్రాంతాన్ని “బుద్ధజ్యోతి ప్రాజెక్టు” క్రింద సుందరంగా తీర్చిదిద్ది క్రమేణా పర్యటకులను ఆకర్షించటానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది.

(బి.) బుద్ధజ్యోతి ప్రాజెక్టుకు 1983-84 సంవత్సరపు నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టు బడ్జెటు అంచనాలలో రూ. 42.82 లక్షలు కేటాయించారు.

(సి.) ప్రాజెక్టులోని, వివిధ భాగాల పనులను సంబంధించిన కాఫలు నిర్వహిస్తాయి. పనులు ప్రాథమిక దశలోవున్నాయి.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

130—

A—

Screening of Vulgar Malayalam Films

S.N.Q.No. 2580—U—Sri M. Venkaiah Naidu, Kum. Triupurana Venkataratnam (Cheepurupalli), Smt. Nannapaneni Rajakumari (Satherapalli), Smt. Prathi Manemma (Penugonda), Smt. Grandhi Madhavi (Visakhapatnam):—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) where it is a fact that some of the theatres in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad are screening vulgar malayalam films and also blue films;

(b) whether it is also fact that after seeing the vulgar posters depicting women in ugly poses, women and students are being agitated; and

(c) if so, the action taken by the Government ?

సమాచార, ఖాదీగామి పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి (శ్రీ) సి.పాచ్.వి. రామజోగయ్య:—

(ఎ) ప్రైదరాబాదు-సిందరాబాదు జంటనగరాలలోని కొన్ని థియేటర్లలో సెన్సారుబోర్డు వారి “పెద్దలకు మాత్రమే” అన్న ధృవపత్రంతో అశ్లీలమైన దృశ్యాలుగల మళయాళీ సినిమాలను ప్రదర్శించారు, మిగిలిన థియేటర్లలో ప్రధాన సినిమాలతోపాటు అశ్లీలమైన సినిమాలను కూడా ప్రదర్శించడం జరిగింది.

(బి) అవునండీ.

(సి) అట్టి సినిమాలు ప్రదర్శించకుండా చూడటానికై అన్ని సందర్భాల్లోను ప్రైదరాబాదు పోలీసు కమీషనరు సకాలంలో చర్య తీసుకుంటున్నారు. చాలా చోట్ల ఆక్షేపణీయమైన పోస్టర్లను పోలీసువారు తొలగించారు. పోలీసు కమీషనరు కొన్ని కేసులను కూడా నమోదు చేశారు. అంతేకాకుండా పబ్లిసిటీ హోల్డి గులను, అశ్లీలమైన పోస్టర్లను సెన్సారు చేయడానికి వీలుగా శాసన తేజాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. బహిరంగ ప్రదేశాలలోను, సినిమా థియేటర్లలోను ఆక్షేపణీయమైన, అశ్లీలమైన పోస్టర్లను తొలగించడానికి, సెన్సారుచేయని, ఆక్షేపణీయమైన సినిమాలను ప్రదర్శించే థియేటర్లపై చర్య తీసుకోవడానికి ఒక ఉద్యమం ప్రారంభించవలసిందని పోలీసు కమీషనరును, ప్రైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను ప్రత్యేక అధికారిని మరల కోరడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు:—మంత్రిగారు సమాధానంలో బి.వెళ్ళకు జవాబుగా అవునని అన్నారు. ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారంటే బహిరంగ ప్రదేశాలలోనూ, సినిమా థియేటర్లలోనూ ఆక్షేపణీయమైన, అశ్లీలమైన పోస్టర్లను తొలగించడానికి, సెన్సారు చేయని, ఆక్షేపణీయమైన సినిమాలను ప్రదర్శించే థియేటర్లపై చర్య తీసుకోవడానికి ఒక ఉద్యమం ప్రారంభించ వలసిందని పోలీసు కమీషనరును, ప్రైదరాబాదు మునిసిపలు కార్పొరేషను ప్రత్యేక అధికారిని కోరామని అన్నారు. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శాసన రూపొందిస్తుంది అన్నారు. ఇప్పుడు అభ్యంతరకరమైన ప్రదర్శనలు జరిపిన థియేటర్లు ఏవి? వారి మీద యిప్పటి వరకూ తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ సి.పాచ్.వి. రామజోగయ్య:—మినిపాలిస్, లైట్ హౌస్ థియేటర్లు ప్రైదరాబాదులో యిటువంటి ప్రదర్శనలు ఏర్పాటు చేస్తున్నారనే ఇన్ ఫర్ మేషన్ వచ్చిన తరువాత వాటిని తడిసి చేసి వాటి మీద కేసులు నమోదు చేశారు. తరువాత వాటి లైసెన్సు కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. తరువాత యీ పోస్టర్స్ విషయంలో కూడా 4 కేసులు నమోదు చేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. జైపాల్ రెడ్డి:—మంత్రిగారు జంటనగరాలలోని కొన్ని థియేటర్లలో జ్ఞా ఫిల్మ్స్ ప్రదర్శించబడుతున్న విషయాన్ని అంగీకరించారు. మరి ఏ థియేటర్లకు లైసెన్సులు కాన్సిల్ చేశారు? ఆ థియేటర్లు నడుస్తున్నాయా? ఆ థియేటర్లు నడుస్తున్న వార్త మాకు వచ్చింది. అందుకుగల కారణాలేమిటి? 10-00 a.m.

శ్రీ సి.పాచ్. వి. రామజోగయ్య:—లైట్ హౌస్, మినిపాలిస్ ల లైసెన్సులను కాన్సిల్ చేయడం జరిగింది. ఆ రెండు థియేటర్లు ప్రభుత్వానికి

అప్పిలు చేయడం, లైట్ హవుస్ కు ప్రభుత్వం తోసిపుచ్చడం జరిగింది. వారు కోర్టుకు వెళ్ళారు. అక్కడ పెండింగులో ఉంది. ఆ రకంగా వారికి ప్రదర్శనకు అవకాశం ఏర్పడింది. మినిపాలెస్ కు చెందిన అప్పిలు విషయంలో, గత ప్రభుత్వ కాలంలో 27-7-82 న లై సెన్సును కాన్సిల్ చేయడం, దానికి మా డిప్యూటీ సెక్రటరీ 27 రోజుల సస్పెన్షన్ ఆర్డర్ ఇవ్వడం జరిగింది. అది కూడా ప్రస్తుతం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

శ్రీమతి ఎన్. రాజకుమారి :—జంటనగరాలలో మాత్రమే కాకుండా అన్ని చోట్లా ఈ ప్రదర్శనలు జరుగుతున్నాయి. గోడల మీది పోస్టర్స్ యువత చెడిపోయేట్లుగానూ, స్త్రీలు తలవంచుకునేట్లుగానూ ఉంటున్నాయి. స్త్రీలకు గౌరవస్థానం ఉంది అనుకుంటున్నాము. మరి మన రాష్ట్రంలోనే ఇటువంటి అసభ్య ప్రదర్శనలు జరగడం భావ్యం కాదు. అసలు సెన్సార్ బోర్డు ఏమయి నట్టు? దానిలో మహిళా సభ్యురాలు ఉండి కూడా, ఈ రకంగా జరగడానికి కారణమేమిటి? ఏదో తాత్కాలికంగా లై సెన్సును కాన్సిల్ చేస్తామనడం కాదు తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. సినిమాలలో ఏమీ ఉండదు. ప్రకటనల్లో మాత్రం జనాకర్షణకు ఆ రకంగా చూపడం జరుగుతుంది అనే విషయం వింటున్నాము. కనుక ప్రకటనలలో అయినా సరే, ఇటువంటి అసభ్యకర విషయాలను నిరోధించి, స్త్రీల పవిత్రతను కాపాడడానికి, యువత చెడిపోకుండా ఉండడానికి అవసరమైన చర్యలు అతి త్వరగా తీసుకోవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిపాచ్.వి. రామజోగయ్య :—ఈ సినిమాలు 'ఎ' సర్టిఫికేట్ ను పొంది ప్రదర్శనకు అనుమతి పొందుతున్నారు. అటువంటి వాటిపై చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి అవకాశం లేదు. సెన్సార్ అనుమతి లేకుండా ప్రదర్శన జరిగితే చర్య తీసుకోవచ్చు. కొన్ని థియేటర్లు రెగ్యులర్ షోలను సర్టిఫికేట్ ను పొంది ప్రదర్శిస్తూనే, మధ్యలో అసభ్య చిత్రాలను చూపిస్తున్నారు. వాటిని అరికట్టాలని, బి. కె. వి. తరపున ఒక స్త్రీల బృందం ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి నివేదికను అందచేసింది. అంతే కాకుండా కొన్ని సంస్థలు కూడా ప్రభుత్వానికి, ఈ విషయంలో ఆశీస్థులను తెలియచేస్తూ చర్యలు తీసుకోవాలని కోరాయి. ఏదైనా సమాచారం వచ్చినట్లయితే పోలీసు వారు వెళ్లి చర్య తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉంది. చర్య తీసుకొంటూనే ఉన్నారు. ఆ రకమైన చర్యల వల్లనే ఆ రెండు థియేటర్లు లై సెన్సులను రద్దు చేయడం జరిగింది. కోర్టు ఆర్డర్ తెచ్చుకుని తిరిగి ప్రదర్శన జరుపుతుండడం వల్ల, ప్రభుత్వానికి కష్టంగా ఉంది. కనుక పోస్టర్స్ ను కూడా సెన్సార్ చేసే పద్ధతి పెట్టడం వలన కొంత వరకూ చర్య తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి అవకాశం ఉంటుందనే ఆలోచనతో, ఏదైనా చట్టం తేవాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి కలిగింది. ఇప్పుడున్న రూల్ ప్రకారం ఐ.పి.సి.202 కింద మాత్రమే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇంత కంటే చట్టం ప్రకారం ఎక్కువ చర్య తీసుకోవాలనే ఆలోచిస్తున్నాము. దీని విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా కాన్సిల్ లో సమాధానం చెప్పడం జరిగింది. హామీ ఇచ్చారు. 22-8-83న ఛీఫ్ సెక్రటరీ,

హోమ్ సెక్యూరిటీనూ, పోలీసు కమీషనరుతోనూ మీటింగ్ పెట్టారు. సరైన చట్టం తీసుకురావాలనే నిర్ణయం జరిగింది. ఒక స్పెషల్ డైరెక్టు పెట్టి, జంట నగరాలలో పోలీసు డిసార్డుమెంటు, మునిసిపల్ కార్పొరేషను కూడా, ఇటువంటి పదర్శనలకు కఠినంగా చర్య తీసుకునే ఉద్దేశంతో, ఈ నిర్ణయం చేయబడి, హోం సెక్రటరీ కూడా అర్డర్స్ పంపడం జరిగింది. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఇటువంటి విషయాలలో కఠినంగా చర్య తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనా రెడ్డి:—అధ్యక్షా, రిపోర్టు వస్తే, పోలీసులను పంపడం జరుగ. మందని మంత్రిగారు అన్నారు. పోలీసు వారికి ఆ థియేటర్ల వారికి, మామూలు ఉందనే సంగతి వారికి బహుశ తెలియదేమో. కనుక పోలీసు వారు కాకుండా ప్రత్యేకంగా ఏదైనా స్కాప్ డ్ వేస్తే బాగుంటుంది. మలయాళం సినిమాలు 'ఎ' సర్టిఫికేట్ పొందినవి కూడా మధ్యలో బ్లా ఫిల్మ్స్ వేస్తున్నారు. ఇంగ్లీషులో కూడా అదే జరుగుతోంది. కనుక స్పెషల్ స్కాప్ డ్ వేస్తారా? అటువంటి వారిపై ఎక్కువ చర్య తీసుకోవడానికి, ఈ సమావేశాలలోనే ఏమైనా చట్టంలో మార్పు తేవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ సి. హెచ్. వి. రామజోగయ్య:—స్పెషల్ స్కాప్ డ్ విషయాన్ని గురించి పరిశీలన చేస్తాము. ఈ సమావేశాలలోనే బిల్లు ప్రవేశ పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ జి. మల్లేష్ (అసిఫాబాద్):—సనత్ నగర్ ఏరియాలో ఒక కూల్ డ్రింక్స్ షాపులో వీడియో సెంటరు పెట్టి, బ్లా ఫిల్మ్స్ వేస్తున్నారు. స్థానికులు పోలీస్ స్టేషనులో రిపోర్టు ఇస్తే, వీడియో సెంటరును తీసివేయడం, పలుకుబడి ఉపయోగించు కుని మళ్ళీ పెట్టుకోవడం జరిగింది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— ఆ ప్రశ్న వేరే ఇవ్వండి.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు:— ఫిర్యాదు అందితే పోలీసులు వెడతారని మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పారు. అడ పోలీసులా మగ పోలీసులా? మగ పోలీసులు అయితే అక్కడే చూస్తూ కూర్చోవడం జరుగుతుంది. కనుక దీనికి అడపోలీసుతో ఒక స్కాప్ డ్ పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ సి. హెచ్. వి. రామజోగయ్య:— పరిశీలిస్తాము.

Tenders for DRILL Bits to Singareni Collieries

130—B

* 2580 — W. Sarvasri M. Venkaiah Naidu, M. Ramakrishna Rao (Khammam), M. Omkar, N. Raghava Reddy, M. Yeeraiah Reddy (Badrachalam), Smt. M. Swarajyam (Tungathurthi), Sarvasri Ch. Vijayarama Raju (Bapatla), M. Veera Reddy (Budvel), A. Satyanarayana, Dr. Y. Venkat Rao (Repalle), D. Veeraiah Chowdary (Ponnur), S.V. Subba Reddy (Allagadda), and Dr. M. Pedda Rattaiah (Pattipadu) :— Will the Chief Minister be pleased to State ;

(a) whether it is a fact that tenders were called for the supply of drill bits to M/s. Singareni Collieries in January, 1983 ;

(b) whether it is also a fact that tenders were opened during the month of March, 1983 ; and

(c) whether the tenders have been finalised and the work was entrusted to anybody, if not, the reasons for the delay ?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— (ఎ) అవునండీ.

(బి) అవునండీ.

(సి) 3-8-1983 వ జరిగిన సింగరేణి కాలరీస్ కంపెనీ వారి డ్రై రెక్టర్ల మండలి సమావేశంలో వచ్చే ఆరు నెలలకు కావలసిన డ్రీల్ బిట్సును కంపెనీ సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపులో తయారు చేయాలని నిర్ణయించారు.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :— సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపులో డ్రీల్ బిట్స్ తయారుచేయాలనే ఆలోచన వుంటే సింగరేణి కాలరీస్ వారు ఎందుకు తెండర్స్ విలిచినట్లు? డ్రీల్ బిట్స్ ని తయారుచేసే నైపుణ్యము, ప్రావీణ్యము సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపు వారికి వున్నదా? వుంటే దీనిని ఆ మధ్య ఎందుకు క్లోజ్ చేశారు? క్లోజ్ చేయడానికి కారణము నష్టము రావడమా?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు :— 1980-81లో లక్షపైస డ్రీల్ బిట్స్ కంపెనీ సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపులోనే తయారుచేశారు. 1981 తరువాత వర్క్స్‌షాపులో ఉత్పత్తి తగ్గించి ఎక్కువభాగం బయటనుంచి కొనుగోలు చేయడం ప్రారంభించారు. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టర్స్ బయట చౌకగా వస్తుండేమో అనే అభిప్రాయముతో తెండర్స్ పిలిచే స్పృహ ఎంటర్ ప్రైజెస్, మిగతా కంపెనీలనుంచి తెండర్స్ వచ్చాయి. చౌకగా వచ్చినపుడు బయటనుంచి తీసుకొనడం మంచిదనే ఆలోచన కల్గినది.

10.10. a.m.

శ్రీ ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :— సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపును ఎందుకు క్లోజ్ చేశారు? బయట చౌకగా వస్తుందనుకొన్నామన్నాడు. ఇప్పుడు మరల సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపునుంచి చేస్తున్నారు. దీనికంటా ఎవరు బాధ్యులు? దీనిలో పెద్ద కుంభకోణం జరిగింది. సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపులో తయారుచేయాలని స్పష్టముగా ఆనాడు మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగా వున్న రహ్మాన్‌గారి నిర్ణయముగా వున్నప్పుడు సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపు సరిగా లేదని బయట తమ యిష్టము వచ్చినవారినుంచి తీసుకొనడానికి వీలుగా వర్క్స్‌షాపును మూతపడవేశారు. స్పృహ ఎంటర్ ప్రైజెస్ కుంభకోణము బయటకు వచ్చింది. ఇప్పుడు సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపుకు రిఫర్ చేస్తున్నామన్నారు సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపుకు యిష్టేమాకు ఆభ్యంతరం లేదు. సంవత్సరం తరువాత సెంట్రల్ వర్క్స్‌షాపు పరిస్థితి సంతృప్తిగా వుందని చెప్పే పరిస్థితి వుందా? అది ఈ డ్రీల్ బిట్స్ తయారుచేసే పరిస్థితిలో వుందా? బయట మార్కెట్ రేటు ఎలా వుంది?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:—వస్తుకానికి పీటిని తయారుచేస్తున్నారు. బయట ధర కంటే యిక్కడ 10 నుంచి 12 రూపాయలు ఎక్కువ వుంది. ఉత్పత్తి ధర తగ్గించడానికి ఏవిధంగా పిలువన్నది ఆలోచనలోవుంది.

శ్రీ ఎం. టి. కార్:—పోయిన ప్రభుత్వ హయాములో జరిగిన కుంభకోణము కాగా బయటకు వచ్చింది. సింగరేణి కాలరీస్ వర్కషాపులో డ్రిల్ బిట్స్ తయారుచేయడానికి వున్న అవకాశాలను నాశనము చేసి సృజన ఎంటర్ ప్రైజెస్ అనే బోగస్ సంస్థను ప్రోత్సహించారని ఆరోపణ చేశాము. పబ్లిక్ సెక్టారుగానే వుండాలి. ప్రైవేటు వారికి యివ్వకూడదన్నాము. అప్పటి ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. నష్టమా, లాభమా అనేది కాదు. లాభమేవన్న నష్టముఉండదు. కాకా లిక మైన చిట్కాలు వుండవచ్చు. అందువల్ల కాలరీస్ యాజమాన్యములోనే నడపడానికి ఆలోచిస్తారా? టెండర్స్ ని పిలిచితరువాత యాక్సెస్ చేయడానికి గాని, రిజెక్టు చేయడానికిగాని ఒక నిర్ణీత గడువు వుంటుంది. ఈ రోజు వరకు దానిని నిర్ణయించక పోవడానికి గల కారణమేమిటి?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:—సెంట్రల్ వర్కషాపులోనే డ్రిల్ బిట్స్ తయారుచేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. టెండర్స్ 12 మంది పెట్టారు. సెలక్షన్ కమిటీ రి గురిని డికమెండ్ చేయడం జరిగింది. 5 గురు బయట రాష్ట్రాల వారు. 3 గురు స్థానిక చిన్నతరహా పరిశ్రమలవారు. ఒకరు కొత్తగూడెం నుంచి పెట్టారు. మొత్తము 12 మంది పెట్టారు. దానిలో 1. సృజన ఎంటర్ ప్రైజెస్, 2. లక్ష్మీ మైనింగ్, 3. డక్కన్ టూల్స్ వగైరా. రెండు రకాలు. వై రెండు కంపెనీలు ఒక యాజమాన్యం క్రింద, క్రింది మూడు కంపెనీలు ఒక యాజమాన్యము క్రింద వున్నాయి. 3, 4, 5, కంపెనీల విషయం పరిశీలన చేస్తే ఏదో టెండరు పోతాము. కంపెనీవారు చెప్పే వివరాలతో పటిష్టమైన డ్రిల్ బిట్స్ చేయడానికి గిట్టుకాటు కాదని వారంతటవారు టెండరును వెనక్కు తీసుకొన్నారు. సృజన ఎంటర్ ప్రైజెస్, లక్ష్మీ మైనింగ్ ఈ రెండూ ఒకే కంపెనీ క్రింద నిర్వహింపబడుతున్నాయి. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు సృజన ఎంటర్ ప్రైజెస్ కి సంబంధించి గతములో జరిగిన కుంభకోణము మీద అనిల్ డే గారి చేత విచారణ జరుగుతోంది. అది ఏమీ తేలకుండా వారికి యిచ్చే ఉద్దేశ్యము లేదు. సెంట్రల్ వర్కషాపులోనే తయారు చేస్తున్నాం.

శ్రీ ఎన్. జైపాల్ రెడ్డి:—సెంట్రల్ వర్కషాపులో ఇంతకు ముందు డ్రిల్ బిట్స్ తయారు చేసేవారు. వారికి నష్టము వస్తున్నదని చెప్పి ఒక పర్మిక్యులర్ ఫరమ్ కి ఫేవర్ చేయాలని చేశాం. బయట మార్కెట్ కంటే సెంట్రల్ వర్కషాపులో చేయడంవల్ల 10 నుంచి 12 రూపాయలు తేలు ఎక్కువ అవుతుంది అంటున్నారు. సెంట్రల్ వర్కషాపులో ఈ డ్రిల్ బిట్స్ తయారు చేయడం తప్ప వేరే పని ఏమైనా వుందా? ఈ వర్కషాపును ఐడిల్ గా వుంచుట వల్ల కాలరీస్ కి ఎంత నష్టము వస్తుంది?

శ్రీ ఎన్. టి. రామారావు:—డ్రిల్ బిట్స్ తయారు చేయకపోయినా ఇంకా పని వుంది. రిపేర్స్ మొదలైన పని వుంది. మనకు నష్టమా లాభమా

అనే పక్క కాదు. పటిష్ఠమైన ఒక యాజమాన్యము పరిశీలించవలసిన విషయం. మోసము చేసిన సంస్థలకు డ్రిట్ బిట్ కంట్రాప్టు యివ్వడం జరగలేదు. కాలరీస్ షర్క్ పాపులోనే తయారు చేయబడుతున్నవి.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS.

Development of Subrahmanyaswamy Temple on the Hills in
Ramagiri, Chittoor District.

21—

1384 Q.—Sri G. Muddukrishna Naidu:—Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether it is a fact that Subrahmanyaswamy (Murugan) temple on the Hills in Ramagiri, Satyavedu taluk, Chittoor district is in existence and at foot steps of the Hill, there is Eswar Temple which are famous without development ;

(b) if so, the steps that the Government has taken to improve the temples ;

(c) whether any amount has been allotted from Common Good Fund to these temples ;

(d) if, so the amount that has been allotted to these temples; and

(e) if not, is there any proposal to pay it now ?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) Sri Valleswara Swamy temple was notified as a protected monument by the Department of Archaeology and Museums under section 4 (3) of the Act VII of 1960. The Endowments Dept., are therefore, precluded to renovate the temples unilaterally. Steps are being taken by the Department of Archaeology and Museums to renovate the temple. However, repairs to Pushkarini, Kalyanamandapam were made at a cost of Rs. 9,430 and flooring inside the temple was laid at a cost of Rs. 15,683 by the Endowments Department.

As regards Sri Subrahmanyeswaraswamy temple at the hill top, 3/4 of the work on "constructoin of steps" leading to the hill top was completed in the year 1972. Plans and estimates for completion of the remaining work are under preparation. Pump shed and water tank were cons'ruc'ed on the hill at a cost of Rs. 18,114. A compound wall was also constructed at a cost of Rs. 16,656.

(c), (d) and (e): No proposals seeking grants from the Common Good Fund have been received.

**Completion of the Work of the Spinning Mill in
Narasannapet Taluk.**

22—

416-Y-Q.—Sri S. Prabhakara Rao :— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether there is a proposal to complete the work of the spinning mill in Narasannapet taluk, speedily; and

(b) if so, the time by which it will be completed?

A.—

(a) and (b) :—The Salivahana Co-operative Spinning Mills Ltd., Narasannapeta is proposed to be established on priority basis by the end of Sixth Five Year Plan 1984–85. The actual commissioning of the mill would, however, depend on the collection of share capital to the extent of Rs. 35.00 lakhs being 5% of the total cost of project by the promoters, sanction of requisite loans by National Co-operative Development Corporation, Industrial Development Bank of India and other concerned institutions. It is also linked with the schedule of delivery of textile machinery by the suppliers, as manufacturers are quoting long period for the delivery of textile machinery. Efforts would be made to set up the mill as early as possible.

Strict Implementation of Service Rules in the Administration

23—

823 Q.—Sarvasri Vasanta Nageswara Rao and Koneru Nageswara Rao :—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the rule that seniors should not draw less than the juniors who are in service of the Government is strictly being followed in day-to-day administration:

(b) if not, the reasons therefor;

(c) whether the pay of the seniors in such cases will be raised at least to the level of juniors for avoiding, embarrassing situation for seniors and maintaining strict administrative discipline;

(d) if so, when orders will be issued to that effect; and

(e) if not, the reasons therefore?

A.—

(a) Sir, there is no such rule.

(b) In view of (a) above this does not arise, Sir.

(c) This also does not arise, Sir.

(d) This also does not arise, Sir.

(e) This also does not arise, Sir.

Laying of Tar-road from Baliya Kandriga to Chittoor

24—

455 Q.—Sri G. Muddu Krishnama Naidu:— Will the Minister for Works be pleased to state :

(a) whether it is a fact that roads from Baliya-Kandriga to Chittoor via Palasamudram and from Tirupathi to Vadamalapet via Kayampeta are taken over by R & B 5 years back and till now Tar-road is not laid ; and

(b) if so, the action taken by the Government in this regard?

A.—

(a) Yes, Sir. It is a fact that the road with the nomenclatures, Baljiakandriga to Gangadara Nellore via. Palasamudram and the road from Tirupathi to join Arkonam-Renigunta road near Pudi were taken over in 1977 and 1978 and Tar road could not be laid as the works like metalling, W.B.M. and C.D. works were to be taken up wherever necessary before laying B.T.

(b) The roads are being brought to the required standards to lay B.T. Laying.

B.T. will be started in 1983-84 and will be completed in a phased manner.

Assistance to the Fire Victims of Mingaram Village,
Nizamabad District.

25—

921 Q.—Sarvasri Y. S. Rajasekhara Reddy, S. Santosh Reddy, M. Jagannadham. K. Nagarjuna Reddy and M. Ramachandra Reddy:— Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the fire victims of Mingaram village in Yellareddy taluk of Nizamabad district were not given any assistance from the Government till now even though the incident occurred on 2nd April, 1983; and

(b) if so, the action taken thereof?

A.—

(a) A fire accident took place on 26th March, 1983 at Mingaram village of Yellareddy taluk of Nizamabad district. In the accident seven huts and one house were gutted. Eight persons have been paid cash relief of Rs. 150 each on 31st March, 1983 by the Tahsildar.

(b) Does not arise.

Bus shelter at Elkathurthy, Karimnagar District

26—

407 Q.—Sri B. Lakshimikantharao:—Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Bus shelter at Elkathurthy village of Bheemadevarpally taluk of Karimnagar district have been completed except a road.

(b) whether it is also a fact that the said shelter is not being used by the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation since it has not been handed over to them; and

(c) if so, the reason therefor and when it will be handed over to the A. P. S. R. T. C.?

A.—

(a), (b) and (c) The Bus Station at Elkathurthy village of Bheemadevarpally taluk has been completed and opened for use of public on 23rd May, 1983.

Shifting of Bus Depot, Hyderabad from Gowliguda to Charminar Cross Roads

27—

158 Q.—Sri M. Omkar:—Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether there is any proposal before the Government to shift the present Bus Depot at Gowliguda, Hyderabad to the Administrative Buildings of Road Transport Corporation at R. T. C. Cross Roads, Mushirabad, Hyderabad; and

(b) if so, when and the reasons for the said shifting?

A.—

(a) Andhra Pradesh State Road Transport Corporation has no proposal to shift the present Bus Depot at Gowliguda to Administrative Buildings of Corporation at R.T.C. 'X' Roads, Mushirabad.

(b) Does not arise in view of answer to (a).

Appointment of two Supervisors in Rapur(Nellore District) Agricultural Development Bank without calling from Employment Exchange

28—

668-Q. —Sri M. Audi Narayana Reddy:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state :

(a) the appointing authority for the posts of Supervisors in Agricultural Development Banks;

(b) whether it is a fact that two Supervisors were appointed in Rapur (Nellore District) Agricultural Development Bank in the year 1979 without calling from Employment Exchange, Nellore;

(c) whether the Rule of Reservation was observed while making appointments;

(d) if not, the action taken by the Central Co-operative agricultural Development Bank against the officials responsible;

(e) whether it is also a fact that two Supervisors resigned for their jobs on the charges of misappropriation and criminal offence;

(f) whether it is also a fact that they were reinstated on appeal; and

(g) whether any representation has been received against the reinstatement of the said employees?

A.—

(a) Andhra Pradesh Co-operative Central Agricultural Development Bank Limited, Hyderabad is appointing authority to the posts of Supervisors in the Agricultural Development Banks with effect from 1st July, 1980, the date on which the said posts were brought into the centralised service cadre. Earlier to the said date, the President of the Primary Agricultural Development Bank was the appointing authority for the post subject to the approval of the President of the Andhra Pradesh Co-operative Central Agricultural Development Bank Limited.

(b) As per the information available three Supervisors were appointed in the year 1979, one on 21st March, 1979 and two on 19th October, 1979 and all the three were sponsored by the Employment Exchange.

(c) Yes, Sir, the Rule of Reservation was observed.

(d) As the Rule of Reservation was observed while making appointments, the question of taking action against the officers responsible may not arise.

(e) Yes, Sir. Two Supervisors by name Sri T. Penchal Reddy and Sri A. Satyanarayana Murthy who were placed under suspension in November, 1976 for act of misappropriation and other criminal offences submitted their resignation on 12th January, 1977 which were accepted by the Committee of the Bank on 23rd March, 1977 with effect from 5th and 6th January, 1977 respectively.

(f) Yes, Sir. They were reinstated by C. V. Ratnam, Co-operative Sub/Registrar Special Officer of the Bank and passed

orders to treat the period of suspensions as leave to which they were entitled and the employees joined in the service of the Bank again on 1st November, 1978 and 1st December, 1978 respectively.

(g) Yes, Sir. A representation from the staff members of the Rapur Agricultural Development Bank was received by the Managing Director, Andhra Pradesh Co-operative Central Agricultural Development Bank Limited, Hyderabad in February, 1979 contesting that by virtue of reinstatement of the resigned employees their seniority has been affected.

Selection of Candidates for paid Secretaries in Co-operative Training Centres

29—

680 Q.—Sarvasri M. Yerraiah Reddy, M. Omkar and N. Raghava Reddy:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state:

(a) number of Co-operative Training Centres existing in the State; their location and in-take capacity;

(b) number of candidates selected for paid Secretaries training for 1982–83 with centre-wise break-up.

(c) number of selected candidates who did not join the training centres within the specified dates, with centrewise break-up and the reasons therefor;

(d) how were the vacancies filled up with centre-wise break-up;

(e) whether it is a fact that the applications of the candidates were subjected to administrative scrutiny and two separate lists for eligible and non-eligible candidates were prepared;

(f) whether it is also a fact that some ineligible candidates were also selected ignoring the eligible candidates; and

(g) the norms fixed for the selection of candidates?

A.—

(a) There are six Co-operative Training Centres existing in the State which are located at (1) Anantapur, (2) Proddatur, (3) Rajahmundry, (4) Vijayawada, (5) Warangal and (6) Hyderabad. The in-take capacity of each Co-operative Training Centre is 200 candidates.

(b) 1,195 candidates have been selected. The break-up of centre-wise is as follows:

Anantapur	.. 197
Proddatur	.. 198
Rajahmundry	.. 201
Vijayawada	.. 204
Warangal	.. 196
Hyderabad	.. 199

(c) 95 candidates have not joined the training course. The break-up is as follows:

Anantapur	.. 14
Proddatur	.. 24
Rajahmundry	.. 21
Vijayawada	.. 11
Warangal	.. 4
Hyderabad	.. 21

All the selected candidates have been intimated through Post to join the course well in advance. The reasons for not joining the course are not known.

(d) After expiry of due date, a second list was prepared with the names recommended by the Selection Committee members. The following is the break-up figures of the candidates selected in the second list.

Anantapur	.. 6
Proddatur	.. 7
Rajahmundry	.. 14
Vijayawada	.. 5
Warangal	.. 8
Hyderabad	.. 17

(e) After administrative scrutiny, two lists were prepared and captioned as "IN ORDER" applications and "DEFECTIVE" applications.

(f) Only eligible candidates have been selected.

(g) The norms fixed for selecting the in-service candidates to undergo Junior Diploma Course at Co-operative Training Centre in the State are indicated below:

1. The applicant should have completed 18 years of age as on date of commencement of the course.

2. The candidate should have a minimum service of 2 years in the sponsoring society.

3. The service particulars and resolution of the society sponsoring the candidate to undergo training should be certified by the Divisional Co-operative Officer. The candidates are allowed to produce the above certificates at the time of joining, if it is not done already.

4. The candidate possessing the minimum qualification of H.S.C.; and its equivalent are only eligible for admission. Exemptions granted by the Union are also to be considered for selection.

5. In genuine cases, maximum age-limit prescribed by the Registrar of Co-operative Societies will be relaxed.

6. The rule of reservation for S.T., S.C. and B.C. (i.e.) 4%, 14% and 25% respectively should be strictly observed. If a particular class of S.T., S.C., are not available, the vacancy will be filled up by the O.C. candidates.

7. Applications submitted late as well as defective applications will also be considered if the Chairman feels otherwise in order.

8. The Chairman of the Andhra Pradesh State Co-operative Union Ltd., Hyderabad is authorised to take steps to fill up the short-falls, if any, in admission.

Deforestation and issue of D.K.T. Pattas by the Revenue Authorities
30—

1340 Q.—Sri G. Muddukrishnama Naidu:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that most of the trees in the forests are being cut and deforestation is going on and forest lands are also grabbed and being cultivated and D.K.T. Pattas are given by Revenue Authorities, in some cases;

(b) if so, the steps taken by the Government to control deforestation and grow forests and trees;

(c) whether it is a fact that due to deforestation rain-fall is coming down yearly and Rayalaseema will become a desert in few years; and

(d) if so, the steps proposed to be taken by the Government to improve forests and trees, to raise rainfall?

A.—

(a) No, Sir. It is not a fact that most of the trees in the forest area being cut. There are, however, instances of grant of pattas in some cases, which are being looked into.

(b) Offences are registered by the Officials of Forest Department in respect of illegal cutting of trees and depending upon the Circumstances the offenders are either prosecuted or the offences are compounded according to law.

Besides, the Forest (Conservation) Act., 1980, which came into force with effect from 25th October, 1980 provides safeguards against deforestation. The law also substantially discourages deforestation of forest areas.

(c) The studies made in this regard show that there are indications that the presence of forests may locally affect the incidence and distribution of rainfall and increase the same. It is true that deforestation may adversely affect the rainfall. But Rayalaseema may not become a desert in view of the ameliorative measures undertaken to reforest the areas.

(d) Under different programmes such as D.P.A.P., N.R.E.P., etc., afforestation works are undertaken and seedlings of trees saplings are distributed free of cost to individuals and village communities. Under Social Forestry Programme, tank foreshores are being afforested; trees are planted on the road side margins, canal banks, River Banks; etc. Woodlots are being raised in areas which are vacant and fallow. Trees are being raised in Government Community lands outside the reserved forests. To meet the requirement of fodder, pasture development programmes are undertaken in Rayalaseema areas.

Occupation of another Post by the President of the Agricultural Development Bank, Guntur

31—

591 Q.—Sri Nissankara Rao Venkataratnam:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state:

(a) whether any President of the Agricultural Development Bank is permitted under rules to occupy another post;

(b) whether it is a fact that the President of Agricultural Development Bank, Guntur is working as Village Munsiff of Yanamadala, Guntur district;

(c) whether any representations have been received in this matter and the District Collector, Guntur issued a show cause notice to him; and

(d) the reasons for not removing him as the President so far?

A.—

(a) Section 21 (A) of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, read with Rule 24 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Rules and Bye-law No. 33 of the Bye-laws of the Agricultural

Development Banks stipulate disqualifications for being chosen as and for being a member of the Committee. There is no prohibition in Andhra Pradesh Co-operative Societies Act. Rules and Bye-laws for the President of the Agricultural Development Bank to occupy another post. The post of the President of the Agricultural Development Bank does not carry any salary or remuneration.

(b) Yes, Sir. It is a fact that the President of the Agricultural Development Bank is working as Village Munsiff of (Yenamādala) village since many years.

(c) A show Cause Notice was issued by the Revenue Divisional officer to the Village Munsiff and charges were framed against him and he was suspended by the Revenue Divisional Officer, Guntur on 10th December, 1981. The reupon the village Munsiff filed an appeal before Joint Collector, Guntur and obtained stay orders. The Joint Collector disposed of the appeal and referred the matter back to the Revenue Divisional Officer, Guntur to pass Final Orders within 6 weeks. The matter is now pending with the Revenue Divisional Officer, Guntur for final disposal.

(d) The Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, the rules framed thereunder or the Bye-laws of Agricultural Development Banks do not prohibit a member of the Committee to hold any other post. Hence the Co-operative Department is not in a position to initiate any action against the President of the Agricultural Development Bank for his removal.

Construction of Milk Chilling Centre at Kanigiri

32—

1517 Q.—Sri M. Kasi Reddy:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that construction of Milk Chilling Centre at Kanigiri, Prakasam district was under consideration;

(b) If so, why the construction was stopped in the middle;

(c) whether there are any proposals to drop the scheme; and

(d) if so, the reasons thereof?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) The construction work is going on.

(c) Yes, Sir.

(d) Due to low milk potential in the area and to avoid losses on account of heavy over-head charges on transport and operational expenses.

Inquiry on the Executive Officer of Taluk Super Bazar, Kothagudem
33—

111 Q.—Sri Macherla Jagannadham:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state:

(a) whether it is a fact that an enquiry under Section 51 of Andhra Pradesh Co-operative Societies Act was ordered into the grave irregularities committed by its Executive Officer of Taluk Super Bazar, Kothagudem of Khammam district;

(b) whether it is also a fact that Divisional Co-operative Officer, Kothagudem was appointed as an Enquiry Officer in the year 1981;

(c) If so, whether enquiry has been completed by him; and

(d) if not the reasons therefor and the action taken against him?

A—

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir,

(c) No, Sir.

(d) The District Co-operative Officer had appointed Sri S. B. Ananda Rao, Divisional Co-operative Officer, Kothagudem as Enquiry Officer on 1st August, 1981 for conducting enquiry under Section 51 of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act. The Divisional Co-operative Officer had failed to complete the enquiry due to entrustment of Co-operative Societies elections, non-maintenance of up-to-date accounts and non-production of records by the Presidents of the Stores, as there was change in the management of the Super Bazar, etc. Subsequently the Divisional Co-operative Officer was transferred from Kothagudem on 30th July, 1982 and disciplinary action was initiated against him for failure to complete the enquiry early.

The District Co-operative Officer, Khammam has authorised the present Divisional Co-operative Officer, Kothagudem (Sri G. Sriramulu) to complete the enquiry. The enquiry is in progress.

Collection of penalty by Animal Husbandary Department against stray cattle

34—

1937 Q.—Sri Indrasena Reddy:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state:

(a) the details of penalty collected by the Animal Husbandry Department against the stray cattle entering into the premises of Large Scale Sheep Breeding Farm, Mamidipally, Hayatnagar taluk, Rangareddy district; and

(b) whether such cattle are kept under starvation for three days even though the parties pay the penalty?

A.—

(a) An amount of Rs. 56,445 has been realised as penalty against the 4,174 animals which entered for illegal grazing in the premises of Large Scale Sheep Breeding Farm, Mamidipally since the establishment of cattle pound, i. e., from September, 1981 till the end of June, 1983.

(b) No, Sir,

Increasing the rate of whole milk

35—

1794 Q.—Sri A. Narendra:—Will the Minister for Agriculture and Co-operation be pleased to state:

(a) whether there is any proposal before the Government to increase the whole milk rate again;

(b) whether the Chief Minister is entertaining the application from the public to reconsider and stop increasing the price as was done before the Himayatnagar election; and

(c) if not, the reason therefor?

(a) No, Sir.

(b) & (c) Does not arise.

Non-admission of an aged man into Government Hospital, Kadiri

36—

925 Q.—Saraswathi Y. S. Rajasekhara Reddy, S. Santhosh Reddy, A. Jagannadham, K. Nagarjuna Reddy and M. Ramachandra Reddy:—Will the Minister for Medical and Health be pleased to state:

(a) whether an aged man by name Sri Ganganna was refused admission and removed from the Hospital premises under the orders

of the Medical Officer of Government Hospital, Kadiri, on 9th March, 1983;

(b) whether this was brought to the notice of the Minister (Health and Medical at Kadiri on 17th March; 1983.

(c) whether due to non-admission of the said aged man into Hospital for treatment he lost his life; and

(d) if so, the action taken in the matter?

A.—

(a) Late Sri Ganganna was not refused admission in the Hospital. He was admitted in the Hospital on 9th March, 1983 at 9.00 a. m. and treatment was given to him immediately but the patient expired at 6.00 p. m. the same day.

(b) Yes, Sir.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

Functioning of Labour Welfare Centre at Nizamabad Town

37—

494 Q.—Sri M. J. Thomas Chowdary :—Will the Minister for Labour be pleased to state :

(a) the manner in which the Labour Welfare Centre at Nizamabad Town is functioning; and

(b) the name of the persons incharge?

A.—

(a) The Labour Welfare Centre at Nizamabad is functioning satisfactorily.

(b) Shri M. Koteswara Rao, Assistant Labour Officer, Nizamabad is incharge of Labour Welfare Centre; Nizamabad.

Repayment of Provident Fund to Beedi Workers of Nizamabad District

38—

492 Q.—Sri M. J. Thomas Chowdary :—Will the Minister for Labour be pleased to state :

(a) the steps taken by the previous Government for repayment of Provident Fund to Beedi workers of Nizamabad district ;

(b) the amount collected as Provident Fund from Beedi labourers ;

(c) the steps taken by the Government for the repayment of Provident Fund to Beedi Labourers; and

(d) the reasons for delay?

A.—

(a) Whenever claims are received for settlement of Provident Fund members share is alone released to avoid hardship to the workers.

(b) Remittances by Management.

Year	A/C No. I	A/C No. X	A/C No. II	A/C No. XXI	A/C No. XXII
	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.	Rs.
77-78..	26,86,988-13	5,54,386-27	98,305-26	1,32,147-52	26,472-85
78-79..	43,69,012-49	10,23,901-61	1,64,029-09	2,22,415-66	45,249-00
79-80..	16,88,419-10	3,80,578-85	59,910-89	83,945-79	17,084 69
80-81..	7,70,418-55	1,76,633-45	35,365-70	72,935-83	9,977-90
81-82..	4,74,137-00	1,14,017-00	18,988-00	24,372-00	5,133-00
82-83..	3,02,822-00	92,746-00	12,233-00	16,420-00	3,100-00

(c) No legal action could be taken in view of the Supreme Court stay.

(d) Due to stay granted by Supreme Court the Employees' Provident Fund and other schemes are not being enforced on the Beedi Establishments some of such establishments have been implementing the provisions of Employees' Provident Fund and other schemes of Employees' Provident Fund and Miscellaneous Provisions Act, 1952. In case of default, the Regional Provident Fund Commissioner is not able to take action in view of the Supreme Court stay.

Sanctioning of Doctors to the E. S. I. Dispensaries of Sirpurkaganagar

39—

419-O Q.—Sri K. V. Narayan Rao :— Will the Minister for Labour be pleased to state :

(a) the total strength of Doctors sanctioned for the Employees' State Insurance Hospital and Dispensaries of Sirpurkaganagar;

(b) the total number of posts of doctors filled up and number of posts vacant ;

(c) whether there is any proposal before the Government to fillup the vacant posts; and

(d) if so, when ?

A.— (a)

	Civil Surgeon Specialist	Deputy Civil Surgeon	Civil Asst. Surgeon	Dental Asst. Surgeon
(a) Employees State Insurance Hospital, Sirpurkagaznagar ..	6	1	4	1
(b) Employees State Insurance Dispensary, SPM Colony, Sirpurkagaznagar	..	1	4	..
(c) Employees State Insurance Dispensary, SSM Colony, Sirpurkagaznagar	..	1	3	..
(d) Employees State Insurance Dispensary, IIIrd set, Sirpurkagaznagar	..	1	1	..

(b) There posts of Civil Surgeon Specialists (Medicine, Surgery & Pathology), three posts of Deputy Civil Surgeons and Eight posts of Civil Asst. Surgeons have been filled up. Three posts of Civil Surgeon Specialists (1) Obstetrics Gynaecology ; (2) Orthopaedics; (3) Paediatrics. One post of Dy. Civil Surgeons, Four posts of Civil Asst. Surgeons and one post of Dental Asst. Surgeon are vacant.

(c) Yes, Sir.

(d) Proposals are under consideration to fillup all the vacant posts.

Comprehensive Water Supply Scheme for Guntakal Town

40—

851 Q.—Sri P. Raja Gopal :— Will the Minister for Law and Municipalities be pleased to state :

(a) the stage at which the Comprehensive Water Supply Scheme sanctioned for Guntakal Town, stands at present; and

(b) the reasons for the delay ?

re : Prohibitory Orders Against
Ex- Service Men and Arrest
In Ponnur, Guntur District.

A—

(a) The Guntakal Water Supply Improvements Scheme, Stage-I was administratively sanctioned for Rs. 201.00 lakhs in G.O.Ms.No-63, M.A., dated 27th January, 1981. The scheme envisages providing 5.85 Million Litres Per day of water to Guntakal Municipality and 5.5 Million Litres Per Day of Raw Water to South Central Railway. Later on the South Central Railway have intimated that they are proposing to take up separate Water Supply Scheme for railway needs. As such, the entire scheme is under revision.

(b) During 1982-83 an amount of Rs. 30.00 lakhs was provided which could not be released due to freezing of funds by Government. In the Annual Plan 1983-84 an amount of Rs. 10.45 lakhs is provided (Govt. loan 4.50+LIC loan 5.95) pending revision of estimate and plans. R.C.C. Pipes and Collars and A. C. Pipes were procured. Working estimates for various sub-works are under preparation. Draft Notification and Draft Declaration proposals for Summer Storage Tank site are approved. The work will be completed within three years provided required funds are made available to the Department.

MATTERS UNDER RULE 329 ;

(1) re : Prohibitory orders against ex-servicemen and arrest in
Ponnur, Guntur District.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :—అద్యక్షా, గుంటూరు జిల్లా అల్లూరు గ్రామములో మాజీ సైనికులు కష్టపడి సంపాదించుకొన్న 280 ఎకరాల భూమిలో ప్రవేశించరాదని జూలై 18 వ తేదీన ప్రభుత్వం 144 వ సెక్షన్ ని జారీ చేసి దానిలో ప్రవేశించకుండా చేశారు. 42 మందిని అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. కానట్లైతే గుర్రేళం శాసనసభ్యుల చట్టవిరుద్ధమైన ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడానికి మాజీ సైనికులకు వ్యతిరేకముగా చర్య తీసుకొనబడింది అనే ఆరోపణ అక్కడి ప్రజలలో వుంది. ఇది ఎంతవరకూ విజమనేది స్పష్టము చేయవలసిన అవసరం వుంది. జూలై 27వ తేదీన మాజీ సైనికుల కుటుంబాలు దానికి వ్యతిరేకముగా ప్రచారం చేస్తూ వుండగా పొన్నూరు పోలీసు అధికారి తన బలగముతో వచ్చి తుఫాను పెల్లరు దగ్గర వారిని అటకాయించి వారిపైన అక్రమముగా ప్రవర్తించడం జరిగింది. 70 సంవత్సరాల వయోవృద్ధుడు జక్కయ్య. తలకాయల బుర్రెమ్మతో సహా ఏడుగురిని, 15 మంది మహిళలను అరెస్ట్ చేయడం జరిగింది. వారిని కాపట్ల నత్త 10-20 తెలులో నిర్బంధించారు. అనుబంధినికి గల బ్యాక్ గ్రౌండ్ ఈ భూమికి సంబంధించి 1957 లో మాజీ సైనికులకు వ్యతిరేకంగా కొంత మంది స్వప్రయోజనం కోసం కృషి చేయడం జరుగుతున్నది. మాజీ శాసనసభ్యులు శ్రీ మంత్రిని వెంకట్రాణగారి

అల్లుడు, ప్రస్తుతం తెలుగు దేశం పార్టీ కానకపట్నం ప్రయోజనం కోసం ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని మాజీ సైనికులు ఆరోపిస్తున్నారు. 1950 లో 2287 ఎకరాలు మాజీ సైనికులకు ఇవ్వడం జరిగింది. రాజకీయశాధికులకు 822 ఎకరాలను ప్రభుత్వం కేటాయించింది. అయితే రాజకీయశాధికులకు పేరుతో తను అనుయాయులకు, బంధువులకు ఆ భూమిని చట్టవిరుద్ధంగా కట్టబెట్టటానికి ప్రయత్నాలు జరిగాయి. అప్పటి రెవెన్యూమినిష్టరుగారి చర్య వల్ల 2287 ఎకరాల భూమిని 1500 ఎకరాలకు తగ్గించడానికి 1957 లో ఒక అక్రమ ఉత్తర్వు జారీ చేసినట్లు మాజీ సైనికులు నిరూపించడం జరిగింది. దానిని నిరూపణ చేయగలిగే తిరిగి ఆ భూమి మాజీ సైనికులకు లభిస్తుందని 1962 లో హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం దమనకాండకు డిగడం చాలా అన్యాయం. రెవెన్యూ బోర్డు నిబంధనల ప్రకారం అబద్ధాలపై ఆధారపడి జారీ చేసిన ఉత్తర్వు చెల్లదు. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం చట్ట విరుద్ధమైన చర్యలకు, అరెస్టులకు పాల్పడింది అని ఆరోపణ చేయడం జరిగింది. ఇది మాజీ సైనికులకు సంబంధించిన సమస్య. ఎన్నో సంవత్సరాల నుండి కష్ట పడి భూమిని సాగుచేసుకుంటున్న సమస్య కనుక దీనిని మానవతా దృష్టితో, సానుభూతితో పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతూ మాజీ సైనికుల భూమిని తిరిగి వారికి ఇప్పించాలని, అరెస్టు చేసిన వారిని విడుదల చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :—అధికారి, ఇది చాలా తీవ్రమైన విషయం. సమ్మత్య గారు వివరంగా చెప్పారు. 1950 లో ఫారెస్టు భూమి నుండి 2287 ఎకరాల భూమిని కేటాయించారు. 1956 లో దానినుండి 750 ఎకరాల భూమిని మాజీ సైనికులకు ఇచ్చారు. నిజాంపట్నం వద్ద 500 ఎకరాలు, అల్లూరు వద్ద 250 ఎకరాలు ఇచ్చారు. 56 లోనే సాగుచేసుకుంటూ 16 ఎకరాల భూమిని మాగాణిగా మార్చుకున్నారు. 25-5-57 న అప్పటి జిల్లా కలెక్టరు ఒక నివేదికను ప్రభుత్వానికి అందచేశాడు. అప్పటి రాజకీయ శాధికులకు ఇవ్వబడిన భూమి వేరుగా వుంది. 2287 ఎకరాలలో మాజీ సైనికులకు ఇచ్చిన భూమి వేరు. వారికి ఇచ్చిన భూమిని వారు సాగు చేసుకుని అనుభవిస్తున్నారు. ఇది రాజకీయ శాధికులకు ఇవ్వటానికి విలులేదని ఖచ్చితంగా చెప్పడం జరిగింది. కాని ఆ తరువాత అప్పటి రెవెన్యూ మంత్రిగారు వాస్తవానికి విరుద్ధంగా 2285 ఎకరాలలో 1500 తగ్గింది కనుక మాజీ సైనికులు ఏ రంగంలో కలసినా వారే వారు సాగు చేసుకున్న భూమి రాజకీయ శాధికులకు కావాలని పట్టు పట్టారు. 8-8-57 వాడు అప్పటి ప్రభుత్వం అల్లూరు గ్రామం లోని 250 ఎకరాల మాజీ సైనికుల భూమిని రాజకీయ శాధికులకు ఇవ్వటానికి చేసిన నిర్ణయం అమలు కాలేదు. 62 లో మాజీ సైనికులు హైకోర్టులో దానిని ఛాలెంజ్ చేశారు. భూమి తగ్గకుండా వున్నట్లయితే 26 మంది వుండాలి, భూమి తగ్గినట్లయితే ఆ నిష్పత్తి ప్రకారం తగ్గించుకోవాలి అంటూ హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చింది. అయినప్పటికీ 53 నుండి 76 వరకూ 26 మంది మాజీ సైనికుల ఖజాలోనే

ఆ భూమి వుంది. 26-7-79 నాడు చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం మా తాజ్‌దులు ఆమెలు చేయాల్సి క్రింది అధికారులపై నిర్బంధం తీసుకు వచ్చారు. అప్పుడు గల ఎమర్జెన్సీలో ప్రభుత్వం నకు వున్న అధికారాన్ని ఉపయోగించింది. అప్పుడు కేంద్ర సైనికాల బోర్డు జోక్యం జరిగించుకుంటే మొత్తం సమస్యను పునరాలోచించి రి సర్వే చేశారు. 1-10-81లో అప్పుడున్న జిల్లా కలెక్టరు రి సర్వే చేసి భూమి తగ్గలేదు. మాజీ సైనికులు సాగు చేయగలమున్న భూమిని రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వడం మంచిది కాదు. రాజకీయ బాధితులకు ఇచ్చిన భూమిని ఎందుకు రద్దు చేయకూడదు అని సోకాజ్ నోటీసు జారి చేశారు. కలెక్టరు ఇచ్చిన స్టే ను 1-12-81 నాడు ప్రభుత్వం రద్దు చేసేవనిందిగా అయినపై వత్తిడి తీసుకు రాగా విధి లేక 12-4-82 నాడు భూమి తగ్గలేదు, మాజీ సైనికుల కబ్జాలో వున్న మాట వాస్తవమే. అయినా రాజకీయ బాధితులు కబ్జాలో వున్న వారిని కొలగించడం మంచిది కాదు అని తిరిగి వ్రాశారు. దాన్నిపై 29-4-82 నాడు మాజీ సైనికులు తిరిగి అప్పీలు చేసుకున్నారు. 10-8-83 నాడు వాస్తవాలను గుర్తించకుండా తెలుగు దేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత అది రాజకీయ బాధితులకే వుండాలని తీర్పు ఇవ్వడం జరిగింది కేవలం మాగాణి సాగులో వున్న 14 ఎకరాలనే పరిగణనలోకి తీసుకుని మొత్తం భూమిని పరిగణన లోకి తీసుకోకుండా ధర్మసూక్తాలకు, నీతి సూత్రాలకు విరుద్ధంగా ప్రభుత్వం ఆ నిర్ణయం తీసుకున్నది. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం తన ఉత్తర్వును రద్దు చేసుకుని ఆ భూమిని మాజీ సైనికులకు దఖిల పరచాలన్నీ, అది జరగకపోతే రాజకీయ బాధితు లకు, మాజీ సైనికులకు మధ్య పోరాటం వచ్చి పరిస్థితులు చక్కపరచటానికి వీలు లేని విధంగా తయారవుతాయని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ) ఎం. వెంకయ్యనాయుడు :—ఎంతో డబ్బు ఖర్చు చేసి ఈ భూమిని సాగుకు లాభాలుగా చేసి సాగు చేసింది మాజీ సైనికులు. వారు బాగు చేసుకున్న భూమిని ఏదో కారణం చూపి ఇంకొకరికి ఇవ్వడం వ్యాయం కాదు. ఈ విష యాన్ని తుట్టంగా పరిశీలించి, ప్రతి వక్షనాయకుల సలహా తీసుకున్న తరువాతనే ఫైనల్ నిర్ణయం తీసుకోవాటానికి ప్రభుత్వానికి వున్న ఇబ్బంది ఏమిటి? ఒక ప్రక్క రాజకీయ బాధితులు, మరొక ప్రక్కన దేశము కొరకు పని చేసిన ఎక్స్‌సర్వీస్ మెన్ యీ విధంగా ఘర్షణ పెంచడం మంచిది కాదు. ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేసేది, వారికి ఎలాట్ చేసిన బిల్డును వారు డెవలప్ చేసుకున్నారు. దానిని అన్యాయక్రంతం చేయడం వ్యాయం కాదు. దానిని పునఃపరిశీలన చేసి విచారణ జరిపించుమని కోరుతున్నాను.

10-30 a. m.

(శ్రీ) కె. వెంకటేశ్వరరావు :— దీని గురించి నేను సుదీర్ఘంగా మాట్లాడ వలచుకోలేదు. కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. యాభ్యవత్ గా డీరిజర్వు చేసిన ఫారెస్టు ఏరియా 2,277 ఎకరాలు వుంది, అనంతరం 1500 ఎకరాలకు ఎలా తగ్గిందో అర్థం కావడం లేదు. ఇది

వరస్పర విరుద్ధంగా వుంటువంటి సమస్య. రెండవది, డిఫూస్ట్రీ సెక్రటరీ గారు ఆనాడు అడ్డరు వేశారు. ఎస్టేట్ మెంటు ఏ నిష్పత్తిలో వుండాలి, An extent of 822 acres of the deforested area be reserved for assignment to political sufferers at the rate of 5 acres each అని ఒకటి, An extent of 750 acres be reserved for ex-servicemen for land colonisation scheme intended to settling 150 ex-servicemen, అనేది ఒకటి, The remaining extent of 715 acres be reserved for assignment to landless poor persons of the surrounding villages on a co-operative basis at five acres each. అనేది ఒకటి. లాస్ట్ లో The Collector of Guntur has requested to report by 1st May as to how many persons have to be assigned lands. యిది ప్రభుత్వం యిచ్చిన ఆదేశము. ప్రభుత్వ వుత్తర్వులను అనుసరించి యీ ఎక్స్ సర్వీస్ మెన్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ పెట్టుకొని తమ పొసెషనులో వుంచుకొని 750 ఎకరాలను సాగులోకి తీసుకురావడమే గాకుండా దానిని సారవంతమైనటువంటి భూమిగా మార్చిన సంగతి అర్థంచేసుకోవాలి. ప్రభుత్వం ఏదైనా సరే, గత కాలములో అధికారములో వున్న ప్రభుత్వము అయినా యీ ప్రభుత్వం అయినా పొరపాటు జరిగినప్పుడు చాలా నిశితంగా పరిశీలించి సానుభూతితో ఎవరికి ఆక్రమం జరగకుండా, న్యాయం చేసే వ్యవస్థ అవలంబించాలి. కాని ప్లీజ్ రిప్రజంజేషను తీసుకువచ్చిన మిస్ రిప్రజంజేషను ఆధారముగా తీసుకొని పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు మీరు ఆదేశాలు ఇస్తే, ఆ పోలీసు డిపార్టుమెంటు, ముఖ్యమంత్రిగారి వుత్తర్వు అని వాగు దుస్సాహసానికి పాలుపడి యిటువంటి అమానుష చర్యకు పూనుకునే పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనిని వునఃపరిశీలించి మొత్తం డిరెక్ట్ చేసిన ఏరియాను రీసర్వే చేయించి ఎవరికి చెందవలసింది వారికి యివ్వవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. విజయరామారావు :—అధ్యక్షా, ప్రతిపక్షములో ఉన్నటువంటి గౌరవ సభ్యులు సమ్మయ్యగారు నాకేమో అక్కడ చట్టవ్యతిరేకమైనటువంటి ప్రయోజనాలు వువని చెప్పారు. ఆయన దానిని విపులంగా చెబితే బాగుండేది. ఏదో పేషర్ చూచి ఆరోపణలు వేశారు. అక్కడ నాకు అసలు ఏమీ ప్రయోజనం లేదని సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఒక అంగుళం లాంటిది నాకు సంబంధించిందిగాని నా బంధువులకు సంబంధించిగాని ఏ మాత్రం అక్కడ లేదు. ఇది యిప్పటి సమస్య గాదు. ఓంకారుగారు అన్నట్లుగా 1967 నుండి యీ సమస్య గురించి ప్రభుత్వానికి వెళ్లడం, తరువాత ప్రభుత్వం నుండి మైకోర్టుకు వెళ్లడం, మైకోర్టులో వారు పెట్టిన రిట్ పిటిషన్నును ఎన్నింటిని కొట్టివేయడం జరిగింది. ఆ విషయంలోకి వెళ్లదలచుకోలేదు. ప్రతిపక్ష సభ్యులు ఓంకారుగారు చెప్పినట్లు కౌత్తిభద్రులు కాపాడాలని కోరుచున్నాను. నాకు చట్టవ్యతిరేకమైనటువంటి ప్రయోజనాలు ఏమీ లేవని యీ సభాముఖంగా తెలియజేస్తున్నాను అయితే ఒకటి మాత్రం చెబుతున్నాను. సమ్మయ్యగారు నా మీద చేసిన ఆరోపణ

re : Sinking of Inwell Bores with Rigs
to Save Crops in Anantapur District.

రుజువు చేస్తే నేను యీ శాసనసభ సభ్యత్వానికి రాజీనామా చేస్తాను, రుజువు చేయకపోతే ఆయన రాజీనామా యిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. సమ్మయ్య :—నేను చెప్పిందేమంటే, మాజీ సైనికులకు యీ విధమైనటువంటి అభిప్రాయం వుంది, దానిని విశదపరచవలసి దని చెప్పాను, వారి మీద సూటిగా చెబుతూ మీరే నేరస్తులు అని చెప్పలేదు.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—అధ్యక్షా, ఇది ఎప్పుడో జరిగిన సమస్య తెలుగు దేశము పార్టీ అనాడు అనుకోలేదు, పుట్టలేదు. ఇది అనాడు వున్న కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానికి యించుమించు సి.పి.ఐ. పార్టీకి మధ్యన వున్నటువంటిది మా వ్యసక్తి లేదు అక్కడ వున్నటువంటి 1500 ఎకరాలను మూడు రకాలుగా పంచారు. ఒకటి, మాజీ సైనికులకు, రెండవది, రాజకీయ శాధితులకు తరువాత ఏమాత్రం కూడ భూమి లేనటువంటి బీద ప్రజానికానికి తలా 500 పంచారు. తరువాత మాజీ సైనికులు సాగుబడిలోకి తీసుకువచ్చి 2200 ఎకరాలను ఆక్రమించు కోవడం జరిగింది. అప్పటి నుండి యిదే గొడవ వుంది గాని శాంతియుత పరిష్కారానికి రాలేదు. మా తెలుగుదేశము ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత జరిగింది ఒకే ఒక రోజు సంఘటన రాజకీయ శాధితులు అక్కడికి వెళ్లి ఆక్రమించుకోవడం దానిని మాజీ సైనికులు ప్రతిఘటించడం, వారు అరెస్టు కావడం జరిగింది. ఈ సంఘటనగా ఎటువంటి అవాంఛనీయ పరిస్థితులనుగాని ప్రజ్వేలకగా తెలుగు దేశము ప్రభుత్వం సమర్థించడంలేదు. వ్యాయాన్ని సమర్థిస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయములో సభ్యులు కొరిక విధంగా లాల్పాడు రెవిన్యూ కమిషనరు ద్వారా ఎంక్వయరీ చేయించి యీ విషయం సెటిల్ చేస్తానని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంగార్ :—వారితో విశేషించడం కాదు. వారు అన్నట్లుగా సాధ్యమైనంత తొందరలో చేయించాలి. 10, 15 రోజుల మైము సెట్టి చేయించాలి. దానిని పొడిగించరాదు.

re : Sinking of Inwell Bores with Rigs to save Crops in
Ananthapur District.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా ప్రధానమైనటువంటి విషయము. అనంతపురం జిల్లా, పురం పోయి పూర్ అయింది. అనంతపూర్ అంటే అనంతమైన బీదరి అనే విధంగా ఆయిపోయింది అక్కడ ఎలాంటి నీటి వరుగులు లేవు. రైతులందరు సేద్యం మీద ఆధారపడి వున్నారు. 50 వేల బావులు వున్నవి. ప్రతి బావి క్రింద మూడు నాలుగు ఎకరాలు సాగు క్రింద వుండి దాదాపు 2 లక్షల ఎకరాలలో పంట నాశనం అయ్యే పరిస్థితి వచ్చింది. ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టుల క్రింద ఎకరాకు 10 నుండి 15 వేలు యీ ప్రభుత్వం ఖర్చు పెడుతున్నది. ఇక్కడ ఒక ఎకరానికి వేయి, 1500 ఖర్చు పెట్టి బోరు వెలుస్తే కాగుంటుంది. నాలుగు వేల రూపాయలు అవుతుందేమో, అలా

చేస్తే ఒక బావి క్రింద మూడునాలుగు ఎకరాలు సాగు అయ్యే పీలువుంది. చాలా కరువుకాటకాలతో బాధపడే ప్రజలను అదుకొని నాలుగైదు వేలు ఖర్చు పెట్టి యిన్ వెల్ బోరు చేయించాలని కోరుచున్నాను. బ్యాంకుల నుండి అప్పు తెచ్చుకొని చేసుకోవచ్చని ప్రభుత్వం అంటుంది. బ్యాంకుల అప్పుకు పోతే యీ సంవత్సరం కాదుకదా, వచ్చే సంవత్సరానికి కూడ రాదు. వాటివల్ల రైతులకు ఎలాంటి పుష్కరము లేదు. ప్రభుత్వమే విధిగా ప్రభుత్వ ఖర్చుతో ప్రతి బావికి బోర్ వేయించి అక్కడ నీళ్ళు పడితే రైతుల నుండి 500 వసూలు చేసి నీళ్ళు పడని చోట రైతులకు ఎగ్జంప్లస్ యివ్వండి. అలా చేస్తే గాని రైతుల కష్టాలు రూరముకావు. అందుకని వార్ ఫుటింగ్ మీద విధిగా ప్రభుత్వమే యీ పనిని చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆలస్యం చేస్తే బాగుండదు. 50, 60 వేల రైతు కుటుంబాలు నాశనం అయ్యే ప్రమాదం వుంది.

10-40 a. m.

శ్రీ పి. రంగనాయకులు (హిందూపురం):— అధ్యక్షా, ఇది చాలా తీవ్ర మైనటువంటి సమస్య. మొట్ట మొదటసారిగా అనంతపురం జిల్లా విషయమై ఈ సభలో చర్చకు రావడం జరిగింది మేము చాలా సంతోషిస్తున్నాము. తెలంగాణా ప్రాంతం, రాయలసీమ ప్రాంతం అనావృష్టి ప్రాంతాలు. అందులో అనంతపురం జిల్లాలోని దక్షిణ తాలూకా లైనటువంటి హిందూపురం, మడకసీర, మొగొండ, కదిరిలలో చాలా అధ్యాన్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఈ ప్రాంతాలలో కనీసం త్రాగడానికి నీరు కూడా లేని పరిస్థితి ఉంది. నీటి కోసం 150 అడుగుల లోతు బోర్లు వేస్తే అవి ఒక సంవత్సరంలో ఎండిపోయే పరిస్థితి ఈ ప్రాంతంలో ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ వర్షపాత విషయంలో మా అనంతపురం జిల్లా ఒక రికార్డు బ్రేక్ చేస్తున్నది. It is the second lowest rainfall district in India, రాజస్థాన్ మొదటి స్థానంలో ఉంది. అది ఎడారి ప్రాంతం. రెండవది అనంతపురం జిల్లా.

There are clear indications that these areas have become desert areas. అవి ఇంజనీర్లు రిపోర్టు ఇచ్చారని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొని వెంటనే నీటి పారుదల సౌకర్యాలు కలుగజేసి కొంతవరకైనా సవ్యశ్యామలం చేయవచ్చును. ఈ ప్రాంతానికి ఏ విధంగా నీటి పారుదల సౌకర్యం కలుగజేయాలనే విషయం గురించి ప్రభుత్వం పరిశీలించాలని మనవి చేస్తున్నాను. తాత్కాలికంగా ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోవాలి, తరువాత శాశ్వత చర్యలు ఏమి తీసుకోవాలి అనే విషయం గురించి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ ప్రాంతంలో 55 వేల బావులు ఎండిపోయాయి. కనుక ప్రభుత్వం వెంటనే యద్ధ ప్రాతిపదిక మీద ప్రతి బావిలో బోర్లు వేయాలి. అదేవిధంగా సర్ఫేస్ బోర్లు వేయాలి. ఈ పథకాన్ని వెంటనే అమలు చేయాలి. ప్రభుత్వం రైతులనుంచి వసూలు చేస్తున్న రుణాలు అపాలి. ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని కోట్లు ఖర్చు పెడుతున్నారు. కాని ప్రయోజనం లేకుండా ఉంది. ఈ ప్రాంతాలన్నీ ఎత్తియిన ప్రాంతాలు. కృష్ణానది జలాలు పారే అవకాశం లేదు, తుంగభద్ర

నదీ జలాలు పారే అవకాశం లేదు. ప్రక్కన ఉన్న కర్నాటక రాష్ట్రం నుంచి నీటి పారుదల సౌకర్యం కలుగజేయాలంటే ఆర్థిక వనరులు బిల్లు అంది ఉంది. అయినప్పటికీ మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కర్నాటక రాష్ట్రంతో సంప్రదించి నీరు తీసుకొని వచ్చే ప్రయత్నం చేయకపోతే ఈ వాంఠం అంతా డారి ప్రాంతంగా మారిపోతుంది. కర్నాటకలో నేతావళి, శరావతి నదులు ఉన్నాయి. ఆ నదులనుంచి నీరు వృధాగా సముద్రంలోకి పోతున్నది. ఆ నీటిని అనంతపురం జిల్లా వైపు మళ్ళిస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ నెలపు తీసుకొంటున్నాము.

Sri Nallapureddy Sreenivasul Reddi :—To improve the ground water utilization for irrigation purpose in Anantapur District 1,959 well-sites were investigated by Integrated Hydro Geological and Geophysical Surveys for District Administration and Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation by the Ground Water Department under drought relief works.

2) As per the implementation of Minor Irrigation Programmes, through the sinking and installation of pump sets and development of existing wells, technical clearance to the tune of 646 tube wells/bore wells, 475 pumpsets, 273 dug wells and 1,765 development of old wells were issued to various financing institutions and other implementing agencies like District Rural Development Agency and Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation involving financial outlay of Rs. 1.67 crores during 1982-83. With regard to the recharge to the ground water body by percolation tanks investigations in 147 areas referred in the district of Anantapur, 122 areas were investigated and 86 schemes were cleared. Government has established Andhra Pradesh State Co-operative Rural Irrigation Corporation division in Anantapur and necessary help is being rendered to weaker section ryots and the needy to take up in-well bores. Regarding taking up in-well drilling by the aforesaid Corporation without taking into consideration the eligibility of ryots to obtain loans the matter will be examined in consultation with the Andhra Pradesh State Co-operative Rural Irrigation Corporation.

అధికారి, ఇప్పుడే దీనికి ప్రత్యేకంగా ఇప్పర్మేషను తెప్పించాను. అనంతపురం జిల్లా కలెక్టరు గారు 21 లక్షల రు.లు రివాల్వింగు ఫండుగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ స్టేట్ కో-ఆపరేటివ్ రూరల్ ఇరిగేషన్ కార్పొరేషనుకు ఇచ్చారు. దీనితో పిబ్రవరి నెలలో 2 ఇన్ బోర్ వెల్సు వేసారు, మార్చిలో 51, ఏప్రిల్ లో 67, మే లో 94, జూన్ లో 108, జూలై లో 100, ఆగస్టులో 100 వేసారు. పిబ్రవరికి ఇవరం 522 బావులలో ఇన్ బోర్సు వేసారు. సుమారు 16 లక్షలు ఖర్చు అయింది. వెంటనే 5 లక్షలు ఖర్చు చేయబోతున్నారు. ఇది అయిన వెంటనే ఫండ్సు తెచ్చుకొనడానికి అవకాశం ఉంది. ఇది కాకుండా అనంతపురం

re Sinking of Inwell Bores with Rigs to
Save Crops in Anantapur District.

కలెక్టరుగారు 25 వేల బావులు త్రవ్వాలని ఒక ప్రతిపాదన పంపించారు. అది కూడా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. సి. మారెప్ప (కళ్యాణ దుర్గం) :—మొత్తం రాష్ట్రంలో ఎక్కడగా బావులమీద సేద్యం అయ్యేది అనంతపురం జిల్లాలోను, చిత్తూరు జిల్లాలోను, మాకు జూన్, జూలై నెలలలో వర్షాలు లేవు. అప్పుడు వర్షాలు వస్తే ముంగారు పంటలు వేసుకొనడానికి మీరుగా ఉండేది. ఆగస్టులో వర్షాలు వస్తున్నాయి. ఇప్పుడు బావుల క్రింద చేసే సేద్యం నాశనం అయ్యే పరిస్థితి ఉంది. కలెక్టరుగారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అనేక పథకాలు పంపిస్తున్నారు. వాటిని ప్రభుత్వం పరిశీలించి నిధులు కేటాయించడం జరుగుతున్నదా? పీఠానికి నుంచి ప్రతి నెల ఇన్ వెల్ బోర్సు వేయించారని మంత్రిగారు చెప్పారు. మొత్తం అవి రెండు వేల బోర్సు కూడా లేవు. మా జిల్లాలో 50 వేల బావులు త్రవ్వాలన్నప్పుడు మీరు వేసేటటువంటివి 2 వేలు. అందుచేత వేటనే అన్ని బావులలో ఇన్ వెల్ బోర్సు వేయించి బోర్సు వేయించి రైతులను ఆదుకోవాలని నిజ్జిప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ నల్లవ రెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—అనంతపురం, చిత్తూరు జిల్లాలో ఇరిగేషన్ సౌకర్యాలు తక్కువే. అనంతపురం జిల్లాలో రెయిన్ ఫాల్ చాలా తక్కువ. అనంతపురం జిల్లా సెకండు లోయప్టు ఇన్ డి కంట్రి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దృష్టికి అన్ని విషయాలు వచ్చాయి. కలెక్టరుగారు 25 వేల బావులు 50 కోట్ల రు. లతో త్రవ్వించాలనే ప్రతిపాదన పంపించారు. అది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. ఏదీగా అండర్ గ్రౌండు వాటర్ ట్యాప్ చేయాలని కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది. కలెక్టర్లను ఆదేశించడం కూడా జరిగింది. డిఆర్ డిఎల్ లాంటి సంస్థల ద్వారా ఎంత వీలైతే అంత ఇన్ వెల్ బోర్సు వేయాలని చెప్పడం జరిగింది. ఓపెన్ వెల్లు, ఇన్ వెల్ బోర్సు ఎక్కువ తీసుకొనడం జరుగుతుంది. అనంతపురం జిల్లాలో ఈ గ్రౌండు వాటర్ కు ప్రాముఖ్యత ఇస్తున్నాము. చాలా చోట్ల పరిశీలన కూడా జరిగాయని మనవిచేస్తున్నాను.

9-50 a. m.

శ్రీ పి. రాజగోపాలు (గుత్తి) :—అనంత పూరు జిల్లాలో ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషను ద్వారా ఎల్. ఎం. డి. బ్యాంకుల ద్వారా ఈ బావులకు బోర్సు వేసే సందర్భాన్ని ఇదివరకటి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషనులో కావలసినంత మంది జియాలజిస్టులు లేకపోవడం బ్యాగాను సకాలంలో కావలసినన్ని రిగ్గులు లభ్యం కాకపోవడం ద్వారానూ రైతులు చాల ఇబ్బంది పడుతున్నారు. ప్రత్యేకంగా రిగ్గులను కేటాయించి ప్రతి గ్రామం నుంచి ఉన్నటువంటి బావులను తప్పని సరిగా కంపల్ సరి సర్వే కండక్టు చేయించి ఎక్కడైతే బావులలో నీళ్లు ఉన్నాయో అంటే ఆ రైతులకు బారోయింగు ఎలిజిబిలిటీ ఉందా లేదా అనేటటువంటి ప్రశ్నను విస్మరించి తప్పనిసరిగా బోర్సు వేయడం, నీళ్లు పడిన సందర్భాల్లో మాత్రమే

డబ్బు వసూలు చేయడం ఘెయిల్వార్డు అయినటువంటి సందర్భంలో డబ్బు వసూలు చేయకుండా ప్రభుత్వము వాళ్లకి కన్సెషన్ ఇచ్చే ఏర్పాట్లు ఏమైనా తలపెట్టించా దాయదేసి మంత్రిగారు కలవు ఇచ్చానని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నల్లపూరెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషనుకి ఈ సంవత్సరం గోధులు ఎక్కువచేయడం జరిగింది. వారు బిబ్బందికూడా రిక్యూర్ట్ చేస్తున్నారు. అందువల్ల ఈ సంవత్సరం చాలా కార్యక్రమాలు ఉన్నాయి. ఇరిగేషన్ డెవలప్ మెంటు కార్పొరేషనుచేపట్టడం జరుగుతుంది. అందులో అంతపూనులో కూడా ఎక్కువగా చేపట్టడం జరిగిందని నేను మనని చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి (పెనుకొండ):—మా కలెక్టరుగారు 20 వేల బావులకు ఇచ్చారు. ఆ 20 వేల బావులు ఎప్పుడు తీర్చుతారు? ఎట్లా తీర్చుతారు. ఏడాదికి వేలకుని తీర్చుతారు మితివీడ్చులు చెప్పాలి. ఇకపోతే ఈ వాటర్ లెవెల్ లోవలకు పోషగానికి కాలనం ఏమిటంటే మొట్టమొదట ఈ చెరువుకు నీరు లేకుండా పోయింది. ఈ చెరువులకు నీళ్లు రావడానికి మార్గాలు ఏమిటి అని ఆలోచించేది ముఖ్యమైనటువంటి విషయం. ఈ తుంభాద్రి నీళ్లనే కొంత ఎక్కువ నీరు తీసుకుని ఈ కెనల్ కెనాలుమంచి వచ్చేటటువంటి నీరు తుంగభద్రాకి మళ్లించి ఈ చెరువులు కట్టినైగాని వీలు కాదు. ఆ 20 వేల బావులు ఎప్పుడు దయచేస్తారో చెప్పాలి.

శ్రీ నల్లపూరెడ్డి శ్రీనివాసుల రెడ్డి:—అధ్యక్షా, ప్రశ్న గ్రూడు వాటరుకి సంబంధించింది. ఇన్ వెల్ బోర్న్కు సంబంధించింది. తప్పకుండా సరికిల చేస్తాను. కలెక్టరుగారు పంపిన ఓపెన్ వెల్లు కూడా 20 వేల బావులు త్రవ్వాలని ఆమె కోరింది. అది కూడా ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ ఎం. వెంకయ్య నాయుడు:—చిన్న సబ్మిషన్ సర్. దీని మీద కాదు. మురము ఎసంబ్లీలో ఒకసారి ప్రశ్న వచ్చింది కాబట్టి దీని మీద మరల వేరే ప్రశ్న చేయడం కురదు. మీరు మరల వేరే నోటీసు ఇవ్వండి అని అంటారనే ఉద్దేశంతో ముందు చెబుతున్నాను. మొన్న హాటల్ రేట్లు విషయంలో సభలో చర్చ జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు తొందరలో ఒక సమావేశము ఏర్పాటు చేసి రేట్లు ఫిక్సు చేసే విషయం ఆలోచిస్తామని, కోర్టులో స్టే ఉంది అన్నారు. ఇప్పుడు సుప్రీము కోర్టు ఈ హాటల్ రేట్ల విషయంలో ఇచ్చిన స్టేని కోట్టేసిన విషయం బహుశా రాష్ట్ర ప్రభుత్వ గృహికి ఈ పాటికి వచ్చి ఉంటుంది. అందువల్ల నేను ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. వీలైతే సంతక హోదరలో ఒక సమావేశము ఏర్పాటు చేసి ఈ హాటల్ రేట్లను క్రమబద్ధము చేసూ త్వరగా చర్య తీసుకోమని చెప్పి మీ ద్వారా ముఖ్య మంత్రిగారిని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మరల నోటీసు ఇవ్వాలి అంటే మళ్లీ మన హావ మత్తెము కూడా పోతుంది. సుప్రీము కోర్టు ఉడ్డిమెంటు ఇచ్చింది కాబట్టి దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకుని త్వరలో సమావేశము ఏర్పాటు చేసి రేట్లు ఫిక్సు చేస్తారా?

(శ్రీ) ఎన్. టి. రామారావు :—సుప్రీము కోర్టు హోటలియర్లు కేసు కొట్టి వేసింది అన్న సంగతి తెలుసు. వారితో ఇంచుమించుగా వచ్చే వారములో అంటే సెప్టెంబరు మొదటి వారములో సమాశేషము ఏర్పాటు చేసి ఆవిషయంలో తగు చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

CALLING ATTENTION MATTERS

re : Fixation of Sugar Cane Price

(శ్రీ) ఎన్. టి. రామారావు:—అశ్వజ్ఞా, ధరను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకటించే పద్ధతి దేశంలో ఏ రాష్ట్రంలోనూ అమల్లో లేదు. మన రాష్ట్రంలో కూడా 1978-79, 1979-80 సీజన్లలో ప్రభుత్వం ఎట్టి ధరను ప్రకటించలేదు.

ప్రభుత్వ సూచిత ధరన్యాయపరంగా చెల్లిదు. దానిని అమలుపరచడానికి వీలేదు, చెరకు నియంత్రణ ఉత్తరువు క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధర న్యాయరీత్యా చెల్లుతుంది. దానిని అమలుపరచవచ్చు. అందువల్ల పై ఉత్తరువు క్రింద చెరుకును గిట్టుబాటు ధరను కేంద్ర ప్రభుత్వమే నిర్ణయించడం సముచితంగా ఉంటుంది. మెట్రీకు టన్ను ఒకటింటికి రూ. 230/-లు నిర్ణయించాలని వ్యవసాయం ధరల సంఘానికి సిఫారసు చేశాము.

1978-79, 1979-80 సంవత్సరాలను మినహాయస్తే, ప్రభుత్వ సూచిత ధర మూలంగా సహకార చెక్కెర్ల ఫ్యాక్టరీలు 1973-74 నుండి 1982-83 కాలంలో అధనపు ధరగా రూ. 44 కోట్లు చెల్లించాయి. ఆ ఫ్యాక్టరీలు, కేంద్ర ఆర్థిక సంస్థలకు కాలిక రుణాలు సుమారు రూ. 18.5 కోట్లను చెల్లించకుండా ఎగవేశాయి యంత్రాధిపతి సరఫరా చేసి, ఆమెర్చి పని ప్రారంభించేసిన ఆ యంత్రాల ఉత్పత్తిదార్లకు కూడా ఆ ఫ్యాక్టరీలు రూ. 8 - కోట్లు చెల్లించవలసి ఉంది. కొనుగోలు పన్ను దాని మీద వడ్డీ కలుపుకొని సుమారు రూ. 7/- కోట్లు దాకా వారు చెల్లించలేదు. ఈ ఫ్యాక్టరీలకు 30-9-83 నాటికి మొత్తం నష్టం రూ. 44 కోట్లు మేరకు రాగలదని భావిస్తున్నారు. నగదు మాడింలో నష్టం రూ. 25 కోట్లు దాకా ఉండగలదని భావిస్తున్నాను. చెరకు రైతులకు బకాయిలు చెల్లించడానికి వీలుగా, ప్రభుత్వం ఈ ఫ్యాక్టరీలకు 1981-82 సంవత్సరానికి రూ. 1.7 కోట్లు సహాయం ఇవ్వవలసి వచ్చింది. ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరను చెల్లించడానికి వీలుగా ప్రభుత్వం సహకార చెక్కెర్ల ఫ్యాక్టరీలకు, నిజాం చెక్కెర్ల ఫ్యాక్టరీ యూనిట్లకు 1982-83లో రూ. 125 కోట్ల మేరకు అర్థిక సహాయం అందించింది. చెరకు రైతులకు బకాయిలు చెల్లించడానికి వీలుగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం, ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి రూ. 40 కోట్లు అందించినట్లు పత్రికలో వెలువడిన వార్తలను బట్టి తెలుస్తున్నది. తమకు కూడా అదే మోదిరి సహాయం అందించవలసినదిగా మన ప్రభుత్వం ఈ ఏడు ఫిబ్రవరిలో కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరగా, కేంద్ర ప్రభుత్వం మన అభ్యర్థనను త్రోసిపుచ్చింది. ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికి పత్రికల కేంద్రం ఆర్థిక సహాయం అందించినట్లు

ద్వారా తెలుసుకొని మన అబ్బగనను పరిశీలించవలసినదిగా మళ్ళీ ఒకసారి కేంద్రాన్ని కోరాం. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఇంకా సమాచారం రావలసివుంది. ఫ్యాక్టరీలు, ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరను రైతులకు చెల్లించేందుకు వీలుగా ప్రభుత్వం బడ్జెటులో కేటాయింపు చేయలేకపోతున్నది. ప్రభుత్వం తమ ధరను ప్రకటించకుండా ఉండడమే పరిష్కార మార్గంగా కనిపిస్తున్నది.

సహకార చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు, నిజాం చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు గానుగవల్లే చెరకు పరిమాణం అప్పుడప్పుడూ మారుతూ ఉంటుంది. సగటు సంవత్సరంలో ఇలా గానుగాడే చెరుకు మొత్తం ఉత్పత్తిలో 15 శాతం ఉంటుంది. పేర్కొన వచ్చు. ప్రభుత్వం నిర్ణయించే ధర న్యాయరీత్యా చెల్లకపోయినప్పటికీ, ఆ ధరను, సహకార చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు, నిజాం చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు చెల్లిస్తున్నాయి, ఎందుకంటే ఈ ఫ్యాక్టరీలు ప్రభుత్వం నియంత్రణ క్రింద ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం ఒక వేళ ధరను ప్రకటించిప్పటికీ, ఉత్పత్తిలో 85 శాతం చెరకు, ఆ ప్రయోజనం అందదు. చెరకు ధరకు సంబంధించి ప్రభుత్వం చేపట్టే విధానంవల్ల చెరకు ఉత్పత్తిదార్లలో ఎక్కువ సంఖ్య ప్రయోజనం కలగాలిగాని ఏ కొంత మందికో ప్రయోజనం చేకూరడం భావ్యంకాదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన చెరకు ధర ఆధారంగా, చెక్కర ఆ ఫ్యాక్టరీలు లాభాలు గడించినట్లయితే, చెరకు నియంత్రణ ఉత్తరువుల ప్రకారం, ఆ లాభాలలో కొంత భాగం చెరకు రైతులకు అదనపు చెరకు ధరగా చెల్లించాలి. గాష్టిలో, ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన ధరను అమలుపరచడం వల్ల చెరకు ప్రాంతాలు ఎక్కువయి, నిజాం చెక్కర ఫ్యాక్టరీ, సహకార చెక్కర యూనిట్ల ర్థిక వ్యవస్థ బాగా చెబ్బింది. ఈ ధర గవక ఇంకా కొనసాగించవలసినవస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సహాయం లేకుండా నిజాం చెక్కర ఫ్యాక్టరీ, సహకార చెక్కర యూనిట్లు పనిచేయలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. సహకార చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు, నిజాం చెక్కర ఫ్యాక్టరీల స్టోమతను మెరుగుపరచడానికి ఒక సంఘాన్ని 21-7-88న ఏర్పాటు చేశారు. ఒక క్వంటాలు చెక్కర ఉత్పత్తి చేయడానికి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది అనే విషయాన్ని ఈ సంఘం అధ్యయనం చేయడమే కుండా ఆ ఖర్చును ఇంకా తగ్గించడానికి సిఫారసు కూడా చేసింది అంతే కాకుండా ఈ సంఘం ఉప-ఉత్పత్తుల వివిధంగాన్ని అధ్యయనం చేయడంతో పాటు, ఆ ఉప ఉత్పత్తుల ద్వారా లభించే ఆదాయాన్ని మరింత పెంచడానికి అమలు పరచవలసిన ప్రాజెక్టులను కూడా నిర్దిష్టంగా సూచిస్తుంది. తమ సామర్థ్యం ఆదాయం పెరిగినట్లయితే నిజాం చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు, సహకార చెక్కర ఫ్యాక్టరీలు, తమంత తాముగా ఎక్కువ ధరను చెల్లించగలవు.

చెరకు ధర బకాయాలు సుమారు గూ. 125 కోట్లు వున్నాయి. ఈ బకాయాలను అతి త్వరగా చెల్లించి వేయవలసినదని అన్ని ఫ్యాక్టరీలకు ఆదేశాలు జారీచేయడం జరిగింది.

శ్రీ ఎం. బాగా రెడ్డి (జహీరాబాద్) :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు సవిస్తరంగా వివరాలు అన్నీ చెప్పారు. నేను కొన్ని పాయింట్లు మాత్రము

ప్రభుత్వ దృష్టికి తేదలచుకున్నాను. 8-8-83 నాడు కమిషనరు, మగర్, ఒక సర్క్యులర్ ఈ ఫ్యాక్టరీలకు పంపితే ఈ సంవత్సరము స్టేటు ఎడ్వయిజరీ ప్రయిసు ఏమీ ఉండదు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నిర్ణయం చేసిన స్టాట్యూటరీ మినిమమ్ ప్రయిసు మాత్రము ఇస్తాము అని చెప్పారు.

11-00 a.m.

ప్రతి సంవత్సరం కేంద్ర ప్రభుత్వం స్టేట్యూటరీ మినిమమ్ ప్రైస్ ఫిక్స్ చేయడం జరుగుతుంది. గత సంవత్సరం రూ. 130 లు ఫిక్స్ చేశారు. అయితే వేరే గాఢ్యం వారు హర్యానా కాని, యు.పి. కాని పంజాబు కాని మహారాష్ట్ర కాని వీరందరూ రూ. 200 లు ఎడ్వయిజరీ ప్రైస్ పెట్టారు. ఈ సంవత్సరము యీ నిర్ణయం చేయడం కోసం గౌ. ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రీ ఎం. నారాయణరెడ్డి, శోభనాదేవ్వరెడ్డి, డైరెక్టరు యీ ముగ్గురుని కలిపి ఒక కమిటీగా చేశారు. వారు యీ విషయాలను కనుక్కునేందుకు టూర్ పోయినారు. ఈ టరమ్స్ ఆఫ్ రిఫరెన్స్ లో యీ కమిటీ "to study the methods of determining the cane price made by the factories to the cane-growers". అనే మాట కూడా ఉంది. ఇప్పుడు మనము యీ మినిమమ్ ప్రైస్ కాని, స్టేట్ ఎడ్వయిజరీ ప్రైస్ కాని మేము పెట్టము అనే దానిలో నష్టం ఉందా? లాభం ఉందా? ఆలోచిస్తే యిది ప్రమెచూర్ అని చెబుతున్నాను. ఎందుచేతనంటే సెంట్రల్ గవర్నమెంటు డిసైడ్ చేసిన తర్వాత అది మన రాష్ట్రానికి లాభమా? నష్టమా అని ఆలోచిస్తే తమకు కూడా తెలిసిన విషయమే, ఈనాడు బెల్లం ధర క్వింటాల్ రూ. 300 లు ఉంది. మనము, చెరకు ధరకు యింకా సమయం ఉంది కాబట్టి, అప్పుడు పరిస్థితులు ఎట్లా ఉంటాయో చూసి, అప్పుడు నిర్ణయం చేసుకోవడానికి అవకాశాలు ఉంటాయి. ఖండసారి వారు అప్పటి పరిస్థితులను బట్టి రూ. 200 యిస్తారు. రూ. 300 లు ఇస్తారు, రూ. 350 లు యిస్తారు, రూ. 400 వరకు యిచ్చిన సమయాలు కూడా ఉన్నాయి. కనుక మనము మొదటే నిర్ణయం చేయడంలో చల్ల బెల్లం కొరకు కాని డైవర్ట్ ఆయి ఫ్యాక్టరీలకు కేస్ దొరికే అవకాశం ఉండదు. రెండవది, యీ సుగర్ కేస్ యేరియా శిగ్గిపోయి క్రపింగ్ ఫ్యాక్టరీలకు లేకపోతే మనము 300, 400 టన్నులు క్రపింగ్ కేపాసిటీ పెట్టిన సుగర్ కేస్ అంత డైవర్ట్ ఆయి ఫ్యాక్టరీలు అన్నీ వృధాగా ఉండి ప్రజలకు కాని, ప్రభుత్వానికి కాని నష్టం. అవుతుంది ఈ మధ్యన ప్రభుత్వం రూ. 4 కోట్లు లిబ్ చేసింది. దీనిలో రూ. 2 కోట్లు 15 లక్షలు నిజాంసుగర్ ఫ్యాక్టరీ 8 యూనిట్స్ కు యిచ్చింది. ఆ డబ్బు ఆ ఫ్యాక్టరీకి యిచ్చి వాకి సరఫరా చేయమని అంటే సరిపోయేది కాని కమిషనరు లెవెల్ లో యీ నిర్ణయం తీసుకొని, ఉదాహరణకు ఒకటి కోట్ చేస్తున్నాను. బోధన్ సుగర్ ఫ్యాక్టరీకి రూ. 4 కోట్లు 48 లక్షలు ఎరియర్స్ ఉంటే వారికి రూ. 82 లక్షలు యిచ్చినారు. అంటే 19 వర్సంటు వారికి అయిపోయింది. అదేవిధంగా జహీరాబాద్ కు రూ. 238 లక్షలు ఎరియర్స్ ఉంటే రూ. 27 లక్షలు యిచ్చినారు. 15 వర్సంటు సుమారు వారికి చెల్లించబడుతోంది మిర్జాపూరుకు రూ. 71 లక్షలు ఉంటే రూ. 22 లక్షలు యిచ్చినారు. 81 వర్సంటు వారికి యిచ్చినట్లు అవుతుంది. హిందూపూర్ కు రూ. 72 లక్షలు

పరియర్స్ ఉంటే రూ. 35 లక్షలు యిచ్చినారు. అంటే సుమారు 49 వర్సంటు అవుతుంది. ఈ తీరుగా యింకా వివరాలు కావాల్సి ఉన్నాయి. మైము అయిపోతోంది. కాబట్టి యీ డిఫరెన్స్ యేట్ చేయకుండా నిజాయితీ ఫ్యాక్టరీకి యిస్తే ఎందుచేతనంటే అన్నీ ఎక్కొంటన్న ఒకటే ఉన్నాయి. డి. కె. యూనిట్స్ లెక్క అంతా ఒకటే. ఒకటి నష్టపడినా రెండు నష్ట పడినా అన్నీ నష్టపడినట్లే. ఆ విధంగా యిచ్చినట్లు ఉంటే బాగుంటుంది.

(శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—ఈ నాడు మహారాష్ట్రలో ఫ్లో ఎడ్వైజురీ ప్రైస్ ఆనేది లేదు. వారు మిమమ్ ప్రైస్ రైతులకు యివ్వడం, ఆ తర్వాత వచ్చిన లాభాలలో వారికి వాటా యివ్వడం జరుగుతోంది. వైగా యీ కమిటీ విషయంలో ముఖ్యంగా యే విధంగా మన రికవరీని యెక్కువ చేసుకోవచ్చును, యేవిధంగా అనుబంధ పరిశ్రమలను స్థాపించుకొని ఆ పరిశ్రమల ద్వారా లాభాలు చక్కర ఫ్యాక్టరీలకు వచ్చేటట్లు చేసే ఆ లాభాలను రైతులకు పంచి వారికి యెక్కువ ధర ముట్టచెప్పేటట్లు చేయడం ప్రభుత్వ ధ్యేయంగా పెట్టుకొని ఆ యేర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు గవర్నమెంటు యిచ్చిన రూ. 4 కోట్లలో యిదివరకు చెల్లించిన ఎక్కొంటు అంతా తీసుకొని రైతులకు డిస్కంట్ ప్రమోషన్ నిష్పత్తిలో సమానంగా పంపిణీ జరిగేటట్లు చూసి అవకతవకలు తీసివేసి, యిదివరకు యెంత ముట్టచెప్పబడింది, ఇప్పుడు యీ రూ. 4 కోట్లు కూడా కలిపితే సుమారు రూ. 12 కోట్లు అవుతుంది. ఈ రూ. 12 కోట్లు పరిధిలో అందరికీ ఒకే ఒక ప్రమాణంలో ముట్టచెప్పాలనే ఉద్దేశ్యంలో ఆ విధంగా నిష్పత్తిలో పంచాలని ప్రభుత్వం సూచించడం జరిగింది. యిది పోతే సుమారు రూ. 12 కోట్లు రైతులకు చెల్లించే బకాయిలు చక్కర ఫ్యాక్టరీలతో ఉన్నాయని మనవిచేశాను. అవి కూడా చెల్లించేటప్పటికి యెవరికి వారికి పంపూర్ణంగా వాచలసిన బకాయిలు ముట్టచెప్పబడకాయని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :—ఇప్పుడు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానికి నేను ధన్యవాదాలు చెబుతున్నాను. కాని యిక ముందు యిది అవి అన్నీ కలిపి సరిగా చేస్తామనేది కాదు. ఇప్పుడు రూ. 4 కోట్లు యిచ్చినవి కూడా ఒక నిష్పత్తిలో అందరికీ యిచ్చేటట్లు యేర్పాటు చేయాలి. ఇంకొకటి వారు ముఖ్యమైన సమస్య చెప్పినారు. అదేమిటంటే కేవలం సుగర్ ధర వల్లనే ఫ్యాక్టరీలు నష్టపోతున్నాయి అనేది నిజం కాదు. మన ఆఫీనర్లు కొందరు ప్రభుత్వాన్ని ఆ విధంగా కనేవెన్స్ చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాని అది వర్సంటు రికవరీ వారేదయితే నష్టపోతున్నాయని చెప్పినారో దానిని సరిదిద్దు కుంటే మనము యెక్కువ ధర యిచ్చినా కూడా యేమీ యిబ్బంది ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—అందుకే కమిటీని యేర్పాటు చేసినామని మనవిచేస్తున్నాను.

re : Powerloom Unit At Jeedimetla

(శ్రీ ఎన్. టి. రామాచంద్రులు :—అధ్యక్షా మర మగ్గాల పరిశ్రమను అభివృద్ధి చేసే ఉద్దేశంతో పాదలాకాదులో వున్న అండ్రెస్ దేజ్ రాష్ట్రీ జువు? పరిశ్రాభివృద్ధి సంస్థ 1976 జూలైలో ఓడిమెట్ల వద్ద మర మగ్గాల యూనిటును నెలకొల్పింది. దీనిలో 45 మర మగ్గాలున్నాయి.

ఈ యూనిటు 1976-83 సంవత్సరాలకు రూ.51.54 లక్షల విలువ చేసే దారాన్ని వినియోగించింది. జీతాలతో కలుపు కుసిడినికి రూ.30 25 లక్షల మేరకు పరిపాలనా సంబంధమైన వ్యయం అయింది. ఈ విధంగా మొత్తం వ్యయం రూ. 81.79 లక్షలకు చేరింది. పైన పేర్కొన్న సంవత్సరాలలో ఈ యూనిటు మొత్తం రూ. 67.16 లక్షల విలువగల వస్త్రాన్ని ఉత్పత్తి చేసింది. ఆ విధంగా ఈ యూనిటుకు రూ. 14.63 లక్షల నష్టం వాటిల్లింది.

ఈ రూ.14.63 లక్షల నష్టానికి తోడు, ప్రావిడెంటు ఫండు విరాళాల క్రింద రూ. 3.02 లక్షల మేరకు మరికొంత మొత్తాన్ని కూడ చెల్లించవలసి వున్నది. యంత్రాల డిప్రియేషను రూ. 2.94 లక్షలు. ఇవన్నీ కలిపి రూ. 31.38 లక్షల వరకు మొత్తం రూ. 20.59 లక్షల నష్టం వచ్చింది.

ఈ యూనిటులో అయ్యే నెలసరి వ్యయం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది.

	సంఖ్య	మొత్తం
i) మేనేజీరియలు సిబ్బంది.	6 మంది	రూ. 9,850/-
ii) పనివారు	99 మంది	రూ. 41,990/-
iii) నిర్వహణ చార్జీలు	—	రూ. 11,840/-
మొత్తం:	105 మంది	రూ. 52,680/-

ఈ నష్టాలు రావడానికి ప్రధాన కారణాలు :

1. రుణాలు, హామీల క్రింద వివిధ బ్యాంకులకు బకాయిలను చెల్లించలేక పోవటంతో, తనకు కావలసిన నిర్వహణ మూల ధనాన్ని సమ కూర్పుకో లేకపోయింది.
2. తలసరి ఖర్చు బాగా పెరిగిపోవడం, ఉత్పత్తితో పొంతన లేకుండా అవసరానికి మించిన సిబ్బందిని నియమించడం వీటి ఫలితంగా ఉత్పత్తి ధర ఎక్కువయిపోయి, మార్కెటులో పోటికి తట్టుకోలేక పోయింది.
3. మేనేజీరియలు సిబ్బంది, యూనిటు సామాన్యార్థాన్ని గరిష్ట ప్రమాణంలో వినియోగించుకో లేక పోయింది.

4. నిల్వలు ఎప్పటికప్పుడు పేరుకు పోతువచ్చాయి. దీని మూలంగా యూనిటు ఉన్న కొద్ది వాటి మూల ధనం స్థంభించి పోయింది.

5. పని వారు సీయమాను సారం పని చేయలేదు. పన్నులపైనే క్రమ శిక్షణా రాహిత్యాన్ని చూపించారు.

సంస్థ డైరెక్టర్ల మండలి 1983 జూలై 13, 19, 20, 21 తేదీలలో సమావేశమయింది. ఆ సమావేశాలలో, యూనిటు అసంఖ్య పికరమైన నిర్ణయాలు, దానిపై నిఃతరంగా వచ్చి నష్టాలను పరిశీలించి స్వయం నిర్ణయ శక్తిని కోల్పోయిన ఈ యూనిటును మూసివేయాలని నిర్ణయించారు.

పైన వివరించిన కారణాల దృష్ట్యా, ఈ యూనిటును సడవడం అండ్రప్రదేక్ రాష్ట్ర జప్తు పరిశ్రమాభివృద్ధి సంస్థకు అసాధ్యంగా తయారయింది.

శ్రీ కె. పి. రెడ్డయ్య :— గత ప్రభుత్వము కొన్ని ముఖ్యమైన పరిశ్రమలను 11-10 a.m. పబ్లిక్ సెక్టార్ రంగములో పెట్టాలని సెంట్రల్ గవ్నమెంటు గాని, స్టేట్ గవ్నమెంటు గాని ఆయొక్క పాలసీ మీద పవర్ యూనిట్స్ వయరా వాటిని పెట్టడం జరిగింది. ఎ. పి. టెక్స్టయిల్ ఇన్స్టా మాను ఏ.ఎ.సి. లో వచ్చింది. మేము దీన్ని తుణ్ణంగా చదవాము. ఇది నష్టాలలో నడవడం యధార్థమే. అయినప్పటికీ అక్కడ విషినరీ గాని, ఫ్యాక్టరీ గాని, చక్కగా కట్టి నిర్మించి, దాన్ని మ్యానేజిమెంట్ వారు ఫుల్ యుటిలైజేషన్ చేయలేకపోయిందని ముఖ్యమంత్రిగారు కూడా ఒప్పుకున్నారు. అది యధార్థమే. మ్యానేజిమెంట్ అంటే అక్కడ మ్యానేజర్ ఎవరో వుంటారు. ఆయన దాన్ని సక్రమంగా నడవలేదనే చిన్న విషయం మీద కంప్లీటుగా యూనిట్ ను తీసివేయుటకు పాలసీ డి.ఎస్.ని మార్చడం సమంజసంగా లేదు. దయచేసి ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ యూనిట్ ను ఫుల్ యుటిలైజేషన్ కాకపోవడానికి ఏ అధికారి వల్ల లోపము జరిగింది? ఇదే పారెంట్ యూనిట్స్ దేవండి, బొంబాయిలో నడుస్తున్నవి లాభాలతో నడుస్తున్నవి. అక్కడ ఏ విధంగా లాభాలు వస్తున్నాయో, ఇక్కడ ఏ కారణం వల్ల లాభాలు రావడం లేదో పూర్తిగా ప్రభుత్వము గమనించి, దాన్ని సరిచేయటానికి ప్రభుత్వము ఎందుకు పూనుకోదు? లాస్ అన్నారు. జీతాలు గాని, డెప్రిసియేషన్ గాని అన్నారు. ఇది 1976 లో కట్టారని అన్నారు. ఇప్పుడు అప్రెసియేషన్ లెక్క చూస్తే నాలుగు రెట్లు పెరిగింది. అప్పుడు రెండు కోట్లు అనుకుంటే ఇప్పుడు దాని వాల్యూ 10 కోట్లు పెరిగింది. ఇది ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలుసు. అధికారులు తప్పుడు లెక్కలు చూపిస్తారు.

(బెల్)

రూ. 10 కోట్లు డెప్రిసియేషన్ వుంది. ఎ. పి. స్టీల్ యూనిట్ ఇవన్నీ కూడా కోల్డ్ అవుతున్నాయి. అనలు పాలసీని, ప్రభుత్వము పునరాలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. కొంతమంది అనవసరంగా అన్వాయమై పోతారు. ఈ విషయంలో ఎవరినైవా ప్రైవేయినింగ్ కు పంపి, ఫుల్ యుటిలైజేషన్ చేయటా

Government Motion
re : Election of a Member from the
Assembly to the Committee on
Public Accounts.

నికి, దానిని మెరుగుపరచడానికి మార్గాలు కనిపెట్టాలని, పిజ్జి ప్రి చేస్తున్నాను, ఇది మంచి యూనిట్. క్లోజ్ చేయవద్దు. చాలా పెరిగింది. అధికారులు దీన్ని ఆక్షన్ చేయడం మరల కొనడం, ఇది ఒక పెద్ద సర్కిల్ అయింది. ఎ.పి. స్టీల్స్ కూడా అదే విధంగా అయిపోయింది. ముఖ్యమంత్రిగారు లోతుగా ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు :—ఈనాడు అక్కడ సిబ్బంది ఎక్కువగా వుంది. సిబ్బందికి తగినట్లుగా ఉత్పత్తి కూడా రావడం లేదు. అక్కడ క్రమశిక్షణా రాహిత్య విధానాన్ని కార్మికులు అవలంబిస్తున్నారు. పాత బాకీలే, యిచ్చినటువంటి ఆర్థిక సంస్థలకు చెల్లించలేని స్థితిలో ఆ వ్యవస్థ వుండడంవల్ల, కొత్త రుణాలు తీసుకొనే అవకాశము లేకుండా పోయింది. ప్రభుత్వ విధానము, ఎప్పటికప్పుడు పరిశ్రమలను ప్రమోట్ చేయటంతప్ప, పరిశ్రమలను తన స్వంతంగా నడిపే వ్యాపార సంస్థలు మాత్రం కాదు. సాధ్యమైనంతవరకు, కాస్మిక సోదరులకు చేయూతనివ్వడానికి ఇంతవరకు ప్రయత్నించి విఫలం అయింది ప్రభుత్వము. ఇప్పటికే బోలెడన్ని నష్టాలు, కోటి నష్టాలున్నాయని మనవి చేశాను. ఈ పరిస్థితిలో ఇంతకు మించి వేరే నిర్ణయం తీసుకోడానికి వీలులేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె.పి. రెడ్డయ్య :—కార్మికులను, నారికి ఎటువంటి సమస్యలు లేకుండా వేరే చోట అబ్సార్ప్ చేయండి. ఆ యూనిట్ ను అక్షన్ చేస్తారో మరి ఏమి చేస్తారో తెలవండి. ఆఫీర్ల మీద ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు? తీసుకోకపోతే ఎందుకు తీసుకోలేదు? ఎ.పి.ఎస్.ఆర్.టి.సి. కి లాస్ వస్తే, మనము పెట్టుబడి పెట్టి బాగు చేశామా లేదా? దీన్ని కూడా అదే విధంగా చేయండి. రూ. 85 కోట్లను 10 కోట్లకు 9 నెలల్లో తెచ్చారు. పాలసీని అండర్ స్టాండ్ చేసుకోవలెనని చెప్పండి.

GOVERNMENT MOTION

re : Election of a Member from the Assembly to be on the
Committee on Public Accounts.

సభానాయకుడు శ్రీ ఎన్.టి. రామారావు—

ఈ క్రింది ప్రతిపాదనను ప్రతిపాదిస్తున్నాను :

“ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి సభ్యునిగా నుండుటకు తొలుత ఎన్నికయిన శ్రీ సి.పాచ్.వి. రామజోగయ్యను ప్లేట్ మంత్రిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు నియమించిన మీదట ఆయన సభ్యత్వము రద్దయినందున ఏర్పడిన ఖాళీని భ.రీ. చేయుటకై, 1983-84 ఆర్థిక సంవత్సరమునకు ప్రభుత్వ లెక్కల సమితిలో మంత్రిగా నుండుటకై తమ నుండి ఒక సభ్యుని, ఆంధ్రప్రదేశ్ విధాన సభా

కార్య విధాన కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 250 మరియు 196 (8) నియమముల ననుసరించి, వలసిన రీతిగా ఎన్నుకొనుటకై ఈ సభాసభ్యులు ఉపక్రమించుచున్నారు.”

Mr. Deputy Speaker:—Motion moved.

The question is :

“ప్రభుత్వ లెక్కల సమితి సభ్యుగా నుండుటకు తొలుత ఎన్నికయిన శ్రీ సి.పాచ్.వి. రామకృష్ణయ్యను స్టేట్ మంత్రిగా ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరు నియమించిన మీదట ఆయన సభ్యత్వము రద్దయినందున ఏర్పడిన ఖాళీని భర్తీ చేయుటకై, 1983-84 ఆర్థిక సంవత్సరమునకు ప్రభుత్వ లెక్కల సమితిలో సభ్యునిగా నుండుటకై తమ నుండి ఒక సభ్యుని, ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానసభా కార్య విధాన కార్యక్రమ నిర్వహణ నియమావళిలోని 250 మరియు 196(8) నియమముల ననుసరించి వలసిన రీతిగా ఎన్నుకొనుటకై ఈ సభా సభ్యులు ఉపక్రమించుచున్నారు.”

(Pause)

The motion was adopted.

Mr. Deputy Speaker:—In accordance with the regulations made by me for the conduct of election according to the Principle of Proportional representation by means of single transferable vote, I fix the following programme of dates for election to fill the vacancy of Sri Ch. V. Rama Jogajiah on the Committee on Public Accounts for the year 1983-84 :—

i) The last date for making nominations	1-30 P.M. on 2-9-1983
ii) The date for scrutiny of nominations	11.00 a.m. on 3-9-1983
iii) The last date for withdrawal of candidature	1.30 p.m. on 5-9-1983
iv) The date on which a poll shall, if necessary, be taken.	10.00 a.m. to 1.00 p.m. on 15-9-1983.

ANNOUNCEMENT

re: Renaming of Sanjay Vichar Manch Legislature Party.

Mr. Deputy Speaker :—I am to announce to the House that the Sanjay Vichar Manch Legislature Party has been renamed as “Rastriya Sanjay Manch” as intimated by Sri P. Gangaiah, Leader, Sanjay Vichar Manch.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1983-84 :

Demands for Grants.

Community Development,
Housing,
Urban Development.

The Minister for Panchayati Raj (Sri K. Ramachandra Rao):—
Sir, I beg to move :

“The Government be granted a sum not exceeding Rs.94,48,44,000 under Demand No. XL—Community Development.”

The Minister for Law and Municipalities (Sri Y. Ramakrishnudu) :— Sir, I beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 14,64,38,000 under Demand No. XXII—Housing.”

Sir, I also beg to move :

“That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 54,07,82,800 under Demand No. XXIII—Urban Development.”

Mr. Deputy Speaker:—Motions moved.

I Now request the Members to move their cut motions.

Sri N. Raghava Reddy:—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 14,64,38,000 for Housing
by Rs. 100/-

అపినీతి వలన ఎ.పి.పాచ్ .బి.చే నిర్మాణం చేయబడిన ఇళ్లు తగిన స్టాండర్డు పాటించనందుకు నిరసనగా.

Sri S. Santhosh Reddy:— Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 14,64,38,000 for Housing
by Rs. 100/-

తెలుగుదేశం ఎన్నికల ప్రచారంలో ప్రభుత్వోద్యోగులకు పదవి విరమణ జరిగేనాటికి వృత్తి ఒక్కరికి స్వంత ఇళ్లు ఏర్పాటు చేస్తామని ఎన్నికల ప్రచారంలో లిఖించబడివున్నా 30 వేల మందిని బలవంతంగా పదవి విరమణ చేయించి 8 మాసాలు చాలేనా వారికి గృహ వసతి విషయం తలపెట్టనందుకు నిరసనగా.

Demands for Grants.

Sri M. Venkaiah Naidu :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 54,07,82,800 for Urban Development by Rs. 100/-

ప్రైవేటు కార్పొరేషన్ల కార్యకలాపాలకు చెల్లించే నిధులను తగ్గించుటకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 54,07,82,800 for Urban Development by Rs. 100/-

రాష్ట్రంలో కార్పొరేషన్లు, స్థానిక మున్సిపాలిటీలకు నిధులు విడుదల చేయనందుకు నిరసనగా—

Sri S. Santhosh Reddy :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 54,07,82,800 for Urban Development by Rs. 100/-

ప్రైవేటు కార్పొరేషన్లు, విశాఖపట్నం, నగరాల అభివృద్ధి నిధులను తగ్గించుటకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 54,07,82,800 for Urban Development by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం, విశాఖపట్నం నగరాల అభివృద్ధి నిధులను తగ్గించుటకు నిరసనగా—

Sri N. Indrasena Reddy :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 54,07,82,800 for Urban Development by Rs. 100/-

ప్రైవేటు కార్పొరేషన్ల కార్యకలాపాలకు చెల్లించే నిధులను తగ్గించుటకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 54,07,82,800 for Urban Development by Rs. 100/-

ప్రైవేటు కార్పొరేషన్ల కార్యకలాపాలకు చెల్లించే నిధులను తగ్గించుటకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 54,07,82,800 for Urban Development by Rs. 100/-

విశాఖపట్నం, విశాఖపట్నం నగరాల అభివృద్ధి నిధులను తగ్గించుటకు నిరసనగా—

Sri N. Raghava Reddy :—Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

గ్రామ పంచాయితీలకు సంవత్సరానికి కనీసం రు. 50,000/- గ్రాంట్లైనా ఇచ్చి గ్రామ పారిశుధ్యము, మంచినీరు, చిన్న నీటివనరులు, రహదారులు స్వాధీన పచి, తగిన అధికారుల ఇవ్వనందుకు నిరసనగా—

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

పంచాయితీ సమితులకు తగిన నిధులు, అధికారాలు ఇవ్వనందుకు నిరసనగా—

Sri M. Venkaiah Niadu :—Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

మంచి నీటికి తగినన్ని నిధులు కేటాయించనందుకు నిరసనగా.

Sri Santhosh Reddy:— Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

యీ సంవత్సరం వేసవిలో తెలంగాణా ప్రాంతం లోను, రాయలసీమ ప్రాంతంలోను, జంటనగరాలలోను మంచినీటి కొరత నివారణకు తగిన యత్నం చేయనందుకు గాను—

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

శ్రీకాకుళం జిల్లాలో సోంపేట తాలూకా లోని వంకులూరు గ్రామంలో రక్షిత మంచినీటి పథకానికి తగిన నిధులు కేటాయించనందుకు గాను—

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

శ్రీకాకుళం జిల్లా సోంపేట తాలూకా పలానా గ్రామ రక్షిత నీటి పరఫరా పథకాన్ని ప్రారంభించనందుకు గాను—

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

శ్రీకాకుళం జిల్లా సోంపేట తాలూకా విడిమిని గ్రామ రక్షిత మంచినీటి పథకానికి తగిన నిధులు కేటాయించ నందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

శ్రీకాకుళం జిల్లా సోంపేట తాలూకా సోంపేటలో రక్షిత మంచినీటి పరఫరా పథకాన్ని చేపట్టనందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

శ్రీ కాకుళం జిల్లా సోంపేట తాలూకా బాపలదావల్లి గ్రామ రక్షిత మంచినీటి సరఫరా పథకానికి తగిన నిధులు కేటాయించవలెను—

Sri K.P. Reddaiah:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

1977 ఉప్పెనకు కొట్టుకొని పోయిన దివి, బందరు తాలూకాలు గ్రామాలకు ఉపాయ సహాయ నిధి క్రింద వేసిన రోడ్లు చెడిపోయినాయి. వాటిని బాగు చేయుటకు యంతవరకు చర్యలు తీసుకొనక పోయినందులకు.

Sri M. Narayana Rao:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

శ్రీ కాకుళం జిల్లా సోంపేట తాలూకాలో మందసా, జైరిపారంగపురం, నీలావతి గ్రామాలలో రక్షిత మంచినీటి పథకాలు ఎప్పుడో ప్రారంభించినా యంతవరకు పూర్తి చేయనందుకు గాను—

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

శ్రీ కాకుళం జిల్లా మందసపుద్దాన ప్రాంతం లోను, గిరిజన ప్రాంతాల లోను బోర్ వెల్స్ కాంక్షన్ చేసినప్పటికీ రిగ్లు సంపించి బోర్ వెల్స్ త్రవ్వకుండా మంచినీటి సమస్యను జటిలం చేసినందుకు గాను—

Sri N. Indrasena Reddy:—Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 94,84,44,000 for Community Development by Rs. 100/-

హయత్ నగర్ తాలూకా లోని గొట్టపు బావుల రిపేరింగు సక్రమంగా లేనందుకు నిరసనగా—

Mr. Deputy Speaker:—Cut motions moved:

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర (హయత్ నగర్):—అధ్యక్షా, ఈరోజు మన పంచాయితీరాట్ మినిష్టరుగారు, మునిసిపాలిటీలో మినిష్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ డిమాండుపైన చర్చ చేయటానికి నేను ఇనిషియేట్ చేయడం జరిగింది. హౌసింగ్, అర్బన్ డెవలప్ మెంట్ కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ ఈ మూడు విషయాలు చాలా ప్రాధాన్యత కలిగినటువంటివి. సమాజములో పున్న ప్రతి చిన్న, పెద్ద, ఆడ, మగ భేదము లేకుండా అందరికీ సంబంధించినటువంటి ఈ మూడు డిమాండ్లు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పున్న సామాన్య ప్రజానీకానికి అందరికీ సమానంగా మేలు

11-20 a.m. చేకూరే విధంగా వుండవలసిన అవసరము ఎంతయినా వుంది. మొదలు పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ విషయం తీసుకుంటే మన రాష్ట్రంలో ఏ విధంగా ఉంది, పంచాయతీ వ్యవస్థలను ప్రభుత్వం ఏ విధంగా దోహదం చేస్తున్నది అనేటటువంటిది జాలోచించవలసిన అంశం. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో దాదాపు 80 శాతం గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వల్లె సీమలు కలిగిన ప్రాంతం అయి అక్కడ ఎంతో ప్రకృతి సంపద ఉంది. దానిని కాపాడవలసిన అవసరం యీ పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థకు ఉంది. ఈ వల్లె సీమలను విస్తరించి మనము పాశ్చాత్య విధానాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని భౌతిక సుఖాలను పొందాలని చూస్తున్నాము. అందువల్ల ప్రభుత్వం తలపెట్టిన స్కీములు గ్రామీణ సౌభాగ్యానికి ఉపయోగించడం లేదు. దానివల్ల గ్రామాలలో ఉండే ప్రజలు పట్టణాలకు వలస వచ్చే పరిస్థితి కనపడుతున్నది. ఈ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థను 1959 సంవత్సరంలో ప్రారంభించి దానిద్వారా ప్రభుత్వ అధికారాలను నిర్వాహాత్మకమైన పద్ధతిలో వికేంద్రీకరణ జరుపుకుందుకు ఆ వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. దాని కొరకు యీ మధ్యనే ఎన్నికలు అయిన తరువాత కూడ ప్రజాప్రతినిధులు ప్రజాపరిపాలనా భార్యత స్వీకరించి గ్రామీణ వ్యవస్థను తగు రీతిలో ఉపయోగించుకోవడం లేదనిపిస్తున్నది. ఎందుకంటే పంచాయతీ సమితిలలో జిల్లా పరిషత్తులలో ఎక్కడ చూసినా రాజకీయ కక్షలు అధికార వ్యామోహము యిలాంటివి మన రాష్ట్రంలో కనపడుతున్నది. అందువల్ల గ్రామీణ ప్రజలలో నిరుత్సాహము, నిశ్చేతం మిగిలిపోతున్నది. ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టిన చర్యలన్నీ కార్యక్రమాలు ద్వారా నూతన వాటిని రూపుమాపడక పోతున్నారు. మనము తీసుకున్న ఎ.ఆర్.డి.పి., ఎస్.ఆర్.ఇ.పి. జాతీయ కార్యక్రమాల ద్వారా హౌసింగ్, గిరిజన కార్యక్రమాలకు ప్రత్యేక రూపు దిద్ది ప్రత్యేక కర్పణ తీసుకోవాలని అనుకున్నా వాటికొరకు ఎక్కువ బడ్జటుకేటా యింపుజరగ లేదు. ప్రభుత్వం యీ గ్రామీణ వ్యవస్థను బాగుపరచడానికి రూరల్ డెవలప్ మెంటుకు యిచ్చిన డబ్బు సరిపోదని నేను ప్రత్యేకంగా మనవి చేయదలచుకున్నాను. ఈ పంచాయతీరాజ్, కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటుపద్ధతులు 94.41 కోట్ల రూపాయలు, హౌసింగు కోసము 14.84 కోట్ల రూపాయలు, అర్బన్ డెవలప్ మెంటుకు 54.7 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించేమన్నారు. కాని తెలుగుదేశం పార్టీ స్థాపించిన తరువాత యీ పంచాయతీలలో ఉన్న రూర్ వ్యవస్థను పూర్తిగా రూపుమాపుతామని పనర్స్ డీసెంట్రలైజేషన్ చేసి పంచాయతీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు ఎక్కువ పనర్సు యిచ్చేటట్లు చూస్తామని ఎన్నికల మానిఫెస్టోలో చెప్పారు. కాని ఇప్పుడు ఆ మార్పు విషయం జాలోచించకుండా ఉన్న పరిస్థితి కనపడుతున్నది. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వస్తే యీ డెమొక్రసీనీ పంచాయతీ వ్యవస్థలో బలంగా, పటిష్టంగా గ్రాస్ రూట్సుకుపోయి బాగుచేస్తామని ప్రకటించడం జరిగింది. కాని 8 మాసాలు ప్రభుత్వం నిర్వహిస్తున్నా యీ తెలుగుదేశం పార్టీ ఏ విధమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి కంకణం కట్టుకున్నదో తెలియడంలేదు. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎన్నికల ప్రచారకలో ప్రజల బాగుకోసం తాము

Demands for Grant.

వచ్చామని చెప్పకొని నినాదం చేసి ఆ నినాదాన్ని నినాదంగానే మిగిల్చివేసింది ఈ ఎన్నెకల ప్రణాళిక మాటలుగానే మిగిలిపోయి ఇంప్లిమెంటేషన్ లో మాటలకు చేతలు పొంతనలేకుండా తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. కొన్ని వవర్సు పంచాయతీరాజ్ ఇనిస్టిట్యూషన్ కు యిస్తామన్నారు కాని ఎక్కడ యిచ్చారు? ఉపన్యాసాలు అయితే చేస్తున్నారు కాని పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ యిదివరకులాగే నడుస్తున్నది. తరువాత రూరల్ వాటర్ సప్లయ కొరకు 411.95 లక్షలు రూపాయలు యిచ్చారు. కాని రామారావుగారు గ్రామాం గురించి చెబుతున్నారు. 8 కోట్ల రాష్ట్ర జనాభాలో 4 కోట్ల జనాభా వల్ల సీమలలో ఉండే వాతే. మంచినీటి వసతి కేవలం 167.40 లక్షల జనాభాకు మాత్రమే కలుగజేసాము. ఇంకా 2 1/2 కోట్ల మందికి వల్ల సీమలలో డ్రింకింగు వాటర్ యివ్వాలి. ఈ నాడు 2 2/1 కోట్ల జనాభాకు డ్రింకింగు వాటర్ యివ్వడానికి 460 కోట్ల రూపాయలు కావాలి కాని యీ వాటర్ సప్లయ కొరకు 47.52 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే బడ్జటులో ప్రాపోజ్ చేసారు. ఈ డబ్బుతో బోర్లు వెల్స్ తవ్వకున్నప్పుడు ఎన్నో లక్షల రూపాయలు బోర్ వెల్స్ కొరకు ఖర్చు పెడుతున్నప్పుడు అని పాడయిపోతే రిచైర్స్ జరగడంలేదు. స్పేర్ పార్ట్లు లేక ఆ బోర్ వెల్స్ ప్రజలకు ఉపయోగం లేకుండా పోతున్నది. ఇక రూరల్ ప్రాంతాలలో రోడ్లు పరిస్థితి చూస్తే చాలా అభ్యాసంగా ఉంది. ఈ పరిస్థితిని పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారు కూడా వెళ్లి చూసి ఉండవచ్చును. గ్రామాలకు వెళ్ళడానికి అప్రోచ్ రోడ్స్ లేని పరిస్థితి కూడా ఉన్నది. కొన్ని వేల గ్రామాలు ఆ విధంగా రోడ్లు లేక ఉన్నాయి. వేసిన రోడ్లకు కూడా 1218 కి.మీ. బ్లాకు టాప్ వేసారు కాని యింకా 58,393 కి.మీ కు టాంబర్ వేయాలి. వాటికి బ్లాక్ టాప్ ఎప్పుడు వేస్తారో ఏ మాత్రం ఆలోచనలేదు. 1982-88 సంవత్సరంలో యీ రోడ్లకు గాను 11,80 కోట్ల రూపాయలు మంజూరు చేస్తే అందులో కేవలం 50 శాతం డబ్బు మాత్రమే యివ్వడం జరిగింది. మిగిలిన 50 శాతం డబ్బు ఎందుకు యివ్వలేదో ఆ 50 శాతం డబ్బుతో ఏమి పనులు జరుగు తాయని ప్రభుత్వం భావించిందో అంతుపట్టడంలేదు.

ఈ కొత్త రోడ్ల నిర్మాణం ఎక్కడ చూసినప్పటికీ కేవలం 81 కి. మీ. మాత్రమే. మట్టి పోయడం 871 కి. మీ. మెలిటంగ్ 808 కి. మీ. ఇది చాలా హాస్యాస్పదంగా ఉంది. డాంబరు కేవలం 2 కి. మీ. పోతారు. ఈ రకంగా డెవలప్ మెంట్ చేసుకుంటూ పోతే ఎంత కాలానికి చేయగలరు? ఈ రకంగా లెక్క వేసుకుంటే, ఇప్పుడు కాదు, మనం కాదు, మన పిల్లల హయాంలో కాదు, కనీసం 100 సంవత్సరాలు అయినా గ్రామీణాభివృద్ధి జరగదు. రోడ్లు వేయడం కాదు. ఇక మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి; పంచాయతీ సమితులలో మైనర్ ఇరిగేషన్ సోర్సెస్ కు ట్యాంకుల నిర్మాణం చేయాలి. గ్రామాలలో ట్యాంకుల ద్వారా నీరు సరఫరా కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది కనుక, ఈ ట్యాంకుల నిర్మాణం ఎక్కువగా జరగాలి. ఇంకా 84,292 ట్యాంకుల నిర్మాణం కావాలి. కాని మన ప్రభుత్వం దాని గురించి ఆలోచించలేదు. కనుక 84,292 ట్యాంకుల

11-30a.m.

Demands for Grants.

నిర్మాణాన్ని వెంటనే చేపట్టాలి. ఇది జరిగితే 4.7 ఎకరాల భూమి సాగుబడి అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది. దానిని మరచిపోయి, తెలుగు గంగ పేరుతో 2 లక్షల భూమి మాత్రమే సాగుబడి అయ్యే దానికి, 10,15 సంవత్సరాల కాలానికి పూర్తి అవుతుందో. అవిలు అవుతుందో లేదో చెప్పలేని దాని గురించి రు. 80 కోట్లు మంజూరు చేశారు. ఒక వేళ ఈ తెలుగు గంగ పథకం పూర్తి అయినా, సాగుబడికి వచ్చే భూమి స్వల్పము. 84.292 ట్యాంకుల నిర్మాణం కనుక జరిగితే 4.7 ఎకరాల భూమి సాగులోకి వస్తుంది. దీనికి అయ్యే ఖర్చు కేవలం రు. 47 కోట్లు మాత్రమే. దానిని విస్మరించి, చిన్న వాటిని పూర్తి చేయకుండా పెద్ద వాటిని, లాంగ్ టర్మ్ లో ఉన్న వాటిని గురించి ఆలోచిస్తే ఉపయోగం ఉండదు. త్వరగా ఫలితం కనిపించే చిన్న వాటిని అమలు చేయాలి. ఈ రకంగా చేసినట్లయితే ఒకటి రెండు సంవత్సరాలలో మాత్రమే ఈ ప్రగతి సాధించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక ఈ విషయం ఆలోచించాలి. ఇక పంచాయతీరాజ్ గురించి ఎవరికి తెలియనిది కాదు. ఇది చావు బ్రతుకులలో ఉంది. ఇది ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా, ప్రజలకు సహకరించకుండా ఉండనేది ఆలోచించాలి. జిల్లా పరిషత్తులలో ఉండే డిస్ట్రిక్ట్ డెవలప్ మెంట్ ఆఫీసరుకు ఏ మాత్రం పవర్ లేదు. కేవలం కలెక్టరుకు పి. ఎ. మాదిరిగానే ఉన్నాడు. అటువంటి వారి వలన ఉపయోగం ఏమిటి? పవర్ లేకుండా, అతడికి ఆలోచించే అవకాశం లేకుండా డెవలప్ మెంట్ వర్క్ లో అతడి అభిప్రాయాలకు అనుగుణంగా పనులు చేసే నీలు లేకుండా ఉన్న పరిస్థితి ఉంది. ప్రభుత్వం ఏదో డీసెంట్రలైజ్ చేస్తామని అంటున్నారు. క్రింది స్థాయి వరకు పవర్ ఇస్తామన్నారు. ఎక్కడ ఇచ్చారు? బి. డి. వో. లకు పవర్ లేవు. ఇ. ఇ. లకు పవర్ లేవు. కనీసం గ్రామాలలో ఉన్న బోర్ వెల్స్ పాడైతే; 10, 20 రూపాయలను కూడా ఖర్చు చేసి, వాటిని మరమత్తు చేయించే అవకాశం లేదు. ఈ రకంగా ఉంటే పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ జిల్లా పరిషత్, సమితులలో కానీ రూరల్ పరియాలలో కానీ ఏ రకంగా అభివృద్ధి కలుగుతుంది? ఎన్నికల ద్వారా చైర్మన్లను ఎన్నుకుంటున్నాను. వారికి ఏ విధమైన అధికారాలు లేవు. డెవలప్ మెంట్ లో ఆక్టివిటీస్ కుంటువడాయి. పనులు ఏ మాత్రం ముందుకు సాగడం లేదు. చైర్మన్ కేవలం ప్రజల తరపున ఎన్నికయిన మరబొమ్మగా మాత్రమే మిగిలిపోతున్నాడు. సమితి ప్రెసిడెంట్ ఏ పని చేయలేని దుస్థితి ఉంది. బడ్జెటులో ఏదో చేస్తామని అన్నారు. శీఘ్రతర అభివృద్ధి కోసం ఆలోచిస్తున్నామంటున్నారు. బి. డి. వో. తిరగడానికి చాహనాలు ఏర్పాటు చేయలేని దుస్థితిలో మన ప్రభుత్వం ఉంది. ఉన్నా, సమితి పెరిగిందంటు. బి. డి. వో. ఇద్దరు కలసి ఉపయోగించాలి. ఇది ఎట్లా సాధ్యం? మన ప్రభుత్వం గ్రామాలలో ప్రవేశ పెట్టిన స్కీములను అమలు జరిపించేట్లుగా చూడాలి. ఎన్. ఆర్. ఇ. డి. ఐ. ఆర్. డి. పి. కానీ ఈ రెండు స్కీములు రూరల్ డెవలప్ మెంట్ కోసం చెందినవి. వాటిని సరిగ్గా ఇంప్లి మెంట్ చేస్తున్నట్లుగా వాటి వలన ప్రజలు లాభపడుతున్నట్లుగా లేదు. వాటిని గురించి వెంటనే ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. గ్రామీణాభివృద్ధి ర్యక్రమాల అమలు విషయంలో తగు శ్రద్ధ

వహించాలని కోరుకున్నాను. హరిజనులు, గిరిజనులు ఉపాధి వసకాల కోసం సమితి ఆఫీసుల చుట్టూ జిల్లా పరిషత్ ల చుట్టూ తిరిగి. వేసారి, బ్రతకలేని పరిస్థితి ఉంది. రానితో పట్టణాలకు వసతి పోవడం జరుగుతోంది. ఈ వ్యవస్థను మార్చవలసి అవసరం ఎంతైనా ఉంది. ఆరిక వనరులు వీటికి ఎంతైనా అవసరం. ఇవీ లేకుండా పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో అభివృద్ధి సాధ్యం కాదు. దీనిని గురించి కూడా ఆలోచించాలి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—గ్రామాల నుంచి పట్టణాలకు వస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—గ్రామాలు ఉంటేనే పట్టణాలు ఉంటాయి. ఆపి లేకపోతే ఎట్లా? గాంధీ గారు రామరాజ్యం కావాలంటే గామ రాజ్యం కావాలి అన్నారు. మరి మీరు గ్రామాలను వదలి పట్టణాలకు రమ్మంటే ఏమిటి?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—నా ఉద్దేశం అది కాదు. గామాలు, పట్టణాలు రెండూ చర్చిస్తున్నాము. కనుక గ్రామాలను గురించి మాట్లాడి, పట్టణాలకు రమ్మంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :—గ్రామాలలో రూరల్ డిస్పెన్సరీలు, సబ్సిడైజ్డ్ మరియు నాన్ సబ్సిడైజ్డ్ గా ఉన్నాయి. కానీ ఇవి ఏ మాత్రం పని చేయడం లేదు. వీటిలో మందులు ఉండవు. డాక్టర్లు ఉండరు. వరైన వదు పాయాలు లేవు. రోగాలు వచ్చిన వారికి కనీసం ట్రాజెట్ అయినా దొరికే పరిస్థితి ఇక్కడ లేదు.

ప్రైనాన్స్ కమిషన్ వేయవలసిన అవసరం వుంది సంసింహం కమిటీ 11-40-a.m. నివేదికను ఆధారముగా పెట్టుకొని డెవలప్ మెంట్ వర్క్స్ చేతిలో పెట్టుకొన వలసిన అవసరం వుంది. గ్రామాలలో అనాదిగా వున్న చేతి పృత్తులను ఎక్కడి కక్కడే పోతనహించవలసిన అవసరం వుంది. కమ్మరి, కుమ్మరి మొదలైనవి. మన జాతికి గర్వకారణమైన చేనేత వృత్తిని నెగ్లెక్ట్ చేయడం జరుగుతోంది. చేనేత కార్మికులు దుర్భర జీవనాన్ని కొనసాగిస్తున్నారు. చేనేత పనివారికి ఒక పూట తిండి లేని పరిస్థితి వుంది. ఆ వృత్తికి తగిన రక్షణ కల్పించవలసిన అవసరం వుంది. ఈ బడ్జెటులో చేనేత వృత్తులకు తగిన కేటాయింపు కన్పించడంలేదు. ఏవిధమైన పోతనాహము దీనిలో చూపలేదు. లేకపోతే గ్రామాలనుంచి పట్టణాలకు తరలించచ్చే ప్రమాదము వుంది. గ్రామాలలో ఎక్కువ సంఖ్యలో వున్న రైతాంగానికి కావలసిన ఎరువులు కావి, విత్తనాలు కాని సరియైన ధరలకు యిచ్చే పరిస్థితి కన్పించడం లేదు. వ్యవసాయోత్పత్తులకు మార్కెటు అవకాశాల గురించి సరియైన ఆలోచనతో వున్నట్లు కన్పించడం లేదు, ఇక హాసింగ్. ఇల్లు అందరికీ అవసరమే. ఇళ్ల నిర్మాణానికి ఎన్నో ఏజన్సీలు పెట్టి ప్రజలను ఏవిధంగా ప్రారానా పెడుతూ పోతున్నదీ తెలియనిది కాదు. ఆర్బిన్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ, హాసింగ్ బోర్డు, పోలీసు హాసింగ్ ప్రోగ్రామ్, పీకర్ సెక్షన్స్ హాసింగ్ స్కీము అంటూ చెప్పారు. ఇవన్నీ కేవలము కుంభ కోణముగా తయారైనది. వీటివారూ సదుపాయాలు కలుగుతున్నట్లు కన్పించడం

లేదు. ఈ ఏజెన్సీల ద్వారా కడుతున్న ఇళ్ల విషయంలో ఏవిధమైన అవకాశాలు ప్రజలకు యిస్తున్నారో అర్థము కాకుండా వుంది. నగరములో అనేక ఇళ్ళు కడుతున్నారు. ఇళ్ళు కట్టినప్పటికీ అక్కడకు పోలేని పరిస్థితిని చూస్తూనే వున్నాము. దానికి హౌసింగ్ బోర్డును మచ్చుతునకగా తీసుకొనవచ్చు. ఈ హౌసింగ్ బోర్డు కరప్షన్ కి, ఇన్ ఎఫిషియెన్సీకి నిలయమై వుంది. 1956 నుంచి 1983 వరకు గత 27 సంవత్సరాలలో హౌసింగ్ బోర్డు కట్టిన యిళ్ళు 22,649 మాత్రమే. సంవత్సరానికి వెయ్యి యిళ్ళు కూడ కట్టే పరిస్థితి లేకుండా పోయింది. కరప్షన్, ఇన్ ఎఫిషియెన్సీతో వున్న బోర్డుతో ముందుకు ఏవిధంగా పోతాము? పీకర్ సెక్షన్స్ వారికి 1983-84 లో 1405 యిళ్ళు నిర్మాణం చేస్తామని డిమాండులో చెప్పారు. ఇవి ఎప్పుడు పూరి అవుతాయో నాకు అర్థము కాకుండా వుంది. ఈ 1405 యిళ్ళ నిర్మాణముతో పీకర్ సెక్షన్స్ యిళ్ల సమస్య తీరుతుందా? సంవత్సరాల కాలములో యిల్లు లేనివారికి యింటి వసతి ఎలా కలుగజేస్తారో అర్థము కావడంలేదు. బాగ్ లింగంపల్లిలో ఎవరికైనా సొంతానికి యిల్లు అలాట్ చేస్తున్నారు. బయట వున్నవానికి అలాట్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ జరిగిన మోసము అందరకు తెలుసు. దొరకవలసినవారికి దొరకకుండా పోయింది. ఆన్ ఆథరైజ్డ్ పెర్సన్స్, అధికారులు కొన్ని లక్షలకు భాగస్వాములుగా వుండి పోయారు. కుకట్ పల్లిలో కట్టిన యిళ్ళు ఆక్రమించకుండానే కూలిపోయాయి. దీనిపైన ఒక హౌస్ కమిటీని నియమించి విచారణ జరిపించవలసిన అవసరం వుంది. శ్రేణ ప్రజలకు పెట్టిన హౌసింగ్ స్కీములు కొద్దిమంది పెట్టుబడిదారులు అధికారుల సంబంధాలతో దుర్వినియోగం చేయబడుతున్నవి ఈ స్కీమును ఉద్దేశ్యముతో పెట్టామో అది దెబ్బతినే అవకాశం వుంది. వీటిని ఒక హౌస్ కమిటీ ద్వారా ఎంక్వయిరీ చేయవలసిన అవసరం వుంది. హుడా అనేకచోట్ల యిళ్ళు కడుతున్నది. అధి పెద్ద రాకెట్ గా తయారైనది. 4000 ఎకరాలన అక్రైర్ చేస్తున్నట్లు నోట్ లో యిచ్చారు. రామచంద్రాపురంలోను, మియాపూర్ లోను, వంశాచాద్ లోను స్థలాన్ని అక్రైర్ చేశామన్నారు. అక్విజిషన్ పేరుతో భూమిదారుకు నోటీసు యివ్వగానే ఆ భూస్వామి మోరాలన పడుతూ పరుగెత్త కుంటూ వస్తాడు. దానిని రిలాక్స్ చేయడానికి చెల్లింపుల విషయంలో బేరాలాడుట జరుగుతున్నది. గత ప్రభుత్వ కాలములో ఇదే జరిగింది. ఇప్పుడు కూడ ఆ జరుగుతున్నది. మార్చేమీ కన్పించడం లేదు. హుడా ఎక్విజిషన్ అఫ్ లాండ్ ఎక్కడెక్కడ, ఎంత చేస్తున్నారు? అనేది ఆలోచించినపుడు ఏవిధమైన ప్రగతి కన్పించడం లేదు. ఆ భూమి అంత అవసరం వున్నట్లు కన్పించడం లేదు. దీనిని కూడ ఎంక్వయిరీ చేయించవలసిన అవసరం వుంది. అవినీతిని నిర్మూలిస్తామని చెబుతున్న ఈ ప్రభుత్వం కూడా సంస్థతో అవినీతితో కూడి

11-50-a.m. వ్యక్తులు వుంటే చూస్తూ పూరుకొనడం కాదు. తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి రాగానే ముఖ్యమంత్రి గారు కార్మికుల కోసం ఇండస్ట్రియల్ హౌసింగ్ స్కీము చేపడతాము అని చెప్పారు. కాని నవ్విడై ఇండస్ట్రియల్ హౌసింగ్ స్కీము క్రింద 11 లక్షల 74 వేల రూపాయలు శాంక్ష చేస్తే ఎంతమంది కార్మికులకు ఇండ్లు కట్టించగలరని అడుగుతున్నాను. అలా

గవర్నమెంటు సంపాదనాల్లో హుస్సేను స్క్రిమ్ అని వచ్చాడు. 50 సంవత్సరాల వయస్సు కంటే గాఢి లెట్టు కలిగినది ఈమెకు. కాని ఆ హుస్సేను మంచి పోషకము. మొక్కలతో జీవించేవాడు అందుచేత వాడి అంటు జరిచేస్తాం అని కూడా ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నాడు. అలాగే టి. శ్యామల వాణిగినిగారు స్క్రిము నిలా చేపడగాతో ఆశం వచ్చడం లేదు. ఆ మిగిలిన బడ్జెట్ ప్రస్తావించలేదు. పట్టణాల్లో పోలీసులు గాఢి పెట్టినందున గతంలో మండి విపరీతంగా ఉన్న పట్టణాలు అన్ని పట్టణాలు. వాటికి కేవలం పట్టణాలలోని ప్రజలు సంకేతంగా వున్నారు, ముఖ్యం వున్నది, ఒక్కడ అన్ని వర్గాలు వున్నాయనే అభివృద్ధి వాటికి వచ్చడమే. తమ జీవన స్థాయి పెంచుకోటానికి పల్లెటూర్లలో అవకాశం లేక గ్రామీణ ప్రజలు పట్టణానికి తరలిస్తున్నారు. జనాభా రద్దీ ఎక్కువ కావడం వల్ల పట్టణాలలో దాదాపుగా కాలుష్యము ఎక్కువ అవుతున్నది. అంతేగాక చేరాయి ఎక్కువ అవుతున్నాయి. పట్టణాలు జనారణ్యాలగా తయారవుతున్నాయి. అలాగే మిగిలిన వాటి మనం మినిమం జేక్ సిడ్స్ వాటర్, డ్రయినేజీ, శానిటేషన్, లైట్స్ వాకర్లాయిలు కలుగజేస్తూ న్నామా అని చూసే అవస్థ దెవలప్ మెంటు పేర కేవలం 54.7 కోట్లు మాత్రం కాంక్షన్ చేశారు. కేవలం ఈ జంట నగరాలకు 30 లక్షలు మాత్రమే కేటాయించారు. ముఖ్యము మాత్రం గత ప్రభుత్వం కంటే ప్రతి డిపార్టుమెంటుకు డెము ఎక్కువ కేటాయించాము అని చెబుతున్నారు. కేవలం అంతే గారడీతో ఎక్కువ చేసి చూపించ మాత్రాన సమస్యలు కలిగినాడం కాదు. జంటనగరాల్లో డ్రయినేజీ, స్ట్రీట్ లైట్స్, ట్రాఫిక్ కార్యక్రమాలకు 15 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. నానియోజింగ్ లో రెండు వార్షిక 45 లక్షలు ఎస్టిమేట్స్ చేస్తున్నాము. అటువంటప్పుడు జంటనగరాలకు మొత్తం 115 లక్షలు మన రాష్ట్రంలో దాదాపు 83 మునిసిపాలిటీలు వున్నాయి. ఇంకా మూడు నాలుగు పెరగబోతున్నాయి. ఎక్కువ మునిసిపాలిటీలో డ్రయినేజీ సిస్టం లేదు. స్కూల్స్, కాలేజీల వచ్చి 30 సంవత్సరాలు దాటినా చాలాచోట్ల ఇంకా స్కూల్ వెంటర్ సిస్టమ్ నడుస్తున్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో రోడ్ల పరిస్థితి ఎలా వున్నదో పట్టణాలలో కూడా అలాగే వున్నది. హైదరాబాదు నగరంలోనే చాలామంది ఇబ్బందులు వుండుతున్నారు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వము పీరియడ్ గా ఆలోచించ వలసివుంది ముఖ్యమంత్రిగారు ఈనాడు హైదరాబాదు రోడ్ల మీద రెండు గంటలు ప్రయాణం చేస్తే అయిదు రోజులు సమావేశాలకు వోజులు కాలేవు. కులీ కుతుబ్ షా డెవలప్ మెంటు బోర్డు ఏర్పాటు చేశారు. అది పాత పట్టణాన్ని ఏమి డెవలప్ చేసిందని అడుగుతున్నాను. ఆ బోర్డుకు కేటాయించిన ఒక కోటి 50 లక్షల రూపాయతో ఏ ఏ పనులు చేయగలదని అడుగుతున్నాను. ఈ డ్రైనేజీ సిస్టమ్ ను పూర్తిగా మార్చాలి. అది ఎక్కువ జనాభా వున్నప్పుడు 12-00 noon ఏర్పాటు చేసినటువంటి డ్రైనేజీ సిస్టం, అదే కంటిన్యూ చేస్తున్నారు. ఆ సిస్టం మార్చకపోతే డ్రైన్స్ అన్ని టవర్ పో అయి మెల్ల మెల్లగా రానున్న రోజుల్లో మూసినదిలాగా తయారై రోడ్డు అన్ని నిండిపోయే ప్రమాదం లేకపోలేదు. ఇక లైటింగ్ అంటారా, కేవలం మేన్ రోడ్డు మీద ప్లోరెసింట్ లైటు

పెట్టినంత మూత్రానా అందంగా అలంకరించామని చెప్పడం సబబు కాదు. నగరములోని వివిధ బస్టీలు, కాలనీలు అధికారముతో నిండి వున్నవి. హుడా నిర్మించిన వనస్థలిపురమును రాజీ వెళ్ళి చూస్తే అమవాస్య రోజులు గుర్తుకు వస్తాయి. లెట్టు పెడుతున్నామంటున్నారు. దీని మీద యిద్దరికి అధికారం ఉండి భర్తీయ్య యుద్ధం జరుగుతున్నది. ఎవరు పెట్టాలనేది తెలియక ప్రజలు అంధఃకారముతో నిజనిస్తున్నారు. ఇపోతే సిటీ ట్రాఫిక్ సమస్య ఏ విధంగా వున్నది? ట్రైల్ మీద, కార్లలో, ఆటోల్లో పోయే ప్రతివారికి అనుభవం ఉంది. ఉదాహరణకు టాటాకు సాయంత్రం 5 గంటలకు కారుమీద ముఖ్యమంత్రిగారిని క్రాస్ రోడ్స్ కు వెళ్ళి చూడుమని చెబుతున్నాను. ఆ టైములో అక్కడ ఎవరయినా కనీసం అరగంట నిలబడి పోవాలి. సాయంత్రం అయితే ఒక గంట వరకు ట్రాఫిక్ జాక్ అయిపోతుంది. ఇటువైపునున్నవారు అటువైపు అటువైపునున్నవారు యిటువైపు రానటువంటి పరిస్థితి వుంది. ఎందుకంటే ఏడు సినిమా థియేటర్లు వున్నవి. ఇరుకుగా వున్న రోడ్ మీద 7 థియేటర్లు కట్టారు. మళ్ళీ మన తెలుగుదేశము ప్రభుత్వము వచ్చిన తరువాత గౌరవనీయ ముఖ్యమంత్రిగారు యింకా రెండు థియేటర్లుకు అదే కుదలిలో పర్మిషను యివ్వడం సిగ్గుచేటు అయిన విషయమని చెబుతున్నాను. ఎందుకంటే యివి ట్రాఫిక్ కు ఎంతో భారంగా ఉంటుంది. పర్మిషను యిచ్చే మొదలు అక్కడి పరిస్థితి ఏమిటి అని ఆలోచించారా? ఆ గోడ్డును వైడన్ చేయడానికి వీలులేదంటారు. ఫ్లయి ఓవర్ గోడ్డు ఏర్పాటు చేస్తున్నారా అంటే అది అర్థం కానటువంటి విధంగా వుంది. ఏ ప్రభుత్వం వచ్చిన అధికార దుర్వినియోగం చేసుకుంటారనే దానికి ఉదాహరణగా రెండు థియేటర్లుకు పర్మిషను యిచ్చి యింకా ట్రాఫిక్ ను జాక్ చేయడానికి దోహదం చేయడమనేది కనబడుతున్నది. ఈ విధమైనటువంటి పూటలతో డెవలప్ మెంట్ ఏ విధంగా జరుగుతుందో అర్థం కావడం లేదు. కొన్ని సంవత్సరాల క్రితము పది లక్షలు ఖర్చుపెట్టి జంటనగరాలలో సర్క్యులర్ రైల్వేను ఏర్పాటు చేయాలని సర్వే చేశారు. ఈనాడు పూనా నుండి బొంబాయికి పుణ్యో్లు ఉదయం లేచి బయలుదేరి పోతారు. కాని యక్కడ దురదృష్టవశాత్తూ లేవనస్థలిపురము నుండి నగరములోకి రానటువంటి దుస్థితి వుంది. అది మన ట్రాన్స్ పోర్టు పోస్టి అని మనవి చేస్తున్నాను. సర్క్యులర్ రైల్వే కొరకు పది లక్షలు ఖర్చు పెట్టి సర్వే చేసిన రిపోర్టు ఏమి అయింది? ఆ రిపోర్టు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా లేదా? ఎందుకు రాలేదు? దానిని వెంటనే తీసుకోవాలి. పది లక్షలు వేస్తున్నాండా సర్క్యులర్ రైల్వేను వెంటనే వేయవలసిన అవసరం వుంది.

పోతే క్లియరెన్సు చేస్తున్నారు. ఈ సిటీలో అనేకమైన స్లమ్స్ వున్నవి. అందరికీ ఆశ్చర్యం కలుగుతుంది-రాష్ట్రము లో 2005 స్లమ్స్ వుంటే అందులో 450 స్లమ్స్ సిటీలోనే వున్నవి. 450 స్లమ్స్ లో శేవలం 38 స్లమ్స్ చేపడుతున్నామని యీ బడ్జెటును సంబంధించి మంత్రిగారు నోటులో తెలియజేశారు. 38 స్లమ్స్ యీ సంవత్సరం చేస్తే 450 స్లమ్స్ ఎప్పుడు క్లియర్ చేస్తారో ఆలోచించండి.

నమ్మకు సంబంధించి పెద్ద గందరగోళం జరుగుతున్నది. స్టాక్ మార్కెట్లో అక్కడ వున్నటువంటి ప్రజలను మిమ్ములను అక్కడి చుట్టూ ఉన్న వేరే చోట యిండ్లు కట్టిస్తామని చెప్పి నగరానికి 10, 15 మైళ్ల దూరము తీసుకొవలసివచ్చింది. 12 మైళ్ళ దూరంలో వెడితే ఆ పేదవాడు నగరానికి వచ్చి ఏదో చేకవారు పని చేసుకొని ఎట్లా పొట్ట పోసుకొంటాడు 12 మైళ్ళ నుండి వాడు నడిచిరావడం ఎలా సాధ్యమవుతుంది? బస్సులో వద్దామంటే అణను పుసాది చేసి రాకపోతే సరిపోతుంది. అందుచేత ఎక్కడై నా స్టాక్ మార్కెట్లో చేస్తే అక్కడనే ఒక మల్టీస్టోరీ బిల్డింగు కట్టి దానిలో వారికి నివాసం ఏర్పాటు చేయాలి. అది జరగడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. స్టాక్ మార్కెట్లో పేద పేద ప్రజానికాన్ని చాలా దూర ప్రాంతాలకు వంపించడం జరిగింది. వారు యిబ్బందులపాలు అవుతున్నారు. స్టాక్ మార్కెట్లో చేసి ఇంట్ల ఏర్పాటు చేస్తామని చెబుతున్నారు. ఒక విషయం దృష్టికి తెస్తున్నాను. పట్టణానికి పరిసర ప్రాంతాలన్నింటిని అగ్లో మోరేషను పేరుతో తీసుకొన్నాను. అగ్లో మోరేషను అనగానే వ్యవసాయ భూములను పట్టుగా చేసినప్పుడు అలాంటి కొన్ని చారు దాదాపు 50 వేల ప్రజానీకం వుంది. ప్రాదరశ్యాదు నగరములో ఆ 50 వేల మంది యిండ్లు కట్టుకుందామంటే, అది అగ్రికల్చర్ ల్యాండ్లు కాబట్టి అగ్లో మోరేషనులో వుండడం వల్ల సీలింగు అథారిటీస్ వర్గీకరణ ఇవ్వడం లేదు. వారు యిండ్లు కట్టుకోడానికి అవకాశం లేదని చెబుతున్నారు. సీలింగు అథారిటీస్ ఇంట్లు కట్టుకోడానికి పర్మిషను యివ్వరు, నగరములో వున్నటువంటి పావులేషనుకు తగ్గించాలి. వాయు కాలువ్యు తగ్గించేట్లు చూడాలి, నగరాన్ని అందంగా వుండాలంటే ఏవిధంగా సాధ్యం అవుతుంది? పోయి అక్కడ కట్టుకుంటామంటే కూడా 50 వేల మంది యిండ్లు కట్టుకోడానికి పర్మిషను యివ్వని పరిస్థితి వుంది. దాని పరిశీలించి, ఆలోచించి వెంటనే నిర్ణయం తీసుకొని కావలసినటువంటి సదుపాయాలు సమకూర్చడం ద్వారా యీ బడ్జెటుకు న్యాయం చేసేటట్లు అవుతుంది. అప్పుడే మీరు ప్రజానీకానికి చేసిన వాగ్దానాలను నిలబెట్టుకున్నట్లు అవుతుందని మనవి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యం. కిషన్ రావు (సికింద్రాబాద్) :— అధ్యక్షా, మునిసిపల్ కాభామాత్యులు, పంచాయతీరాట్ కాభామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండ్లను సమర్థిస్తున్నాను. ఈ సందర్భములో మునిసిపల్ కాభామాత్యులకు కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకున్నాను. జంట నగరాలలో మంచినీటి విధకం అమలు చేస్తామని యంతకుముందు చెప్పిన విషయం యీ డిమాండులో ప్రస్తావించక పోవడం చాలా ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తున్నది. అదేమంటే, కృష్ణా లేకపోతే గోదావరి నుండి నీటిని జంట నగరాలకు అందిస్తామనే విషయం మన ప్రభుత్వం సూచనప్రాయంగా అంగీకరించడం దానికి కావలసినటువంటి రిపోర్టును వెంటనే సర్వే చేయిస్తామని చెప్పడం, అటువంటి విషయం యీ బడ్జెటులో ప్రస్తావించక పోవడం విచారకరమని నేను భావిస్తున్నాను. గౌరవనీయ మంత్రిగారు దానిని ప్రవేశ పెట్టడానికి కావలసిన సూచనలను యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. రెండవది,

మంజీరా వాటర్సు ప్రత్యేకంగా సికింద్రాబాదుకు సంబంధించిన వాటర్సు స్కీము మంజీరా వాటర్సు నిజానికి సరైనదికాదు. నడవడం లేదని మీకు తెలుసు. దానిలో సిల్లు ఎక్కువగా వుండడం వల్ల యీరంవత్సరం ఎండా కాలము వచ్చేసరికి కష్టాలు ఎప్పుడు అనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం నుండి దృష్టితో ఎందుకు అలోచించడం లేదో అర్థం కావడం లేదు. వెంటనే సిల్లు తీయడానికి కావలసిన ఖర్చును ఎలాటో చేయక పోవడం, దానిని బాగు చేసి ఎండా కాలములో అందరికీ నీరు యివ్వడానికి పథకాన్ని అమలు చేయడానికి యిప్పటి నుండి యీ బడ్జెటులో ఎందుకు ప్రతిపాదించ లేదో అర్థం కావడం లేదు. మంజీరాలో సిల్లు తీసే కార్యక్రమానికి మౌలికంగా చర్యలు తీసుకోవాలని దానికి కావలసిన సూచనలను అంగీకరించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇకపోతే ముంజీవాడల నిర్మూలన విషయం. టిబెట్ స్లమ్స్ అనేది చాలా ఆశ్చర్యంగా వుంది. ఒక్క నా నియాజకవర్గములోనే 39 స్లమ్స్ వున్నవి. కాబట్టి జంట నగరాల్లో ఎన్ని వున్నవనేది అలోచించాలి. వాటి విషయములో ఒక సూచన చేయాలనుకున్నాను. స్లమ్ డెవలప్ మెంట్ గత 20,30 సంవత్సరాల నుండి గుడికెలు వేసుకొని ఆ ముంజీవాడల్లో నివసించే జనం వున్నాడు.

2-10 p.m. వారికి కావలసినటువంటి ముంచినిటీ వసతి కాని మిగిలిన ఎమినిటీలు రోడ్లు, లైట్లు వంటివి కాని ఎమీ లేని పరిస్థితి ఉంది. స్త్రీల మరుగదొడ్ల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. వాటిని మెరుగు పరచడానికి అలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. స్లమ్ క్లీయరెన్సు చేయడంలో ఒక ఇబ్బంది ఉంది. అది మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తాను. దానిని ఏవిధంగా చేయాలనే విషయం గురించి అలోచించండి. వారికి పట్టాల్లేకపోతే దానిని ప్రభుత్వం రెగ్యులరైజ్ చేయాలి. లేకపోతే వారికి కావలసినటువంటి ఎమినిటీను కలుగజేయలేని పరిస్థితి ఉంది ఏవరై తే 30,40 సంవత్సరాలనుంచి అక్కడే ఉంటున్నారో వారికి పట్టాలు ఇవ్వాలి. లేక పోతే అక్కడ మినిమం ఎమినిటీను కలుగజేస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వం ముందుకు రావలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి సంబంధించినంతవరకు నేను చాలా స్పష్టంగా చెప్పాను. జంటనగరాల్లో ఇవే చాలా గందరగోళంగా ఉంది అది మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తాను. ఇక్కడ బల్బులు పోయాయని మేము మునిసిపాలిటీ వారిని అడిగితే వారు ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వారిని అడగమని చెబుతారు. వారిని అడిగితే మునిసిపాలిటీ నుంచి రిక్విజిషను గావాలని అంటారు. వీరిద్దరి మధ్య అంధకార బంధురంగా ఉంటున్నది. అందుచేత దీనిని ప్రత్యేకంగా ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటుకు అయినా ఇవ్వండి లేకపోతే మునిసిపల్ అథారిటీకు అయినా ఇవ్వండి. లేకపోతే లైట్లు లేకుండా రోడ్లు అధ్వాన్న పరిస్థితిగా ఉంటున్నాయనే విషయం మీ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. సిటీలోని ఓవర్ బ్రిడ్జిల గురించి చెబుతాను. తుకారాం ఓవర్ బ్రిడ్జి ఉంది. అక్కడటాస్ఫిక్ జామ్ అయిపోతుంది. నేను ఆనైడు కార్యక్రమాలకు వెళ్లేప్పుడు అక్కడ అరగంట ఆగాలి అని, కార్యక్రమం పేసుకొని బయలు దేరడం జరుగుతుంది. అందుచేత వాటిని నిర్మాణం చేయడానికి రైల్వే డిపార్టుమెంటులో, సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో, దానికి సంబంధించిన క్షాంతి కావలసిన చర్యలు

తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. నగరంలోని రోడ్ల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా ఉంది. ఈ రోడ్లకు ఎంత డబ్బు కేటాయించారో, వివిధంగా బాగు చేస్తారో, మంత్రో గారు స్పష్టంగా చెప్పాలి. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు రాజధాని అయిన హైదరాబాద్ నగరంలో జయలు చేరితే తమ ఇంటికి చేరతాననే పరిస్థితి ఈ రోడ్లమీద లేదని మనవి చేస్తున్నాను. మనం ఈ రిమానాలలో చేయలేమనుకొంది. నేను దానిని గురించి అనడం లేదు. గత 30 సంవత్సరాలనుంచి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంవారు చేసిన కపోవడం వల్ల ఈ పరిస్థితి ఏర్పడింది. కనుక ఆ రోడ్లను బాగు చేయుట గురించి ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. నా సియోజక్ వర్గంలో ఒక్క ప్రభుత్వ స్కూలు బిల్డింగు కూడ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. గత 30 సంవత్సరాలనుంచి కూడ లేవు. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి స్కూలు బిల్డింగులనే ఎవ్వయిర్ చేయండని అంటే చేయకూడక ఉడుకు అనేక ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వం వారి ప్రెమిషును లోగకుండా వాటిని వెంటనే ఎక్వయిర్ చేయించి స్కూలు బిల్డింగులు ప్రావెన్ట్ చేయాలని కోరుతూ అధ్యక్షులవారు టైము లేదని అంటున్నారు కనుక ముగిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వర రావు:—అధ్యక్షా, పంచాయతీరాజ్ స్థానిక స్వపరిపాలన అనేటటువంటిది పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ సూత్రం మీద ఆధారపడి చేసినటువంటిది. కీర్తి శేఖరులు బలవంతంగా యేమెహతాగారి, అశోక్ మెహతాగారి నరసింహం గారి, వెంగళరావుగారి కమిటీల కాన్ సెప్టును ఆధారంగా చేసుకొని పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలను అభివృద్ధి చేయాలని అనుకున్నాము. కేంద్రీకృతమైన అధికారాలన్నీంటిని వికేంద్రీకరించి ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులద్వారా అక్కడే సమస్యలను పరిష్కారం చేసుకోవాలని శాస్తానిక సంస్థలను పెట్టడం జరిగింది. 1970 కి ముందు ఉన్నటువంటి పరిస్థితి వేరు. తరువాతి ప్రభుత్వమే, స్థానిక సంస్థలయొక్క అధికారాలను దిగమింగడం ప్రారంభించింది. గ్రహణం మింగిన చంద్రుని లాగ పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు ఉన్నాయి. నేను కూడా పంచాయతీ బోర్డు సర్పంచ్ గా, సమితి అధ్యక్షుని గా పని చేసాను. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు ఈవేళ నామినల్ బాడిస్ గా మిగిలాయి. ఏ లక్ష్యం కోసం, ఏ ఆశయం కోసం ఈ పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలు పెట్టారో ఆ లక్ష్యం, ఆ ఆశయం నెరవేరడం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. 1972 లో పంచాయతీ రాజ్ శాఖామాత్యులు శ్రీ హయగ్రీవాచారిగారు దీనిని హరించడం మొదలు పెట్టారు. ఇప్పుడు శ్రీ కరణ రామచంద్ర రావు గారు దీనిని ఏ పరిస్థితికి తీసుకొని వస్తారో చెప్పలేని పరిస్థితి ఉంది. స్థానిక పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలలో అనేకమైన అధికారాలు ఉన్నాయని అంటారు. ఈ నాడు స్కూలు తెచ్చి 4 మాసాలైనా పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయులు లేని పరిస్థితి ఉంటే అక్కడ ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన జిల్లా పరిషత్ చైర్మన్ ఒక ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడానికి కూడా ఆవకాశం లేకుండా ప్రభుత్వాధినేతల చుట్టూ హైదరాబాద్ తిరగవలసిన పరిస్థితి ఉంది. ఆ ప్రజా ప్రతినిధులమీద అనుమానం ఎందుకు? అక్కడ లక్ష మంది

12-20 p.m.

ప్రజలచేత దైర్యంగా ఎన్నుకోబడిన సమితి అధ్యక్షులు ఏమీ చేయలేని పరిస్థితిలో ఎందుకు పెట్టాలనిన అసలం ఏమీ వచ్చింది. అటువంటప్పుడు ఆ వ్యవస్థను రద్దు చేయవచ్చు కదా అని అడుగుతున్నాను. అక్కడ రెండు లక్షలు ఖర్చు పెట్టాలని అంటే వారు ప్రభుత్వం చుట్టు తిరిగింది. అక్కడ ఉపాధ్యాయుడిని ట్రాన్స్ఫర్ చేయాలంటే ప్రభుత్వం చుట్టూ తిరిగింది. సబ్ కలెక్టరు, కలెక్టరు దయాచాపి డ్యాలిమీర ఆధారపడవలసిన డౌర్బాగ్యమైన పరిస్థితులలో సమితి అధ్యక్షులు ఉన్నారు. కనుక మనం వెంటనే స్థానిక సంస్థలకు అధికారాలు ఇవ్వకపోతే ఆ కాన్సెప్టు చెబునే పరిస్థితి ఉంది. స్థానిక సంస్థలలో ఉన్న టవంటి ఎన్నెకైన అనధికారులను శారవించండి. వారిని అవమానించి ఉపమానించి గత ప్రభుత్వం పతనం అయ్యింది. స్థానిక సంస్థలకు ఇతోధికమైన అధికారులు ఇవ్వండి. దానితోబాటు వారికి అవకాశాలు ఇవ్వండి. ఈవేళ కరెంటు బుద్ధులకు కూడాను, కనీసం వీధి దీపాలకు కూడాను నిల్లులు కట్టే పరిస్థితిలో లేని పంచాయతీలు మనకున్న 25,000 పంచాయతీలలో చాల ఉన్నాయని మంచి చేస్తున్నాను. వీటికి ఇతోధికమైనటువంటి సహాయం చేయండి. నేనేదో సర్ పంచ్ చికెన్ పుత్తుకాలు ఇచ్చాను అంటే ఉపయోగము లేదు. ఈవేళ సర్ పంచ్ యైన తరువాత తాను ఏమీ చేసేదానికి కూడా అవకాశం లేదు. ఎం ఎల్. ఏ ఉన్న ఈవేళ అనేమంది కన్న కూడా గాగ్గిమంతుల యొక్క అభిప్రాయాలు చితి సర్ పంచ్ మీదను సమితి అధ్యక్షుడు మీదను ఉంటాయి. ఈవేళ అవి నిర్విరగంగా ఉన్నాయి. కనుక ఏ గాగ్గిమంలో అయితే కల్లు పాటలు, ఏ గాగ్గిమంలో అయితే సారా పాటలు వస్తూ ఉన్నాయో ఆ ఎక్స్ యుజు డ్యూటీ డ్వారా వచ్చే వాంటో ఇచ్చితంగా పంచాయతీ సంస్థలను ప్రభుత్వం గాగ్గింబు రూపేణా ఇవ్వండి. మోటారు వాహనాల ట్రాన్స్ ఫర్ డ్వారా వచ్చేదానిని కూడా పంచాయతీలకు తరలించండి. గాగ్గిమ సీమలు అభివృద్ధి చెందండి కనుక లాభం లేదు. అందుకే మనం పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలను పెట్టుకున్నాము. ఈవేళ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలలో ఉన్న అనేకమైనటువంటి అవసరాలను గురించి ఆ సంస్థలలో పని చేసే వచ్చినటువంటి వేను 45 విషయాలు మాట్లాడడానికి నేను మీ ముందుకి వస్తూ ఉన్నాను. ఎన్.ఆర్.ఇ.సి. గాంట్లు ఇస్తూ ఉన్నారు ఈ ఎన్.ఆర్.ఇ.సి. గాగ్గింబుని పంచాయతీరాజ్ సంస్థలలో ఖర్చు పెట్టండి అని చెబుతూ ఉన్నారు. ఎట్లా ఖర్చు పెడతారు దీనిని? దీనికి ఉన్నటువంటి పరిస్థితి ఏమిటి? ఈ జాతీయ గాగ్గిమిణ ఉపాధి పథకం కింద ఇచ్చారు, కేంద్ర ప్రభుత్వం. సంతోషమే. అందులో వస్తాయి మక్కిపోయిన బియ్యము. వాటిని పని చేయించినటువంటి సర్ పంచ్ లు కంట్రాక్టుకు ఇవ్వడానికి వీలు లేదు. ఆ సర్ పంచ్ లెమో ఆ బియ్యము తీసుకుని పోయి ఊరిలో వారికి ఇస్తే ఊరుకోరు. అంతేకాకుండా ఇంకోకఘోరమైన పరిస్థితి ఉన్నది. ఎప్పుడో ఇత్తాకుల కాలమునాడు నిగ్గయించినటువంటి రేట్లు ఒక గజానికి 1.60 పైసలు చొప్పున పని చేయించమని ఎర్లు వర్కుకి ఇస్తే అక్కడ సమితి పెరిగిపోయింది, సర్ పంచ్ ఏ రకంగా చేయిస్తారని అడుగుతూ ఉన్నాను. ఆ నాడు, రేట్లు సవరించక పోతే, ఈవేళ

గజానికి మూడు రూపాయలో రెండు రూపాయల దశాబద్ధ ఖర్చుతో తప్పితే వ్యవసాయ కార్మికుడు కూలి, ఈ దేశపు ఖాళీ పని చేయడం వల్లగా ఉంటుంది. 100 పైసలు ఇస్తూ ఉంటే అక్కడ సమితి ఏర్పడినా పని చేయడం వల్లగా ఉంటుంది. అని చెప్పి ప్రభుత్వాధినేతలు ఇబ్బంది పెడుతూ ఉంటే ఏమి చేయాలి? ఆర్. ఇ. పి. ఇండ్లు ఖర్చు అవుతాయి అని అడుగుతూ ఉన్నాను. వెంటనే ప్రభుత్వం ఆనాడు నిర్ణయించినటువంటి కేటగిరీలలో ఉన్న వారికి ఉన్నటువంటి వాస్తవ ప్రకృతిని దృష్టిలో పెట్టుకుని వారికి సబ్సిడీలు పెట్టాలి. అలాగే అనేక అనేక అనేక నిర్ణయం చేయండి. ఆ రకంగా అయితే తప్పితే ఇంకా ఖర్చు కావు అని చెబుతూ ఉన్నాను. పి. డబ్ల్యుడి స్కీములు ఉన్నాయి. అవి అయితే లక్షల రూపాయలు పెట్టి మనం ఖర్చు పెడతూ ఉన్నాయి. దీని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అయితే, ఇవి వేల రూపాయల ఆదాయం ఉన్న వాడు ఉన్నటువంటి పంచాయతీలకు విరాళాలు పేరి చేయడానికి ఉన్నాయి. అవి ఎక్కడా అవి అమలు పరుస్తున్నట్లు వంటి అవకాశం లేదు. అయితే, వాటిని గ్రామీణ వ్యవస్థలలో కరెంటు స్థానాలకు అక్కడ ఉన్న టెక్నోలజీతో లేక పోతే అక్కడ ఉన్నటువంటి దేనినైనా ఖర్చులను సరిపోని పరిస్థితుల్లో ఆ డిగ్రీ త్యాగదానికి నీళ్లు లేనప్పుడు తాను పని చేసే రూపాయలు 20 వేల రూపాయలు, 30 వేల రూపాయలు ఎక్కడనుంచి ఆ సర్వించి విరాళాలు ఇస్తాడు అని చేరు అడుగుతూ ఉన్నాను. వెంటనే ఈ పి. డబ్ల్యుడి స్కీముకి పెట్టవలసింది ఈ విరాళాల పద్ధతిని కంట్రీబ్యూషన్ పద్ధతిని రద్దుచేయాలని నేను డిమాండు చేస్తున్నాను. అంతేకాదు పి. డబ్ల్యుడి స్కీములు కట్టిన సమీక్షా దానికనాడు లేదు అదృష్టం. ఈ వేల పి. డబ్ల్యుడి కట్టి వదలి పెట్టి తరువాత దాన్ని మీరు మెయింటెనెన్స్ ఖర్చు పెట్టుకోమని మీరు చెబితే అక్కడ పంచాయతీ బోర్డు మెయింటెనెన్స్ నెలకి ఒక 200, 300, 400, 500 రూపాయలు కరెంటు ఖర్చు ఎక్కడ నుంచి తెచ్చి ఇస్తాడు అని నేను అడుగుతూ ఉన్నాను. కనుక పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలను వెంచాలి అని అనుకున్నప్పుడు వీటికి నిధులను కేటాయించండి. పి. డబ్ల్యుడి స్కీముని ఎక్కడ పెట్టారో వాటిని కూడా ప్రభుత్వం భరించండి. వాటికి ఆద్యేటటువంటి మెయింటెనెన్స్ ఖర్చులు కూడా ప్రభుత్వం భరించండి. అట్లాంటప్పుడే ఆ పంచాయతీ రాజ్ సంస్థల ద్వారా పి. డబ్ల్యుడి స్కీములు అవుతాయి గాని లేకపోతే కావు. మీకు చిన్న సీటి పథకాల కార్యక్రమాలు ఎందుకు? అవి అన్నీ మైనరు ఇరిగేషన్ అప్పెయిండ్రి ఇంకా ట్యాంకులు ఎందుకు? ఉన్నటువంటి కార్యక్రమాలు చేయండి. ఆ ట్యాంకులు చూసుకోడానికి మైనర్ ఇరిగేషన్ ఉన్నది కనుక పంచాయతీ సంస్థలలో ఉన్నటువంటి ఊరచెరువులు అన్నిటినీ కూడా మైనర్ ఇరిగేషన్ మీరు తరలించండి. పి. డబ్ల్యుడి స్కీముకి కావలసినటువంటి ప్రభుత్వం భరించండి. ఇంకా చాలా ఉన్నాయి. అన్ని అధికారాలు చట్టము ద్వారా ఇచ్చాము అంటారు. గ్రామ మొత్తానికి ఈ పంచాయతీ రాజ్ సంస్థలకు ఇద్దరు శత్రువులు ఉన్నారు. ఒకటి, ప్రభుత్వ అధికారులు, రెండు రివెన్యూ అధికారులు. అక్కడ ఉన్నటువంటి గ్రామ కంఠాలకు సంబంధించినటువంటి విషయాలు ఉంటే అవి అన్నీ మేము బదిలీ

చేసాము అని ఒక వైపున చెబుతూ, అక్కడ ఒక చెట్టు పడిపోయినా సరే...
వేలము పెట్టడానికి మీరు లేకుండానే అక్కడ ఏదైనా పని పెట్టు ఖాళీ
ఉంటే అక్కడ ఏదైనా రూప నిర్ణయం తీయని ప్రజా శాసనం కోసం గ్రామీ
అధ్యక్షుడు వ్యవస్థలో రాను ఉంటానే నిర్ణయం లేదు. రెవెన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు
తాళిబొందారు వచ్చి అక్కడ జోక్యము చేసుకుంటారు. ఈ సరిస్థితులలో గ్రామ
ంలో ఉన్న గ్రామ కలకాల కలుగడం పొలిమేరలు మొదల అక్కడ పంచాయితీ
లకు అప్పజెప్పాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకో ముఖ్యమైన విషయం ఉంది
1970కి ముందు 1954, ఆ రోజులలో పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో మీరు ఉం
డంటారు అద్యక్షా, అక్కడ మన సోషల్ వెల్ఫేరు ఆఫీసరు ఉండేవారు. అక్కడ
మనందరికీ తెలుసు. ఆయనే అక్కడ నివేళన స్థలాలు, అక్కడ సర్వేంచ్ లెవ
కూర్చోబెట్టుకుని అక్కడ సమితి అధ్యక్షులను కూర్చోబెట్టుకుని సోషల్ వెల్ఫేర్
ఏజెన్సీని ఏర్పాటుచేసాడు. ఈ వేళ సోషల్ వెల్ఫేరు ఏజెన్సీని తీసుకుపోయి
ప్రభుత్వంలో కలిపిన తరువాత సబ్ కలెక్టరుగారో డిస్ట్రిక్టు సోషల్ వెల్ఫేర్
ఆఫీసరుగారో జిల్లా మొత్తానికి చేసుకొనాలి అన్నప్పుడు అక్కడ ఉ గ్రామంలో
నిజమైనటువంటి నివేళన స్థలాలు అవసరమున్నదో వారికి తెలియదు. వా
రాల కాలయాపన జరుగుతున్నది. కనుక వెంటనే ఈ సోషల్ వెల్ఫేరు ఏజెన్సీని
ఏవైతే ఉన్నా యో హాజరులుగాని, గిరిజనులుగాని బహిష్కరణ వర్గాలకు నివేళ
స్థలాలు ఇవ్వాలి మనము అనుకుంటున్నామో వాటిని పంచాయతీరాజ్ సంస్థల
అధీనంలోనికి తీసుకురావాలి. అక్కడే ఆ స్వపరిపాలనలోనే ఆ పరిస్థితిలో
అక్కడ నివేళన స్థలాలు ఇవ్వడానికి అక్కడ ఉన్నటువంటి సర్వేంచ్ లెవ
కూర్చుని అలోచన చేసుకోవాలి. అవకాశం ఉంటుంది. పోతే ముఖ్యమైనటు
వంటి విషయం ఇంకొకటి చెబుతున్నాను అద్యక్షా. జిల్లా పరిషత్తుల స్థాయిలో
జిల్లా పరిషత్తు అధ్యక్షుడు కాకుండా స్థాయి సంఘాలకు కూడాను అక్కడ
ఉన్నటువంటి జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుని అదే రకంగా సమితి స్థాయిలో కూడా
సమితి అధ్యక్షుడినే తను ఏ నిర్ణయాలు తీసుకున్నాడో అవి అన్ని స్థాండింగ్
కమిటీలకు కూడా చెప్పవలసిన బాధ్యత అక్కడ వాళ్ళకు ఉన్నది కనుక ఈ రకం
గానే కాకుండా పాఠశాల భవనానికి సంబంధించి ఇటీవల బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము
కోటానకోట్లు రూపాయలు ఇస్తూ ఉన్నదని తెలుస్తూ ఉన్నది. కనుక ఈ వేళటికి
అప్పర్ గ్రేడుమరీ స్కూలుకు కూడాను కనీసం స్కూలు బిల్డింగులు లేకుండా
వేప చెట్లక్రిందనో మరెచ్చెట్లక్రిందనో పాఠశాల చెప్పకునే పరిస్థితి ఆంధ్రదేశంలో
పెక్కు గ్రామాలలో ఉంది కనుక పాఠశాల భవనాలకు అదే రకంగా గొట్టపు
బావులు, యదానికి, అదేరకంగా మనము ఈ స్థాయి సంఘాలకు ఇతోధిక మైనటు
వంటి అవకాశాలతోబాటు ఆర్థిక వనరులు కూడా చేకూర్చక పోతే నిర్వీర్యమయి
ఇవి నామకం బాడీలు అయ్యే పరిస్థితులు ఉన్నాయి కాబట్టి ఈ గ్రామీణ
పునర్నిర్మాణానికి ఈ వేళ రహదారి సౌకర్యాలకు కానివ్వండి లేకపోతే అక్కడ
సాంఘిక సంతేమ కార్యక్రమాలకు కానివ్వండి గ్రామీణ వ్యవస్థకి మీరు అత్యధిక
ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి అంటే పంచాయతీరాజ్ సంస్థలను అభివృద్ధి చేయాలి. ఇంకో
చిన్న సూచన. కుటుంబ నియంత్రణకి సంబంధించి ఆ గ్రామం నుంచి ఎవరె

ఫ్యామిలీ ప్లానింగు అబ్జర్వ్ చేయాలి అని అనుకుంటారో ఆ ఆర్డర్ వంచి కనుక ఫ్యామిలీ ప్లానింగు పెంటరుకి కనుక పంపిస్తే మంద రూపాయలో 150 రూపాయలో ఒక్కొక్క కేసుకి ఆ గ్రామ పంచాయతీకి ప్రభుత్వం రియంబర్స్ చేయండి, ఎడ్జస్ట్ చేయండి. ఆ విధంగా గ్రామ పంచాయతీల యొక్క ఆర్థిక వనరులు పెంచండి అనే విషయాన్ని మనవి చేస్తూ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు ఆర్థిక వనరులు పెంచక పోతే చాటికి ఉన్నటువంటి 1984 కి 1970 కి పూర్వము ఉన్నటువంటి ఆ అధికారాలను తిరిగి చాటికి దత్తం చేయకపోతే ఈ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు నామ మాత్రము అవుతాయి కనుక ప్రభుత్వం పెట్టదలచుకున్న మండలాల వ్యవస్థను పెంటనే పెట్టదలచుకుంటే అక్కడ పరిపాలన ఏకేంద్రీకరణ చేసి పోలీసుని గాని లా అండ్ ఆర్డరుని గాని అక్కడ ఉన్నటువంటి రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసుని గాని కోవరేషనుని గాని పంచాయతీరాజ్ సంస్థ డెవలప్ మెంట్ ఏక్టివిటీస్ కి సంబంధించిన అధికారాలు అన్నీ అక్కడ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలకు అప్పజెప్పి తద్వారా గ్రామీణ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయడానికి ఈ సంస్థల ద్వారానే ఈ రాష్ట్రం బాగుపడుతుందని అంచనాగా విశ్వసించే నేను మీ ప్రభుత్వానికి సూచన చేస్తూ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలను పటిష్టం చేయవలసిందిగా కోరుతూ మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞతాభివందనాలు తెలియజేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ హింద్

శ్రీ జలగం ప్రసాదరావు :— అధ్యక్షా, పంచాయతీరాజ్ 1983-84 సంవత్సంలో బడ్జెట్ ప్రవేశ పెట్టినప్పుడు ఉన్నదానికి ఈనాడు ఇంప్రొమైజ్మెంతుకు బుక్ లో చూసినటువంటి దానికి చాలా తేడా ఉంది. పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు ఈ రోజు రాదాపు ఒక శతము, ఒక స్కెలింబెన్ బొమికలు తప్ప రాంట్లో ఏమీ మిగల లేదనిచెప్పి ప్రత్యేకంగా నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఆఫీసులైనటువంటి సభ్యులకు ప్రత్యేకంగా మంత్రిగారికి ఈ పంచాయతీరాజ్ మీద నమ్మకం ఉంది. ఇప్పుడే మాట్లాడిన వసంత నాగేశ్వరరావుగారికి విరంధరికి తెలుసు, పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు ఒక స్కెలింబెన్ గా బొమికలు మాత్రమే ఉందని. మరి ఆ బొమికలను పట్టుకుని ప్రేలాడేదానికన్న మరి దానిని ఎజాలివ్ చేయడం చాలా మంచిది. మరి దానిని బిల్లివ్ చేసే అవకాశం మనకు ఏమైనా ఉందా? ఉంటే మనం దానిని ఏమైనా బిల్లివ్ చేస్తామా, చేయ లేనప్పుడు ఆ స్కెలింబెన్ పట్టుకుని ప్రేలాడేదానికన్న దానిని ఏమైనా బిల్లివ్ చేస్తామా' చేయ లేనప్పుడు ఆ స్కెలింబెన్ పట్టుకుని ప్రేలాడేదానికన్న దానిని ఎజాలివ్ చేయడం మంచిదేమో. దానిని పెట్టిన ఉద్దేశంవేరు. కమిటీల రిపోర్టులు ఉన్నాయి. ఆ రిపోర్టులు చూసి చాటిని బాగు చేసే విధానం ఉందా అని ఆలోచించాలి. దానిని బాగుపరచడం జరుగుతుందా అని చాలామందికి అనుమానం కలుగుతున్నది. ఇతర డిపార్టుమెంటు కూడా దీనిని ఒక స్కెలింబెన్ డిపార్టుమెంటుగానే చూస్తాయి పంచాయతీ ఎలక్షన్స్ పెట్టి మనం చేసింది ఏమిటయ్యా అంటే గ్రూపిజమ్ గ్రామాలలో దెబ్బలాటలు. పంచాయతీ బోర్డు పెన్సిడెంటులుగా ఎలక్టు అయి

వస్తాడు గాని నీవు ఏమీ చేశావు. అని అడిగితే ఏమీ చెప్పలేదు. అక్కడ ఫండ్లు ఉండవు. అత నేమి చేస్తాడు? ఈ ఎలక్షన్లు వచ్చి గ్రామ వ్యవస్థలు చాల నాశనం అయిపోయాయి. అనేక మర్డర్లు జరుగుతున్నాయి. గ్రామాలు ఇదివరకటికన్న పాడయిపోయాయి. పంచాయతీలు పాస్ చేసిన రిజల్యూషన్లుని సమితిలో పట్టించుకునేవారు లేరు. సమితి రిజల్యూషన్లుని అట్లాగే పట్టించుకునేవారు లేరు. జనరల్ బాడి మీటింగుకి ఎవరూ అటెండుకారు. ఎందుకంటే మొట్టమొదట రిజల్యూషన్ వారికి దీనిమీద సరితి తల్లి ప్రేమ. సభ్యులు మీటింగుకి రావడంలేదని కలెక్టరు చృష్టికి తీసుకువచ్చినప్పుడు మంచిని చూస్తాను అని చెప్పడం తప్ప చాలా మీద ఏడుపు తీసుకోవడంలేదు. కాబట్టి ఈ పంచాయతీలు నామ్మకే వాస్తేగా ఉన్నాయి. వీటిని గురించి ఆఫీసర్లు ఏమైనా ఆలోచించారా?

12 30 p.m.

దీనికి ఒకటే లోపం. సమితి లెవెల్లో కాని పంచాయతీ లెవెల్లో కాని నాన్ అఫీషియల్స్ యింటర్ ఫీరెన్స్ లేకపోవడమే దీనికి పెద్ద డెబ్బ. ఎంతసేపు కూడా కలెక్టర్స్, డి.పి.ఓ. లేకపోతే మీ పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు వారు పెట్టిన రిపోర్టు మీద ఆధారపడి చర్య తీసుకోవడం వల్ల నాన్ అఫీషియల్స్కు డెబ్బకొట్టడం జరుగుతుంది. కనుక ప్రతి కమిటీలో నాన్ అఫీషియల్ రిపోర్టు కాలేఫర్ చేయండి. ఈ ఆఫీసర్స్ మీద ఆధారపడడం తప్పించుకోకపోతే రాను రాను యీ దేశంలో ప్రమాద పరిస్థితులు యేర్పడతాయి. మీరు యెంతోకాలం పంచాయతీరాజ్ మినిష్టరుగా ఉండి యెన్నో అనుభవాలు తెలుసుకొని ఉన్నప్పటికీ కూడా ఆఫీసర్స్ను కన్ వెన్స్ చేసే పరిస్థితిలో ఉన్నామా? అంటే లేము. ఎందుచేతనంటే వారు చెప్పే దానిలో ఫలానా రూలు ప్రకారం వున్నకాలలో, జి.ఓ.లతో కూడా చూపిస్తారు. అటునంటిది కాకుండా ప్రాక్టికల్ గా పంచాయతీరాజ్ లో జరిగే కార్యక్రమాలు తీసుకోవాలి, అదేవిధంగా ఖమ్మం జిల్లాలో ఆక్వారాపు పేట సమితిలో 30,40 చెరువులు గండ్లు పడి యీ వరదల వల్ల చెడిపోయినప్పుడు యంతవరకు పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు ఒక నయ్యాపైస కూడా కేటాయించ లేదు. ట్రయిబల్ యేరియాలో అయితే కేటాయించడం జరిగింది. దీనికి యేమైనా కేటాయించే పరిస్థితి ఉందా? అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. అదేవిధంగా యీ ఎన్.ఆర్.ఇ.సి. ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ క్రింద యెక్కడయినా పంచాయతీలో కాని సమితిలో కాని యిన్ వాల్వ్ చేసినారా? ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు బాగుపడడం కోసమే యీ ఎన్.ఆర్.ఇ.సి., ఫుడ్ ఫర్ వర్క్ కు ఎలాట్ చేయడం తప్ప ఫలానా వర్క్ చేయాలని మీటింగులో పెట్టి అనకోవడం తప్ప యీ పని యెవరు చేసినాను. అది మీకు తెలుసు. కనుక అది గ్రామ పంచాయతీ అధ్యక్షులు, సమితి అధ్యక్షులు ఆధ్వర్యంలో జరగడం మంచిది. ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటులో సూపర్ వైజర్స్ వారి అధ్వర్యంలో జరగడం. వారే ఎమ్. బుక్స్ రికార్డ్ చేయడం, డెయిలీ వేజ్ నామం దొంగివేర్లు వ్రాసి బిల్డ్ పూర్తి చేయడం తప్ప మరేమీ లేదు. ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటులో యెంతోమంది ఇంజనీర్స్ ఉండగా అంటే పంచాయతీరాజ్ విభాగంలో తగిన ఇంజనీరు లేరని పనికిరాని వారు అని యంతర

డిపార్టుమెంటు నుంచి తీసుకొని వచ్చి సి.ఇ.ని. అప్పాయింట్ చేసినారు; అంటే పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటు యింజనీరింగు సెల్ కే చెడ్డ పేరు అని దీనిని గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది ఇతర డిపార్టుమెంటు వారి పెత్తనం యీ పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటు మీద ఉందని చెప్పవచ్చు. పంచాయితీ ప్రసిడెంటు ఉన్నాడా, సమితి ప్రసిడెంటు ఉన్నాడా అని చీప్ గా మాట్లాడకుండా పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటు ఆఫీసులో పంచాయితీ ప్రసిడెంటు సమితి ప్రసిడెంటుకు గౌరవం ఉండేట్లు చూడాలి. ఎందుచేతనంటే దీనికి కూడా ఒకటే లోపం ఉంది. ఎందుచేతనంటే యీ నాన్ అఫీషియల్స్ కు కూడా సమాన ప్రతిపత్తి కల్పించకపోవడమే. కనుక ఎం. ఎల్. ఓకు ఆ నియోజక వర్గంలో యేది కావాలన్నా కలెక్టరునో, లేక యింకొకరినో రిక్వెస్ట్ చేసుకోవడం కాకుండా టీచర్స్ సరిగా పని చేస్తున్నారా? లేదా? డ్రింకింగు వాటర్ మిగిలిన పనులు చూడడానికి కొంతవంతు అయినా అవకాశం యివ్వాలని కోరు తున్నాను. ఈ ప్రొజెక్ట్ వాటర్ స్కీమ్స్ ఉన్నాయంటే తెలంగాణా యేరియాలో ఖమ్మం జిల్లాలో యీ ప్రొజెక్ట్ స్కీమ్స్ ఉన్నాయి. 90 వైసలు పవర్ చార్జెస్ వసూలు చేస్తున్నారు. ఏ పంచాయితీ కూడా అది కట్టే పరిస్థితి లేదు. డిస్ కెక్ట్ చేస్తున్నారు. బకాయిలు చూస్తే రూ. 40,000 రూ. 50,000 రూ. 1,00,000 లు అయిపోయింది. అదేవిధంగా తెలంగాణా జిల్లాలో తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్స్ లో ప్రొజెక్ట్ వాటర్ స్కీమ్స్ కు యెక్కడ నోచుకోలేదు. దయచేసి వెంటనే ముందు తాలూకా పైజాగ్ యెక్కడ జనాభా ఉన్న చోట యీ ప్రొజెక్ట్ వాటర్ స్కీమ్స్ లేకవ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెటు చూస్తే రూ. 29,45,44,000 లు కేటాయించినారు. ఈడబ్బు చాలా తక్కువ అని, యెక్కడా కూడా దీనికి సరిపోదని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇకపోతే డిస్పెన్సరీస్ ఉన్నాయంటే సమితి పాడ్ క్వార్టర్స్ లో ఉండే హాస్పిటల్ లో ఒక డాక్టరు, నర్సు, ఎ. ఎన్. ఎమ్. పని చేస్తున్నారు. అంటే 10 వర్సంటు సమితికి, 90 వర్సంటు పవర్స్ మెడికల్ అండ్ పాల్ డిపార్టుమెంటుకు ఉన్నాయి. పవర్స్ మీరయివా ఉంచుకోండి లేకపోతే వారికయినా యివ్వండి. లేకపోతే యిటువంటి డ్యూయల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ వల్ల హాస్పిటల్స్ నాశనం అయిపోయే అవకాశం ఉంది. ఎక్కడా కూడా దీనివల్ల సుఖంగా లేదు. ఈ విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. అదే విధంగా సమితి రెవల్ లో అడ్మినిస్ట్రేషన్ తీసుకున్నప్పుడు పంచాయితీరాజ్ వారికి ఇంజనీర్స్ యిచ్చినారు. ఈ నాటివరకు రిజిస్ట్రేషన్ మెంట్స్ కాని రిజిస్ట్రేషన్ కాని లేవు. అదేవిధంగా నాచారం అనే గ్రామం అంటే ప్రాదరాజు వ్రక్కవ ఉన్న నాచారం కాదు అక్కారావుపేట సమితిలో, ఖమ్మం జిల్లాలో ఉంది. అక్కడ రూ. 4000 లో హవుసింగ్ కాలనీ కట్టినప్పుడు దాదాపు రూ. 30,000. 40,000 లు బి. డి. ఓ. డ్రా చేసి దానిని తస్కరించడం జరిగింది. దాని మీద ఎంక్వయరీ కాని యేమీ లేదు. మీకు కూడా ఉత్తరం ప్రాయడం జరిగింది. ఆయన సినిమా ఫిలిమ్స్ విజినిస్ చేస్తూ ఉంటారు. తప్పు చేసిన ఆఫీసర్స్ ను ట్రీయిల్ జాక్స్ కు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయడం అలవాటు అయిపోయింది. కాబట్టి

తప్ప చేసిన ఆఫీసర్స్‌ను ట్రయిబల్ జాక్స్‌కు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయబండా కలక్టర్ పాడ్ క్వార్టర్స్‌లోనో, జిల్లాపరిషత్తు పాడ్ క్వార్టర్స్‌లోనో వేయాలని, ఆ విధంగా ఆర్డర్స్ ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఈ సమితి స్కూల్స్ చాలా అధ్యాన్న పోస్టితో ఉన్నాయి. 150, 200, 300 పిల్లలు ఉన్న స్కూల్స్‌కు ఇద్దరు టీచర్స్ లేకపోవడం, స్కూలు బిల్డింగ్ లేకపోవడం, యంత్రమంది పిల్లలు స్కూలులో ఉంటే యంత్రమందిని టీచర్స్‌ను పొగ్గవైడ్ చేస్తామని ఒక రేషియో పెట్టి చేయాలి. ట్రయిబల్ యేరియాస్‌లో ఉండే గ్రామ పంచాయితీ ప్రసిడెంట్లకు గైడ్ లైన్స్ లేకపోతే వారిని ఒక కేసులో యిరికించడం, రిమూవ్ చేయడం చాలా అన్యాయం. వారికి రక్షణ లేదు. ఎస్. సి., ఎస్. టి., బి. సి. వీరికి నామకః రిజర్వేషన్ పెట్టడం తప్ప రక్షణ లేదు. ప్రత్యేకంగా ఖమ్మం జిల్లాలో అన్నపురెడ్డి గ్రామములో ఒక యిన్సిడెంటు జరిగినప్పుడు దానికి బాధ్యులైనా సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్ కాని, ఇ. ఓ. ఎండోమెంట్స్ కాని వీరి మీద కలక్టరు చర్య తీసుకోకుండా గ్రామ పంచాయితీ ప్రసిడెంటును తి నెలలు సస్పెండు చేశారు. పంచాయితీ ప్రసిడెంటు యెందుకు పనికిరానివాడు అనే ఊహా యితర డిపార్టుమెంటులో ఉంది. అక్కడ జరిగిన గందరగోళం మనకు తెలిసినదే. అక్కడ చెరువులో చేపలు పట్టుకొనే సందర్భంలో ఫ్లైరింగ్ అయి చాచాపు 45 మంది చాకా చనిపోయారు. అక్కడ పంచాయితీ బోర్డు ప్రసిడెంటును సస్పెండు చేయడం చాలా అన్యాయం. ఇతర సభ్యులు కూడా దీనిని తమ దృష్టికి తీసుకు వస్తారు. అక్కడ సర్కిల్ యిన్స్పెక్టర్, ఇ. ఓ. ఎండోమెంట్స్ కలిసి ఒక పెద్ద గేంబిలింగ్ జరుపుతున్నప్పుడు వీరి మీద చర్య లేకుండా ఖమ్మంజిల్లా కలక్టరు అక్కడ పంచాయితీ బోర్డు ప్రసిడెంటును సస్పెండు చేయడం, అదేవిధంగా యీ నాడు ఖమ్మం జిల్లాలో ఎస్. టి., ఎస్. సి., బి. సి. చాలా మంది పంచాయితీ బోర్డు ప్రసిడెంట్లు సస్పెండు అయి రిమూవ్ కావడం కారణం ఇ. ఓ. ఎండోమెంట్స్, పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటు వారికి గైడ్ లైన్స్ లేకుండా యెట్లా పుస్తకాలలో వ్రాయాలో నేర్పకపోవడమే. మీకు యిష్టం లేకపోతే రిజర్వేషన్స్ తీసివేయండి. లేదా వారికి గైడ్ లైన్స్ ఇచ్చి 2. కి సార్లు అవకాశం ఇచ్చి చూడండి. ఈ విధంగా వారికి రక్షణ ఇవ్వాలి. నా సూచనలకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చి దృష్టిలో ఉంచుకుంటారని ఆశిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. చంద్రశేఖర రెడ్డి:—అధ్యక్షా, 1982-83లో పంచాయితీరాజ్ శాఖ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో బ్రహ్మాండంగా జరుగుతోందని యితర రాష్ట్రాల నుంచి కమిటీలు వచ్చి చూసిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. అటువంటిది యీ 20 సంవత్సరములలో ఘోరాతిఘోరంగా దిగజారిపోయిందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు బడ్జెటులో కేటాయించింది బ్రహ్మాండంగా చేశారు. కాని అమలు విషయం వచ్చేప్పటికి ఆది ఫెయిల్ అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇదివరకు పంచాయితీ బోర్డు అధ్యక్షుల ద్వారా సమితి అధ్యక్షులు యెన్నుకోబడేవారు. దానివల్ల అక్కడ మెజారిటీ ఒపీనియన్ ప్రకారం నిర్ణయాలు జరుగుతూ వచ్చినాయి.

12-40 p.m.

సంచాయితీ అధ్యక్షులద్వారా సమితి అధ్యక్షులు ఎన్నుకోబడుతారు. ఇప్పుడు ప్రజలచేత సమితి అధ్యక్షులు ఎన్నుకోబడుతారు. అక్కడ సర్పంచులలో అతనికి మెజారిటీ వుండదు. వారి ఎర్జయం ఒకటిగా వుంటే, వీరి ఎర్జయం మరొకటిగా వుండడంవల్ల కొట్లాటలు ప్రారంభమయి, కార్యక్రమాలు సాఫీగా కొనసాగకుండా పంటుబడిపోతున్నాయి. మెజారిటీ ఒక వర్గంను, మైనారిటీ మరొక వర్గంగానూ ఏర్పడుతున్నాయి. ఎక్కువగా పంచాయితీలలో కార్యక్రమాలు జరుగుతూ వుంటాయి. పరిష్కృతిలో మాదిరి మెజారిటీ ఎపినియన్ ప్రకారం ఎలా నిర్ణయం తీసుకుంటారో అవిధంగా చేసినట్లుంటే అడ్మినిస్ట్రేషన్ బాగుపడుతుంది. పంచాయితీలలో పంచాయితీ అధ్యక్షులకు ఇంతవరకు అధికారాలున్నాయి? మా పంచాయితీలోనే బ్రహ్మాండంగా డబ్బులున్నాయి. మాదిమేమిట పంచాయితీ. మేము హరిజనాభివృద్ధికి కార్యక్రమాలు మొదలు పెట్టాలనే ఉద్దేశముకలిగి, ఐక తెలివిజ్ఞ కోనాని రెండు స వత్సరాల క్రితం మా కోట పంచాయితీలో నిర్ణయం తీసుకొన్నాము. దానికి ఇంతవరకు మంజూరు తెచ్చుకోలేదు. ఎంత ఘోరమని చెప్పాలి? ఆ డబ్బు ప్రభుత్వానిది కాదు. పంచాయితీ ప్రజల డబ్బు. హరిజనవాడలో తెలివిజ్ఞ కెట్టి, ఒక అదర్శవంతంగా మా పంచాయితీ పేరు నిలబెట్టాలని అను కొన్నాము. పేరలు డబ్బులు పెట్టి పనిచేస్తామని చూడలేదు. ఉచితంగా సినిమా చూపిస్తామని చెప్పాము. ఆ ఫణులు కిందబడి, మెనబడి చివరకు ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. ప్రభుత్వము నుండి మద్రాసు దగ్గర వుండి కాబట్టి మీకు వచ్చేది 'అరవ' సినిమా కదా, మీకేమి బాధం. రెండగ కదా అని అన్నారు. వారానికి ఐకసారి తెలుగు సినిమా వస్తుంది. అలాగే హిందీ సినిమా వస్తుంది. ఒకవేళ అరవ సినిమాలు 3-4 సినిమాలు వుండవచ్చు. మాది కోస్టల్ ఏరియా మా ఫిషరీ మెన్స్ అందరూ అరవము వచ్చినవాళ్లే. వీరి సినిమా వస్తే అది చూస్తారు. దాని వల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే నష్టమేమీ లేదు. కొనెది మా డబ్బుతో. ఎందును మంజూరు చేయరో నాకు అర్థము కావడం లేదు. ఇక టి వి కొనడానికి పంచాయితీకి అధికారము లేదు. మరి పంచాయితీ అడ్మినిస్ట్రేషన్ ఎలా బాగు పడుతుందో అర్థము కావడం లేదు. పంచాయితీ మంజూరు చేసినాకూడా, ఇంత వరకు దానికి ప్రభుత్వము నుండి మంజూరు లేదు. డ్రైయిన్ క్లీన్ ను ఎపాయింట్ చేయాలని పంచాయితీ నిర్ణయం చేస్తే, దానికి కలెక్టరు పర్మిషన్ ఇవ్వాలి. ఈ విధంగా చిన్న చిన్న విషయాలలో కూడా పంచాయితీకి అధికారము లేదు. ఆ లాంటివన్నీ పంచాయితీలుండి కూడా నిరుపయోగంగా నడిచుతున్నది. సమితులలో ఎక్కడ ఏ రోడ్డు కావాలెనో, ఎక్కడ ఏ స్కూలు పెట్టవాలెనో సమితి అధ్యక్షులకు, పంచాయితీ అధ్యక్షులకు తెలుసు. అలాగే టీచర్లను ఎక్కడ వేయాలో, ఎక్కడ అవసరమో స్థానికులకు తెలుసు. కాని ఇప్పుడు జరిగేది ఏమిటి? ఫలాని ఊరులో టీచరును వేయాలని డి. ఇ. ఓ. నుండి డై రెక్షన్ వస్తుంది. ఉదాహరణకు ఒక అప్పర్ ప్రయమరి స్కూలు 10 ఏండ్ల నుండి నడుస్తున్నది. అక్కడ తెలుగు, వి.ఇడి. హిందీ టీచర్లు లేరు.

సమితి మ్యూజీక్ మెంటు ఎందుకున్నదో అర్థము కావడం లేదు. ఆ డివిజన్ వెళ్లి నపుటు అక్కడి ప్రజలు, “మీరు సమితి ప్రెజిడెంటుగా వున్నారు, టీచర్లను గురించి ఏమి పట్టించుకోవడం లేదు” అని అంటూవుంటే, డి.ఇ.బి. వేయాలని, ప్రభుత్వము వేయాలని చెప్పే పరిస్థితి వస్తున్నది. ఎస్. ఆర్. ఇ. పి. వర్క్కు వున్నాయి. సమితికి ఇంత డబ్బు అని చెప్పి ఎలాట్ చేసి, మెజారిటీ ఒపీనియన్ ప్రకారము ఎక్కడ అవసరమో, అక్కడ మంజూరు చేసుకోండని చెప్పటం లేదు. పైగా డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్లను నుండి ఈ పనులే చేసుకోండని చీటీలు పంపుతున్నప్పుడు గ్రామస్థాయి కార్యక్రమాలు దెబ్బతింటాయి. జిల్లా స్థాయిలో డిస్ట్రీక్ట్ జేషన్ చేసినప్పుడు సమితికి ఇంత డబ్బు అని చెప్పి ఎలాట్ చేసి, సమితిలో మీటింగు పెట్టి మంజూరు చేసుకోండని ఎందుకు చెప్పకూడదు? ఎవయినా కంప్లయింట్స్ వస్తే కలెక్టరు ఎంక్వయిరి చేసి, విచారించవచ్చు కదా. డ్రాఫ్ట్ వస్తే, అర్జంటుగా ఎక్కడ నీరు అవసరమంటుందో, అక్కడ హింద్ పంప్ వేయాలని ఏ డి.ఇ.బి.నో, సమితి ప్రెజిడెంటులో వెళ్లి చూపి, అక్కడ పంపును వేయిస్తారు. ఇప్పుడు దానికి కూడా డిస్ట్రిక్ట్ హెడ్ క్వార్టర్లకు వెళ్లి, అక్కడ నుండి మంజూరు వచ్చిన తరువాత ఇ.ఇ.కి వచ్చి తరువాత, ఎస్టి మేట్స్ చేసిన తరువాత, అది నెలరోజులకుగాని రాదు. కాబట్టి దీన్ని చూస్తే, ఇంప్లి మెంటేషన్ లో అట్టర్ ఫెయిల్చ్యూర్ అవుతున్నది. జిల్లా పరిషత్తు వుంది, అక్కడ చెర్మన్ మీద అలివిగాని బి.డి.బి.ను పెట్టారు. చెర్మన్ కు ఇదివరకున్న పవర్స్ ను తీసివేశారు. నేను చెర్మన్ గా వున్నప్పుడు పోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ ఇవన్నీ వాళ్ళ కంట్రోల్ నక్రమంగా జరుగుతూ వుండేది, హాస్టల్స్ సమితి కంట్రోల్ లో లేవు. షెడ్. పి. కంట్రోల్ లో లేవు. ఏదయినా ఆక్రమం జరుగుతూ వున్నప్పుడు సమితి ప్రెజిడెంటు కలెక్టరు దగ్గరకు పోయి లేదా పోషల్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసుకు వెళ్లి కంప్లయింట్ చేయాలి. సంతృప్తికరంగా పరిష్కారము చేయటానికి వీలు లేదు. ఈ హాస్టల్స్ ను సమితి, షెడ్. పి. కంట్రోల్ నుండి తీసివేసి ఫోరాలిఫోరం చేశారు. బి.డి.బి. సమితి ప్రెజిడెంట్స్ ద్వారా పిల్లలకు దుస్తులు పంచడంలో ఎలాటి అన్యాయాలు జరుగకుండా వుండేది. ఇప్పుడు ఆ పవర్స్ ను తీసివేశారు. ఇప్పుడు వార్డుస్ను ద్వారా దుస్తులు, పుస్తకములు స్కూళ్ళలో పంచడం జరుగుతున్నది. అలాంటప్పుడు బి.డి.బి.లు, డి.ఇ.బి.లు ఏమవుతారు? ఈ మార్పు ఎందుకు చేశారు? ఇంట్లో కొంటా విషయంలో కూడా సమితి ప్రెజిడెంటుకు అధికారం లేదు. ఐదు స్టాండింగ్ కమిటీలలో శాంతియుతంగా పరిష్కారము చేయటానికి వీలులేదు. కాబట్టి ఈ మార్పులు తీసివేయకపోతే పరిస్థితి ఘోరంగా తయారవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. కె.ఎస్. సింగ్ (భాన్స్ వాడ):—అధ్యక్షా, పంచాయతీరాజ్ కాని మామూలు చాలా అనుభవము కలిగిన వారు. మంచి స్వభావము కలిగిన వారు. లోగడ ఇదే కానిన బాగారెడ్డిగారు నిర్వహించారు. వారికంటే మంచి పేరు ఇప్పుడు రావలెను. అంటే సిమెంటు కుంభకోణము, యింకో కుంభకోణము అటు వంటివి లేకుండా మంచి పేరు తెచ్చుకోవలెను. బాగారెడ్డిగారు చేసిన దానికంటే

యంకా ఎక్కువగా గ్రామ ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందేటట్లు చూడవలసిన
పాధ్యత మనందరిమీద వుంది. 'రాముడు, చంద్రుడు' అని రెండు పేర్లు
కలిగినవారు మంత్రిగా ఈ శాఖను నిర్వహిస్తున్నారు. ఆ పేర్లకు అనుగుణంగా
ఈ రాష్ట్రము రామరాజ్యంగా మారుతుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఈ రోజు బడ్జెటు
రు. 9,44,814 లతో ప్రతిపాదించినందుకు హర్షిస్తున్నాను. నేను చాలా రోజులుగా
గ్రామ పంచాయతీ సర్పంచిగా వున్నాను. నేను గిరిజనుని అయినా, రిజిస్ట్రేషన్
కాన్స్ట్రక్టయ్యెన్సి నుండి కాకుండా, మామూలు గ్రామ పంచాయతీ నుండే
ఎన్నికయ్యాను. అక్కడ సర్పంచి అధికారాలు ఏదేంలా వున్నాయో చాలా
మంది సభ్యులు చెప్పారు. ఈ రోజు ఒక ఇనుప కుర్చి కొనాలంటే సర్పంచికి
అధికారము లేదు. డి.పి.ఓ. మంజూరు చేస్తేనే కొనేదానికి వీలుంది. లైటుకాని,
ట్యూబు గాని ఇ.బి.డి.పి.ఓ. ద్వారా కలెక్టరు మ.జూరు చేస్తే తప్ప కొనడానికి
వీలు లేదు. ఇ.బి.లు సరియైన మార్గము చూపెడతారన్నపుడు, యీ సర్పంచ్
వదలులు ఎందుకు? ఇటువంటివి జరగకుండా సర్పంచులకు, సమితి ప్రెసిడెంటులకు
సోదర సభ్యులు చెప్పినట్లుగా ఏదైనా మార్గము వెదకి, వారికి అధికారా
లివ్వాలి. లేకపోతే వారు జిల్లా ఆఫీసుల చుట్టూ, తాలూకా ఆఫీసుల చుట్టూ
తిరిగే అవకాశముంది. అది కొనసాగితే వనులు జరగవు. నేను గిరిజను సర్పంచ్ గా
వున్నపుడు గిరిజన శాండాలు వున్నాయి. గ్రామాల నుండి శాండాలుకు రోడ్డు
వేయాలంటే కొన్ని వేల రూపాయలు కావలెను. పంచాయతీ సమితులకు
రి వరెంటులు గ్రాంటు వున్నాయి. ఈ డబ్బుతో రోడ్లుగాని, బావులుగాని
గిరిజన ప్రాంతాలలో అభివృద్ధి చేయాలంటే ఆ డబ్బు సరిపోదు.
ఈ రోజు గిరిజనుల అభివృద్ధి కొరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు 7 1/2 శాతం
గ్రాంటును మంజూరు చేస్తున్నారు. గిరిజనులు ఆంధ్రప్రదేశ్ జనాభాలో 8 శాతం
మంది ఉంటే 8 శాతం గ్రాంటు అంటున్నారు. కాని గిరిజనుల అభివృద్ధి కొరకు ఎక్కువ
నిధులు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. గిరిజన ప్రాంతాలలో రోడ్లు, స్కూల్స్
బిల్డింగులు కరెంటు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. స్కూలు బిల్డింగుల కొరకు
ట్రయిబల్ వెల్ ఫేర్ ఆఫీసరును అడిగితే స్కూల్స్ ను కొత్తగా పెట్టడానికి
వీలులేదని అంటున్నారు. డబ్బు కొరకు పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటుకు ప్రాసినా
అక్కడ డబ్బు లేదు అంటున్నారు. తరువాత గ్రామాలతో అక్కడక్కడ 20
ఇళ్ళు, 20 ఇళ్ళు గిరిజనులకొరకు కట్టారు. కాని మారు మూల ప్రాంతాలలో
శాండాలు నివసించే చోట స్కూల్స్ తెరవడానికి ఆశ్రద్ధ వహిస్తున్నారు.
శాండాలు ఎక్కడయితే ఎక్కువ మంది ఉంటారో అక్కడ వారి పిల్లలు చదువు
కోవడానికి స్కూల్స్ కొత్తవి పెట్టాలని కోరుతున్నాను. మేజర్ పంచాయతీలకు
లక్షల రూపాయల ఫండ్స్ ఉన్నాయి కాబట్టి వారు జీతభత్యాలు యిచ్చు
కుంటున్నారు. కాని బాగారెడ్డిగారు హయాములో చిన్న గ్రామపంచాయతీలని
10 వేలు, 5 వేలు ఆదాయం గలవాటిని పెవరేట్ చేశారు. అట్లా చేయడం
బాగానే ఉంది గాని 10 వేల రూపాయలు ఆదాయము ఉన్న గ్రామ పంచాయతీలు
ఉద్యోగస్తులకు జీతాలు ఎక్కడనుంచి యిచ్చుకోవాలి. అందువల్ల మేజర్ గ్రామ

12-50 p.m.

పంచాయతీలకు ప్రభుత్వం ఏ విధంగా జీత భత్యాలకొరకు గ్రాంట్లు యిస్తున్నదో అదే విధంగా యీ చిన్న గ్రామపంచాయతీలకు కూడా యివ్వాలని కోరుతున్నాను. తరువాత పంచాయతీ సమితులకు 100 ఎకరాల లోపున ఉన్న చెరువులు గుంటలు మరమ్మత్తులపని అప్ప చెప్పారు. కాని వందల సంఖ్యలో ఉన్న చెరువుల గుంటలు పంచాయతీ సమితులవారు ఏ విధంగా మరమ్మత్తు చేయగలరు? పంచాయతీ సమితులకు డబ్బు లేక వాటి రిపైర్స్ చేయలేకపోతే ప్రెసిడెంట్లు మీద ప్రజలు విరుచుకుపడుతున్నారు. సమితి ప్రెసిడెంట్లు డెవెల్పుగా ఎన్నిక అయి వస్తున్నారు. కాబట్టి సర్పంచ్ లను మెంబర్లను వారు లెక్కచేసుడంలేదు. ఇంతకుముందు వారిని తొలగించడానికి అభివృద్ధి తీర్మానం ఉండేది అందువల్ల ఆ ప్రెసిడెంట్లు వారిని తీసివేస్తామోనని భయం ఉండేది. కాబట్టి యిప్పుడు ప్రభుత్వం పునరాలోచించి 2/3 మెజారిటీతో ఉన్న ప్రెసిడెంట్లను, సర్పంచులను తీయడానికి వీలు కల్పిస్తేనే పంచాయతీలలో అభివృద్ధి జరగడానికి వీలు అవుతుంది. తరువాత పట్టణ ప్రాంతాలలో రోడ్లు బాగాలేని సరేంద్రగారు అన్నారు. వరాలు రావడంవల్ల నీటిలో రోడ్లు పోయినాయి. కాని గ్రామాలలో అయితే అటు రోడ్లు లేవు. గ్రామాలలో నీటిపారుదల సౌకర్యంలేదు. కరెంటు లేదు సర్పంచ్ లు చాలామంది యువకులు ఎన్నుకోబడ్డారు. వారు ఏమి చేయడానికి డబ్బు లేదని అంటున్నప్పుడు వారు కనీసం కరెంటు బిల్లులు సమితులకు సంబంధించినవి కూడా కట్టలేకపోతున్నారు. జిల్లా పరిషత్ సమితి ప్రెసిడెంట్లు 50 శాతం డబ్బు కేటాయించి గ్రామాలలో రోడ్లు, స్కూలు బిల్డింగులు కట్టవలసి ఉంది. పట్టణాల లోని రోడ్లు సంగతి మాట్లాడిన కృష్ణారావుగారు, సరేంద్రగారు నాతో వస్తే గ్రామాలలో ఉన్న రోడ్లు, స్ట్రీట్ లైట్స్ విషయం వారికి స్వయంగా చూపిస్తాను అందువల్ల గ్రామాలలో రోడ్లకు, స్కూలు బిల్డింగులకు, కరెంటు సప్లయ్ కి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని ఆర్థికమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. తరువాత సర్పంచ్ లు గ్రామసభలు 180 రోజులలో జడపకపోతే సర్పంచ్ లను తీసిపారేస్తున్నారు. కాని 180 రోజులలో ఒకసారి, రెండవసారి, మూడవసారి మీటింగు పెట్టకపోతే అట్లాగ చెయ్యవచ్చును కాని సర్పంచ్ లకు తెలియక మొదటిసారి మీటింగు పెట్టకపోయిన వారిని తీసిపారేస్తే ఎట్లాగు? గ్రామసభల ద్వారా ఎక్కువ భాగం హరిజనులు, గిరిజనులు ఎన్నికైనారు. వారు యీ రూల్స్ వల్ల యిబ్బంది పడుతున్నారు కాబట్టి ఆ రూల్స్ తీసివేయాలి. పంచాయతీ సమితులలో గిరిజన, హరిజన సర్పంచులకు జీతాలు పంచాయతీ సమితులవారు యివ్వలేకపోతున్నారు. మిగతా సర్పంచ్ లు అయితే ఫరవాలేదు ఎట్లాగయినా ఎన్నికయి వస్తారు. కాని యీ హరిజనులు, గిరిజన సర్పంచులు మాత్రం జీతం లేకపోతే ఏనిచేయలేరు. ఎల్క్విసిటికి కూడా పంచాయతీ సమితులలో డబ్బు లేని సమయంలో ఆ డబ్బును కూడా సర్పంచ్ లు తీసివేస్తున్నారనే ఆపోహ ప్రజలలో కలుగుతున్నది. కాబట్టి హరిజనులకు గిరిజనులకు సంబంధించిన సర్పంచ్ లకు 100 రూపాయలు జీతం ప్రభుత్వమే భరించాలి. మన రామారావుగారు రాముడు అయితే, యీ పురపాలక శాఖామంత్రిగారు రాముడు కృష్ణుడు కూడా. మేము

చిత్తూరుకు ఎస్.టి. కమిటీ పర్యటనకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ చాలా మునిసిపాలిటీలలో 4 శాతం గ్రాంట్లు మునిసిపాలిటీలకు గిరిజనులకు ఖర్చుపెడుతున్నాయి. ఇప్పుడు చిత్తూరుకు ఉన్నవి. గిరిజనులు అక్కడోకరు, అక్కడోకరు ఉంటున్నారు. వారిని బడెంటిపై చేసి డిస్ట్రిక్టు ట్రయబునల్ వెల్ ఛేస్ అఫ్ దు వారికి యిళ్ళు కట్టించడానికి ప్రయత్నిస్తే స్థలాలు దొరకక గృహనిర్మాణం అని అనిపించింది. కాని మునిసిపాలిటీలలోని ఆ గ్రాంట్లను స్థలాలు కొనడానికి, రోడ్లు వేయడానికి కంటే పెట్టడానికి గిరిజనవాడలలో ఉపయోగిస్తే మంచిదని మునిసిపల్ కాఫీ మంత్రిగారిని కోరుతున్నారు. అంతేకాకుండా చాలామంది సిటీలో గిరిజనులు రోడ్లు ప్రక్కన గుడారాలు వేసుకొని బ్రతుకుతున్నారు. అట్లాంటివారి ప్రాధరా బాదు పట్టణంలోనే ఎక్కువమంది కనపడతారు. కాబట్టి వారి జాభా నిష్పత్తి ప్రకారం ప్రాధరాబాదులో కట్టే ఇళ్లలో వారికి కూడా వారి నిష్పత్తి ప్రకారంగా గృహాలు కేటాయించాలని కోరుతూ శలవుకుకుంటున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ రజాబ్ అలీ:—అధ్యక్షా, పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థ వరకూ 10-00 p. m. నా అభిప్రాయాలను కొన్ని చెబుతాను. ఈ వ్యవస్థ వచ్చినప్పటి నుంచి నేటి వరకూ శవశీల్పావస్థలో ఉంది. డబ్బు లేదు. దస్త్ లేదు. అడిగే వారు లేరు, చేసే వారు లేరు. ఈ పరిస్థితులలో ఇది ప్రజలకు మేలు చేయగలదని నేను భావించడం లేదు. కొన్ని మెరుగులు దిద్దే మాటలు ఈ ప్రభుత్వం వాడింది. వాటిలో ఒకటి "చిగురింతు కల్పించింది." కానీ గ్రామ సంఘాలలో, సమితులలో డబ్బు లేదు. డ్రియనేజీను బాగు చేయలేదు. కానీ మాటలు మాత్రం చాలా పెద్దగా వాడారు. "గ్రామీణ పాఠశాలలో మంచి నీటి సౌకర్యాలు గాను గొట్టపు బావులు, మామూలు బావులు శ్రవ్యవానికి రక్షిత నీటి సౌకర్యం వధికాలకు పెద్ద మొత్తంలో నిధులు కేటాయించడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో రెండు మార్లు సర్వే జరిపి 12 వేల 200 గ్రామాలను నీటి సమస్య గల గ్రామాలుగా గుర్తించడమైంది." అంటే సుమారు 12 వేల గ్రామాలను ఐడింటిఫై చేశారు. 4 వేల 000 గ్రామాలకు అయిదవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతం వరకూ, మిగిలిన 8, 200 గ్రామాలకు ఆరవ పంచవర్ష ప్రణాళికాంతం వరకూ ఈ పథకాలను అమలు చేస్తామన్నారు. 6 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఒక వంతు చేసి, రెవ. పంచవర్ష ప్రణాళికలో రెండు వంతుల పని చేయడానికి గాను ఒక పెద్ద ఆశను కల్పించారు. కానీ ఈ మంచినీటి సమస్య అమలులేకుండా ఉంది. దీనిని పరిష్కారం చేయలేరని అనేక సందర్భాలలో చెప్పడం జరిగింది. మంచినీటి అని ప్రజలు అనడమే కానీ ప్రజలకు నీరు లభించే అవకాశం మాత్రం లేదు. దీనితో పాటు, ఈ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో ఎన్నో అంశాలు ఉన్నాయి. గ్రామాలలో శృణానాలు, రోడ్లు, మంచినీరు లేని దుస్థితి ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం గతం కన్నా సుమారు 7-8 కోట్లు ఎక్కువ చేసింది. కానీ దీని వల్ల మెరుగుపడే అవకాశం లేదు. గ్రామాలలో మంచినీటి వసతికి నోచుకోని తరగతుల వారున్నారు. దీనికి పారలల్ గా మండలాలను ఏర్పరిచే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉంది. కానీ ఇది సరైనది కాదు. ఎన్నుకొనబడిన

వారి అధికారాలను తగ్గించి వారి స్థానాలలో, వీరిని ఎక్కించడానికి చూస్తున్నారు. అధికార దాహాన్ని తీర్చడానికి ఉద్దేశించబడిన ఈ పథకాలను గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచించవద్దు. ఈ పద్ధతి సరైనది కాదు. ప్రజాస్వామికంగా ఈ పంచాయతీ రాజ్ యొక్క ధ్యేయాన్ని పూర్తి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం ముందు ఉన్నది. దానిని ఏ రకంగా పూర్తి చేయాలనే ఆలోచన చేయకుండా, పార్టీల గా మండలులు ఏర్పాటు చేసే ఉద్దేశం మంచిది కాదు. ఇప్పటికే జిల్లా పరిషత్తులలో, సమితులలో ప్రభుత్వం అనుసరించిన విధానం పొరబాటని ఇప్పుడు కాక పోయినా తరువాతైనా తెలుసుకుంటారు. దీనికి కూడా ఆ పద్ధతిలో అనుసరించవలసిన అవసరం లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ వ్యవస్థ బాగుపడాలంటే ఇతోధిక మైన అరిక్ట్ వనరులను కల్పించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. గార్గిట్స్ ను అధికం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. సమితి పెరిసిడెంట్లకు చాలా తక్కువ అధికారాలున్నాయి. వారి వద్ద డబ్బులేదు. ఏమి చేయలేని దుస్థితిలో ఉన్నారు. పంచాయతీ సమితి అంటే 50 గ్రామాలకు ఒక లక్ష మంది టటల్లు ఉండేవరిస్థితిలో, ఆయా పార్టీలలో కనీసావసరాలను కూడా తీర్చలేనిస్థితిలో ఉన్నారు. వారి అండర్ లో ఎడ్యుకేషన్ ఉంది. కొన్ని అధికారాలను కేంద్రీకృతమైన పద్ధతిలో చేతిలో పెట్టుకుని, టీచర్స్ ను బదిలీ చేసే అధికారాన్ని కొందరు కలిగి ఉన్నారు. అధికార వికేంద్రీకరణ చేసి సమితి అధ్యక్షునికి ఇవ్వడం న్యాయంగా ఉంది. ప్రభుత్వం ఎద్ద నడుస్తున్న కాగితాలు పడి ఉంటున్నాయి. మొత్తానికి ఏదో స్వార్థపరమైన ఆలోచన ఉండడం వలన ప్రయోజనం ఉండదు. గత ప్రభుత్వం మాదిరిగా ఈ ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచించడం మంచిది కాదు. ఎక్కువగా నిధులను కేటాయించి, గాగ్గిమీణ వ్యవస్థను ఏదో రకంగా మెరుగుపరచి, పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ లక్ష్యాన్ని మెరుగుపరచి, సెలవేర్చడానికి, ఈ ప్రభుత్వం కూడా ఆలోచిస్తున్నట్లుగా లేదు. ఇక మ్యూనిసిపాలిటీల సంగతి గురించే వద్దలచుకున్నాను. కోత్తగా వచ్చిన మ్యూనిసిపాలిటీలు చాలా ఉన్నాయి. మనరాజధానిలోనే 18 సంవత్సరాలు అయినా కూడా ఇంత వరకు మునిసిపల్ ఎన్నికలు తలపెట్టని కారణం ఎవరికీ తెలియదు. విజయవాడ సి. పి. ఐ. కి పోయి, విశాఖపట్టణం బి. తె. పి. కి దక్కితే, కాంగ్రెసు వారు అయితే పయపడారు కానీ ప్రజా వెల్లువతో అధికారంలోకి వచ్చిన ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం ఎందుకు ఎన్నికలు జరిపించే ప్రయత్నం చేయడం లేదు? ఇది న్యాయమా? గత ప్రభుత్వం ప్రజాస్వామ్యంలో చేయరాని తప్పు చేస్తే, దానిని గురించి ఈ ప్రభుత్వమైనా ఆలోచించక పోతే ఎట్లా? ప్రాదరాబాదు సిటీలో మంజీరా, ఇతర సహజ వనరుల నుంచి నీరు అందిస్తామని అంటున్నారు. ఇక్కడ మంచి నీటి కొరత గురించి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటారు? సింగూరు, బూరాల, ఇతర పార్శ్వ జెట్టులు, కృష్ణనీటిని తీసుకువచ్చే ఆలోచన ఉన్నా, దీనికి ఎప్పుడు నమోదాకాల్లు పలుకుతారు? ఎప్పుడు శంఖస్థాపన చేస్తారు? మాటలు కాకుండా ఆచరణలో పెట్టే విధానం గురించి ఆలోచించాలి. ప్రాదరాబాదులో జనాభా ఎక్కువగా పెరిగిపోతుంది. మంచి నీరు అందరకూ

సరిపోదు. ముఖ్యంగా వేసవి కాలంలో ఈ నీటి కొరతను తీర్చడానికి తగిన చర్యలను ప్రభుత్వం వెంటనే ఆలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక పోతే రోడ్లు గురించి చాలా తక్కువ మొత్తం కేటాయించారు. చాలా వరకూ రోడ్లన్నీ గతుకులు వడి ఉన్నాయి. అటోలో వెళ్లి చాకడుపులో పేగులు అదురుతుంటాయి. ప్రధాన రహదారులలో పైతం, ఆటోలో కూర్చుంటే, నరక కూపమా, ఇతి భాగ్యనగరమేనా అనే అలోచన రాక తప్పదు. ఆభాగ్యనగరంగా ఉంది. ప్రాదరాజాదు అంటే ఎంతోమంచి చగరంగా పోల్చి చెప్పిన మహానుభావులున్నారు. ఎంతో మెజాంటో వచ్చిన ఈ ప్రభుత్వం, ఇంత దుర్గతి పట్టినా, ఈ రోడ్ల మెరుగును గురించి కానీ నగర అందాన్ని కానీ అలోచించకపోవడం దురదృష్టమైన సంగతి. ప్లమ్ పరిమాలలో ఉంటున్న ఒక ఇంటలో ఉండే వారు ఇంకో ఇంటముందు చెత్త పోయడం చేస్తుంటారు. సంజీవయ్యగారి పార్కులో లారీలతో తెచ్చి చెత్త చెదారం పోస్తుంటే, దోమలు, క్రిమి కీటకాలు ఉత్పత్తి అవుతున్నాయి. దీని వల్ల పాటిగడ్డ ప్రాంతంలో ప్రజలు అల్లాడిపోతున్నారు. కనుక ఈ దుస్థితి నుంచి ప్రజలను రక్షించడానికి చర్య తీసుకోవాలి. మా జిల్లాలోని కొత్తగూడెంలో సుమారు రెండు లక్షల గాఢా ఉంది. దీనికి మునిసిపల్ స్టేట్స్ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు వినుకాడుతుందో అర్థం కావడం లేదు. ఎన్నికలు జరగకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? స్పెషల్ ఆఫీసరుతో ఏందుకు పరిపాలన జరిపించాలి? ఈ లోపలూ యిష్టమైన విధానాన్ని తొలగించడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నది? స్పెషల్ ఆఫీసరు చేతిలో డబ్బు పెట్టి, రెండు లక్షల ప్రజలను వారి స్థితికి వారిని వదలివేయడం సరైన పద్ధతి కాదు. చెప్పేవి శ్రీరంగ నీతులు, దూరేడి ఎక్కడో ఉన్నాయిగా ఉంది. దీనిని గురించి కూడా మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పాలని కోరుకున్నాను. ఒకప్పుడు విజయవాడ పట్టణం ఆంధ్రో దేశములో చాలాకాలకు షెర్డ కీలకమైన పట్టణం. బ్రిటిషర్స్ ఆక్కడ ఉన్నారు. పట్టణం పెరుగుతోంది ఇటువంటి ప్యాంథానికి డ్రియనేజీ లేదు. స్త్రీలు నడవడానికి ఏమి లేని పరిస్థితి ఉంది. లేవగానే స్త్రీ పురుషులు ఇరువెపులా బారులు తీర్చి కూర్చునే మనస్తత్వం అందరకూ ఉండదు. ఈ దుస్థితి నుంచి విముక్తి చేయాలనే అలోచన మునిసిపాలిటీకి ఉన్నట్లు మాత్రం కనిపించడం లేదు. గత ప్రభుత్వం దాగ్రిగాన్ చేసింది. ఆ నిధులు ఏమి చేశారో, దాని గురించి ఇప్పుడు విచారణ జరిపించలేము. కానీ క్రొత్త ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో ఏమి క్రద్ద తీసుకుంటోంది? మునిసిపల్ కాం మంత్రిగారు కూడా ఈ విజయవాడకు ఎంతో దూరంలో లేరు. దీని విషయం వారు ఆలోచించాలని కోరుకున్నాను. ఎట్లాగే విజయవాడ, వరంగల్ లలో కూడా ఈ డ్రియనేజీ పథకం చేపట్టడం లేదు. పట్టణాలలో పెరుగుతున్న జనాభా ఆరోగ్యం పట్ల ప్రభుత్వం చూపుతున్న క్రద్ద ఏ మాత్రం లేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మంచినీటి పథకాలకు చాలా తక్కువ

మొత్తం తేటయించారు. ఇది చాలా అన్యాయం. ప్రాదరాజ్యం—కంటే దగ్గరలో ఉన్న సహజ వనరులకు ఏవో స్కీములను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు కానీ మిగిలిన ప్రాంతాలలో జీవనదులు లేవు. ఒక్క విశ్వవాడ మాత్రం కృష్ణానది నడిబొడ్డులో ఉండడం వలన ఏమీ ఇబ్బంది లేదు. వరంగల్ కు నీరు రావాలంటే చాలా దూరం నుంచి రావాలి. దానికి తగిన స్కీములను ఏవీ రూపొందించలేదు. పంచాయతీ వ్యవస్థలో పంచాయతీ ప్రెసిడెంట్లకు కొన్ని అధికారాలు ఇచ్చారు. జల సంపద తీసుకోండి అని చిన్న చిన్న గుంటల మీద అధికారం ఇచ్చారు. హర్యాణలు పెట్టామంటున్నారు. ఆ డబ్బు ఎవరు ఏం చేస్తున్నారో తెలియదు. అధికారం లెని వేలాలు మాప్సింకలిగిస్తున్నారు. సత్తుపల్లి తాలూకాలో ఒక గ్రామం ఉంది. అక్కడ ఉన్న ఒక చెరువును రు. 125-లకు హర్యాణ చేసి, ట్రైమ్ లిమిట్ అయిన తరువాత, ఎండి పోయిన చెరువుకు తిరిగి ఆక్షను పెట్టే అధికారం ఎవరు ఇచ్చారు? దీనివల్ల ఆ మడుగులలో కాయలు దుమ్ముకోడానికి వెడితే వారి మీద కాల్పులు జరిగాయి. కనుక ఈ విషయంలో తగిన సవరింపులు చేయాలి. అన్నపర్తి పల్లెలో చేపలు లెని, నీరు లెని చెరువులొక పెళ్ళినందుకు కాల్పులు జరిగాయని ప్రెసిడెంట్ చెప్పారు. కానీ కలెక్టరు ప్రెసిడెంటును తొలగించడం జరిగింది. కాల్పులు చేసింది ఒకరయితే, ప్రెసిడెంటును తొలగించడం జరిగింది. “ఉరుము ఉరిమి మంగలం మీద పడినట్లు”గా ఉంది. కనుక ఈ విషయాలన్నిటి మీద తగిన చర్య తీసుకోవలసిందని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

(శ్రీ ఎం. కాశీరెడ్డి (కనిగిరి) :—అధ్యక్షా, ఈనాడు పంచాయతీరాజ్, మ్యూనిసిపల్ కాళామండ్రులు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లుల మీద కొన్ని ముఖ్యమైన సూచనలను చేయదలచుకున్నాను. ఈ పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో పథకాయుష్ట మైనది. ఇప్పుడు దాని అవశేషాలు మాత్రమే మిగిలి ఉన్నాయి. దీనిని పునఃనిర్మించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వం మీద ఉంది. గ్రామ స్థాయిలో దీని ఉపయోగం కేవలం రెండు ముతానుగా చీలిపోయి కొట్లాటలు, ఖానీలకు దారి తీయడంగా మాత్రమే ఉంది కానీ అంతకుమించిన ఆభివృద్ధి మాత్రం జరగలేదు. రెండు ముతానుగా చీలిపోయి, ఏ ప్రభుత్వయునాకానీ ఏదో ఒక వర్గానికి మాత్రమే మద్దతు చేసే దుస్థితిలో ఉంది. “అయ్యవారిని చేయబోతే కోతిని చేసినట్లు”గా ఈ వ్యవస్థ ఉంది. గ్రామాలలో ఎన్. ఆర్. ఇ. పి. అనే మంచినిటి పథకాలు చేపట్టినట్లుగా మంత్రిగారు అన్నారు. రక్షిత నీటి సరఫరా పథకం పూర్తి అయిందన్నారు. నెడర్ లాండ్స్ స్కీము క్రింద ప్రకాశం ఇంకా ఇతర జిల్లాలకు సహాయం చేస్తే, ఈనాడు త్రాగడానికి మంచి నీరు కూడా లేని పరిస్థితి ఉంది. అక్కడ ప్లూరిన్ కంటేంట్ ఎక్కువగా ఉంది. ప్లూరోసిన్ వ్యాధి నివారణకు గాను, వారు సహాయం అందిస్తే, ఆ స్కీము పూర్తి కాలేదు. కనుక దీనిని గురించి ఆలోచించాలని కోరుకున్నాను. ఈ రోడ్ల విషయంలో 35 సంవత్సరాల నుంచి పేవర్ల మీదే రోడ్లు వేశారు కాని వాస్తవంగా రోడ్లు లేవు. దీని వలన మన పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ పరకంగా ముందుకు రాగలదో అర్థం అవుతుంది.

సమీప గ్రామం నుండి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ కు పోవాలంటే, బస్సులో ఆరు నెలల గర్భవతి ప్రయాణం చేసినట్లయితే అబార్షన్ అయ్యేదట్లుగా ఉంది. ఎన్నో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపడతాము, సబ్సిడీ బియ్యం పథకం అమలు చేస్తాము, మధ్యాహ్న భోజన పథకం అమలు చేస్తామని అంటున్నారు. ఈ రోడ్ల పరిస్థితి మెరుగుపరచకపోతే, ఈ పథకాలు సక్రమంగా అమలుపరగవని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు ఇ. వో. ఎడ్యుకేషన్ తీసుకుందాము. స్కూల్స్ చెక్ చేయాలంటే, తాలూకా స్థాయికి రికార్డులు తెప్పించుకుని సంతకాలు చేస్తున్నారు. పాఠశాలలకు టీచర్లు వెళ్ళరు. సంతకాలు చేసే డబ్బు తీసుకోవడం మాత్రం జరుగుతోంది. సమితి ప్రెసిడెంటు ఒక వరం వారి మీదనే చర్య తీసుకుంటారు. బడికి వెళ్ళనివారి మీదనే చర్య తీసుకోవడం కూడా జరుగుతోంది. కనుక ఉపాధ్యాయుడి నేటివ్ ప్లేస్ పని చేసే చోటికి కనీసం 25 కి. మీ. తగ్గకుండా ఉండాలి. అప్పుడే రాజకీయ ప్రభావం ఉండదు. కనుక ఈ వ్యవస్థను పునఃనిర్మించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ డి. రవీంద్రనాయక్ (దేవరకొండ) :—అధ్యక్షా, పంచాయతీరాజ్ వ్యవస్థలో మార్పులు తెచ్చి, తద్వారా గ్రామ ప్రజల జీవితాలను సదిదిద్దవలెననే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఎన్నికల సమయంలో ఎన్నో వాగ్దావాలు చేసింది. నేను విమర్శల జోరికి పోకుండా కొన్ని సూచనలు మాత్రం ఇవ్వదలచుకున్నాను. రాష్ట్రంలో వేలాది గిరిజన గ్రామాలు, తండాలు, గుడాలు ఉన్నాయి. ఎన్నికల సమయంలో మన్య ప్రాంతాలకు మన ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్ళి ఎంతో పౌరుష ఎంతగా ఉపన్యాసాలు ఇచ్చిన సంగతి అందరకూ తెలిసినదే. కానీ ఈ రోజు వరకూ ఈ హరిజనుల, గిరిజనులకు సంబంధించి ఒక్క నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమం గానీ, బడ్జెటుకానీ ఎక్కడా చూపినట్లు లేదు. వేలాది గిరిజన గ్రామాలలో, తండాలలో, గుడాలలో కనీసం త్రాగడానికి మంచినీరు కూడా సరిగ్గా లేదు. నడవడానికి సరైన మార్గం లేకుండా ఎన్నో బాధలు పడుతున్నారు. అదే విధంగా ఎన్. ఆర్. డి. పి. కార్యక్రమాలకు గిరిజనులకు కేవలం శిలాపరిషత్ 1-20 p. m. బడ్జెటులో 8 పర్సంటు మాత్రమే ఇస్తున్నారు. అది చాలా తక్కువగా వుంది. వారి రిక్వైర్ మెంట్స్ కు అది చాలదు కనుక కనీసం 8 పర్సంటు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. ట్రైబల్ థాండాలు, ట్రైబల్ గూడెములను మంచి నీటి విషయంలో పూర్తిగా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. అక్కడ మంచినీరు లేక ఎన్నో వ్యాధులకు ట్రైబ్స్ గురి అవుతున్నారు. ట్రైబల్ థాండాలను, ట్రైబల్ గూడాలను ప్రాబ్లిమాటిక్ విలేజ్ గా గుర్తించాలని కోరుకున్నాను. హరిజన గిరిజన సర్పంచులు అక్కడ భూస్వాములు పెట్టే హింసలను భరించలేకుండా వున్నారు. ఆ గ్రామాల పంచాయతీలకు డబ్బు లేదు. వాటిని గురించి ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. గిరిజన గ్రామాలలో 90 పర్సంటు గుడిపెలలో వుంటున్నారు. వారికి పక్కా ఇండ్లు నిర్మించే కార్యక్రమం చేపట్టాలి. ఈ ప్రభుత్వం ఆడపడచుల రక్షణ చేస్తుందని చెబుతున్నది విషయవాద, వరంగల్ మొదలైన పట్టణాలలో ఎంతోమంది స్త్రీలు పని దొరకక ఎన్నో కష్టాలు

వదుతున్నారు. పంచాయతీరాజ్ గురించి ఒక మాట చెప్పి ముగిస్తాను. ఇంతకు ముందు కంటిపైన్ని ఫండ్ 10 వర్సంటు వుంటే ఇప్పుడు దానిని 6 వర్సంటు చేశారు. అందువల్ల అక్కడి ఉద్యోగులకు జీతాలు కూడా రాని పరిస్థితి వుంది. దేవరకొండసమితిలో 105 మంది ఉద్యోగులు జీతాలు రాక ఇబ్బందిపడుతున్నారు. వారిని ఉద్యోగం నుండి తొలగించండి లేదా వారికి సక్రమంగా జీతాలు అయిన ఇవ్వండి అని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. మోహన్ రెడ్డి (నల్గొండ):—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా గ్రామ పంచాయతీ వ్యవస్థలో పంచాయతీరాజ్ కీలక పాత్ర వహిస్తున్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రతి అభివృద్ధి కార్యక్రమము పంచాయతీల ద్వారా జరుగుతుంది. కాని ఈ రోజు పరిస్థితి చూస్తే ప్రతి దానికి సమితి ప్రెసిడెంటు దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడవలసివస్తున్నది. ఎమ్. ఎల్. ఎ. లకు సమితిలో ప్రాతినిధ్యం లేకుండా ప్రతి దానికి సమితి అధ్యక్షుని దయ వుంటే తప్ప ఏమీ సాధించలేని పరిస్థితి వుంది. అధికారం సమితి ప్రెసిడెంటుకు వుండకుండా అభివృద్ధి విషయాలలో ఎమ్.ఎల్.ఎ. లకు కూడా ప్రాతినిధ్యం వుండాలని మనవి చేస్తున్నాను. హౌసింగ్ స్కీములో కాని, రోడ్ల నివయంలో కాని, వాటర్ విషయంలో కాని, పీకర్ పెక్షన్స్ డెవలప్ మెంట్ కార్యక్రమాలలో కాని ఎమ్.ఎల్.ఎ. ల సలహా తీసుకుంటూ వారికి ప్రాధాన్యత వుండేట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. తన కాన్స్టిట్యూయన్స్ లో తిరగడానికి ఎమ్.ఎల్.ఎ. కు ఒక వారం రోజులు జీవ్ వాడుకునే అవకాశం వుండాలి. నా నియోజకవర్గంలో రెండు నదుల మధ్య 15 గ్రామాలు వున్నాయి. ఆ గ్రామాలకు కమ్యూనికేషన్ సౌకర్యంలేదు. ఇప్పటికైనా అక్కడ ఆ కార్యక్రమం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇక, రూరల్ వాటర్ స్కీముకు ఈ ప్రభుత్వం ఇస్తున్న ప్రాధాన్యత ఇంతకు ముందు వున్న ఏ ప్రభుత్వమూ ఇవ్వలేదని మనవిచేస్తున్నాను. 5 సంవత్సరాల క్రిందట కాంక్రెట్ అయిన పి. డబ్ల్యు. యు. డి. స్కీమ్స్ ఇంతవరకు ఇంప్లీమెంట్ కాలేదు. ఇప్పుడు ప్రతి జిల్లాలో రెండు స్కీములు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. తెలుగుదేశం పార్టీ ప్రభుత్వం గ్రామీణాభివృద్ధికి అధిక ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నది. మనం స్కూలు బిల్డింగ్స్ విషయంలో చాలా వెనుకబడి వున్నాము. చాలా చోట్ల స్కూల్స్ చెట్లక్రింద వున్నాయి. స్కూల్ బిల్డింగ్స్ ను అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

3-30 p. m. మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఈ సభను రేపు ఉదయం ఎనిమిదిన్నర గంటల వరకూ వాయిదా వేస్తున్నాను.

The House then adjourned to meet again at 8-30 a. m. on Tuesday the 30th August, 1983.